

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

klasikler

arthur schnitzler yunan dansçı kız

türkçesi aydanur çevik

YUNAN DANSÇI KIZ

Arthur Schnitzler, Avusturya'da Yahudi bir ailenin ilk oğlu olarak 1862 yılında dünyaya geldi. Öykü ve şiirleriyle genç yaşlarında adını duyurdu. Viyana Tıp Fakültesi'nde okuyarak 30 Mayıs 1885 yılında doktor unvanını aldı. 1893 yılına kadar Viyana Polikliniği'nde, babasının yanında asistan olarak çalıştı, tıp üzerine pek çok kitap yayımladı. Yazdığı oyunlar Almanya'da sahnelenmeye başlayınca şöhreti giderek arttı. Hayatının son yıllarında, özellikle psikolojik bakış açısıyla kader üzerine romanlar kaleme aldı. On yedi yaşında başlayıp, beyin kanaması geçirerek hayata veda etmesinden iki gün öncesine kadar titizlikle günlük yazmaya devam etmiştir.

Aydanur Çevik, 1971'de Almanya'da doğdu ve eğitimini yine yurtdışında tamamladı. Uzun yıllar yurtdışı satış yöneticisi olarak yürüttüğü çalışmalarının ardından 2011 yılında çevirmenliğe başladı, Almanca ve İngilizce yazılı ve sözlü çevirmenlik yapmaya devam etmektedir.

Arthur Schnitzler
Yunan Dansçı Kız / Die Griechische Tänzerin

Alakarga 190
Edebiyat 151
1. Baskı: Mayıs 2018

ISBN 978-605-9315-85-2
Sertifika No: 24365

© Alakarga Yayıncılık 2018
Tüm hakları saklıdır.

Yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Editör: Arzu Bahar
Kapak Tasarım: Umut Pehlivanov
Kapak Uygulama ve Dizgi: Özge Boz

Baskı ve Cilt:
Arı Matbaacılık Serkan Arı: 0212 612 33 34
Matbaa Sertifika No: 31900

Alakarga Sanat Yayınları
Asmalı Mescit Mah. Terkoz Çıkmaızı Sk
Terkos İş Hanı, Kat: 7, D: 706
Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: 0212 243 44 84

alakarga.com.tr
alakargakitap@gmail.com
twitter.com/alakargakitap
facebook.com/alakargayayinevi
instagram.com/alakarga_yayinlari

Arthur Schnitzler

Yunan Dansçı Kız

Çeviren: Aydanur Çevik

ÖYKÜ

alakarga

İÇİNDEKİLER

Kör Geronimo ve Kardeşi.....	7
Ölüler Konuşmaz.....	41
Kehanet.....	65
Yeni Şarkı	93
Yunan Dansçı Kız	113

Kör Geronimo ve Kardeşi

Kör Geronimo banktan kalkarak masanın üzerindeki şarap bardağının yanında duran gitarını eline aldı. Uzaktan gelen ilk arabanın sesini duymuştu. Şimdi de çok iyi bildiğı yoldan açık kapıya yönelerek dar ahşap merdivenin basamaklarından üstü kapalı olan açık avluya indi. Kardeşi de onu takip etti. Her ikisi de sırtlarını duvara verip açık kapıdan, nemli ve kirli zemin üzerinden süzölerek gelen soğuktan korunmak için merdiven yanında durdular.

Stilfserjoch yolu üzerinden gelen herkes eski meyhanenin karanlık kemeri altından geçmek zorundaydı. İtalya'dan Tirol'e giden yolcular için burası son dinlenme yeri idi. Uzun süren konaklamalar için uygun değildi, çünkü özellikle burada manzarasız olan yol, doğrudan tepelere çıkıyordu. Kör İtalyan ve onun erkek kardeşi Carlo yaz aylarında sanki evinlerinde gibi olurlardı.

Posta arabası içeri girdi, hemen ardından da başka arabalar. Çoğu yolcu battaniye ve paltoları içerisinde rahatça yerlerinde oturuyorlardı, bazıları da arabadan inerek geçitler arasında sabırsızca sağa sola yürüyorlardı. Hava giderek kötüleşmişti ve soğuk bir yağmur inmeye başlamıştı. Güzel geçen günlerin ardından sonbahar, aniden ve oldukça da erken geliyor gibiydi.

Kör adam gitarı eşliğinde, her içtiğinde yaptığı gibi, düzensiz ve bazen de cırlayan bir tonda şarkı söylüyordu. Arada bir de sanki beyhude bir yalvarış ifadesiyle başını yukarı doğru yönlendirirdi... Ancak kısa sakallı ve mavimsi dudaklarıyla yüzündeki ifade tamamen hareketsizdi. Büyük ağabeyi ise neredeyse kıpırtısız bir şekilde yanında dikiliyordu. Biri şapkasına bir lira attığında teşekkür ederek başıyla selam verirdi ve ona parayı veren kişinin yüzüne hızlı, aynı zamanda, şaşkın bir bakış atardı ancak hemen ardından neredeyse korkmuş bir halde bakışlarını hemen kardeşine doğru boşluğa çevirirdi. Kendisine bahşedilmiş ışıktan kör kardeşine bir damla da olsa veremediği için gözleri bundan utanıyor gibiydi.

“Bana şarap getir,” dedi Geronimo ve Carlo da her zaman olduğu gibi itaat ederek gitti. Merdivenlerden yukarı doğru çıkarken, Geronimo tekrar şarkı söylemeye başlamıştı. Uzun zamandır zaten kendi sesini duymuyordu ve bu şekilde etrafında olup bitenleri kavrayabiliyordu. Şimdiyse biri genç bir adama, diğeri de genç bir kadına ait, iki fısıldayan sesi çok yakınında duyuyordu. Bu ikisinin aynı yolu acaba kaç defa gidip geldiğini me-

rak etti çünkü kendi körlüğüne ve hissettiğine göre sanki her gün aynı kişiler buradan geçiyor gibi geliyordu, kuzeyden güneye doğru ve güneyden kuzeye doğru hep aynı kişiler. Dolayısıyla bu genç çifti de uzun zamandır tanıyordu.

Carlo aşağıya geldi ve Geronimo'ya bir bardak şarap uzattı. Kör adam bardağını genç çifte doğru kaldırarak, "Şerefimize efendim!" dedi.

"Teşekkürler," dedi genç adam ama genç kadın onu geri çekti çünkü bu kör adam ona çok garip geliyordu.

O sırada içerisinde oldukça gürültülü bir kalabalık olan bir araba geldi: baba, anne, üç çocuk, bir dadı.

"Alman aile," diye fısıldadı Geronimo Carlo'ya.

Babaları her çocuğuna birer demir para verdi, dilencinin şapkasına atmaları için. Geronimo her defasında başını öne eğerek teşekkür etti. En büyükleri korkulu bir merakla kör adamın yüzüne baktı. Carlo da çocuğa bakıyordu. Bu yaşlarda bir çocuk gördüğünde, Geronimo'nun aynı yaşlarda gözlerinin ışığını kaybettiği o talihsiz gün geliyordu aklına. Neredeyse yirmi yıl oldu ama her gün her şeyi net bir şekilde hatırlıyordu. Bugün dahi küçük Geronimo'yu çimlere düşüren o şiddetli çocuk çığlığı hâlâ kulağındaydı. Hâlâ beyaz bahçe duvarına vuran gün ışıklarını görebiliyordu ve tam o anda çalan Pazar çanının sesi de hep kulağındaydı. Genellikle üflemeli boru ile duvara cıvata fırlatırdı ve o çığlığı duyduğu zaman da oradan geçmekte olan kardeşini yaralamış olabileceğini düşündü. İşte o anda elinden bıraktığı gibi pencereden bahçeye atladı ve çimlerin

üzerinde uzanmış, elleriyle yüzünü tutarak feryat eden kardeşinin üzerine atladı. Sağ yanağı ve boynundan kan akıyordu. Tam o anda babaları da tarladan dönmüş ve bahçenin kapısından içeri giriyordu. Şimdi ikisi de çaresizce feryat eden çocuğun başında diz çökmüş duruyorlardı. Komşular hemen yetişip geldiler, küçük çocuğun ellerini yüzünden çekmeyi başaran yaşlı Vanetti oldu. Daha sonra da zamanında Carlo'nun eğitim almak için çalıştığı demirci geldi. O az da olsa hastalıklardan anlayan biriydi ve sağ gözün kurtulamayacağını hemen anlamıştı. Akşam Poschiavo'dan gelen doktorun da artık yapabilecek bir şeyi yoktu. Aslında diğer gözün bulunduğu tehlikeye değiniyordu daha ziyade ve haklı da çıktı. Bir sene sonra Geronimo için dünya karanlığa gömülmüştü. Geronimo ilk zamanlar, daha sonra tedavi edileceğine inandırılmaya çalışılmıştı ve o da inanmış gibi görünüyordu. Gerçeği bilen Carlo ise gece gündüz şaşırmış gibi yollarda, üzüm bağları ve orman arasında dolaşarak durmuştu. Neredeyse kendini öldürmek üzereydi ancak çok güvendiği papaz onun yaşamak zorunda olduğunu ve hayatını kardeşine adaması gerektiğini söyleyerek onu aydınlatmıştı. Carlo da bunun böyle olması gerektiğine inandı. İnanılmaz büyük bir acıma duygusu sardı benliğini. Sadece kör çocuğun yanında olduğunda, saçlarını okşayabildiğinde, alnını öpebildiğinde, ona hikâyeler anlatabildiğinde, evin arkasındaki tarlalarda ve bağların arasında onu gezdirebildiğinde acısı hafiflemişti. Kardeşinin yanından ayrılmak istemediği için ilk zamanlarda demircideki derslerini çok ihmal etti. Her

ne kadar babası bu durumdan endişelenerek onu uyar-
mış olsa da zanaatını tekrar icra etme konusunda karar
vermekte zorlanmıştı. Günün birinde, Geronimo'nun
başına gelen talihsizlikten artık bahsetmediğini fark etti
Carlo ve bunun nedenini de öğrenmesi uzun sürmemiş-
ti: Kör Geronimo artık hiçbir zaman gökyüzünü, tepe-
leri, yolları, insanları ve ışığı görmeyeceğini biliyordu.
Şimdi ise Carlo, her ne kadar bu talihsizliğe sebep olma-
dığına dair kendini telkin etmeye çalışsa da eskiden ol-
duğundan daha fazla acı çekiyordu ve bazı zamanlarda
sabahın erken saatlerinde kardeşini uykusunda izlerken
içini bir korku kaplıyordu; sanki kendisi yanında olma-
dan uyanıp bahçeye koşacak ve ebediyen ışığını kay-
betmiş ölü gözleri yeniden ışığını bulmaya çalışacaktı,
bu canlanırdı kafasında. O zamanlar güzel bir sesi olan
Geronimo'nun müzik eğitimine devam etmesi gerekti-
ğini düşünmüştü Carlo. Aralarda pazar günleri gelen
Tola'nın öğretmenini ona gitar çalmayı öğretmişti. O za-
manlar ise bu yeni öğrendiği sanatın, kör adamın geçi-
mini sağlayacağını tahmin bile etmemişti haliyle.

O hüzünlü yaz gününde yaşlı Lagardi'nin evine son-
suza dek sürecektir talihsizlik yerleşmişti. Hasat her ge-
çen yıl daha kötüye gidiyordu, biriktirdiği az miktarda
parayı bir akrabasına kaptırdı. Ağustos ayının bunaltıcı
bir gününde tarlada felç geçirince yığılıp kaldı, oracık-
ta öldü. Ardında ise borçtan başka bir şey bırakmamıştı.
Küçük mülkleri satılmıştı ve iki kardeş de evsiz kalarak
fakir bir şekilde köyü terk ettiler.

Carlo yirmi, Geronimo ise on beş yaşındaydı bugü-

ne kadar sürdürdükleri dilencilik ve göçebe hayatlarına başladıklarında. Önceleri, hem kendini hem de kardeşini geçindirebilecek bir iş bulmayı düşünmüştü ama bir türlü olmadı. Geronimo da zaten hiçbir yerde rahat edemiyordu, sürekli yollarda olmak istiyordu.

Yollarda ve geçitlerde yirmi yılları geçmişti. Bazen kuzey İtalya'da bazen güney Tirol'de, nerede yolcular akın ediyorsa orada bulunurlardı.

Aynı kalbinin çarpıntısı gibi, her aldığı nefes gibi -eskiden gözlerinin gördüğü güneşin ışıkları ve gördüğü her güzel manzara karşısında o azap veren acıyı artık aynı şiddette hissetmiyor olsa da- içinde hiç değişmeyen ve dinmeyen bir acıma duygusu hâkimdi. Geronimo sarhoş olduğunda ise kendini çok mutlu hissederdi.

İçinde Alman bir aile olan araba yoluna devam etmişti. Carlo, en rahat ettiği yer olan merdivenin en alt basamağına oturdu, Geronimo ise ayakta duruyordu ve kollarını aşağıya sarkıtmış bir şekilde bakışlarını yukarı yöneltmişti.

Hizmetli Maria meyhaneden dışarı çıktı.

"Bugün çok kazandınız mı bari?" diye seslendi aşağıya doğru.

Carlo hiç dönüp bakmadı. Kör adam bardağını eğilip aldı ve Maria'ya doğru kaldırarak içti. Maria bazı akşamlar meyhanede onun yanına otururdu, Geronimo onun güzel olduğunun farkındaydı.

Carlo öne doğru eğilerek yola baktı. Rüzgâr esiyor ve yağmur iniyordu. Öyle ki yaklaşan arabanın tekerlek sesleri bu şiddetli gürültü altında kaybolmuştu. Carlo

ayağa kalkarak kardeşinin yanında yerini aldı.

İçinde sadece bir yolcunun bulunduğu araba içeri girerken Geronimo şarkı söylemeye başladı. Arabacı atları bağlayarak yukarı meyhaneye çıktı. İçerideki yolcu gri yağmurluğu içerisinde bir süre daha köşesinde oturdu, şarkıyı hiç duymuyor gibiydi ancak bir süre sonra arabadan atladı ve oradan uzaklaşmadan, telaş içerisinde sağa sola koşturmaya başladı. Isınmak için durmadan ellerini ovuşturup duruyordu. Dilencileri daha yeni fark etmiş gibiydi. Karşılarına dikildi ve onları uzun süre inceleyerek izledi. Carlo başını hafifçe eğerek onu selamladı. Yolcu oldukça genç bir adamdı, huzursuz gözlere sahip, sakalsız, güzel bir yüzü vardı. Bir süre dilencilerin önünde dikildikten sonra devam edecekleri geçide doğru yürüdü hızlıca, kasvetli yağmur ve sisli manzara karşısında kızgın bir şekilde başını salladı.

“Verdi mi bir şeyler?” diye sordu Geronimo.

“Henüz değil,” diye cevap verdi Carlo. “Herhalde giderken bir şeyler verecektir.”

Yolcu geri döndü ve arabanın arkasına yaslandı. Kör adam şarkı söylemeye başlamıştı. Genç adam birden büyük bir ilgiyle kulak vermişti. Uşak geldi ve atları çözdü ve genç adam da sanki yeni idrak ediyormuş gibi elini cebine daldırdı ve Carlo’ya bir Frank verdi.

“Ooo, teşekkür ederim, teşekkür ederim,” dedi Carlo.

Yolcu arabanın içine oturdu ve tekrar paltosuna sarıldı. Carlo yerden bardağı aldı ve ahşap basamaklardan yukarı çıktı. Geronimo şarkı söylemeye devam ediyordu. Yolcu arabadan dışarı eğilerek düşünceli ve aynı zamanda üzgün bir ifadeyle başını salladı. Birden aklına

bir şey gelmiş olmalı ki gülmeye başladı. Daha sonra da kendinden en fazla iki adım kadar uzakta olan kör adam, "Adın ne?" diye sordu.

"Geronimo."

"Dinle beni Geronimo, seni kandırmalarına izin verme." O arada arabacı göründü merdivenin üst basamağında.

"Neden böyle dediniz beyim?"

"Ben senin yoldaşına bir yirmilik Frank verdim."

"Beyim teşekkür ederim, teşekkür ederim!"

"Evet, yani dikkatli ol."

"O benim kardeşimdir beyim, o beni kandırmaz."

Genç adam bir süre daha öyle durdu ancak hâlâ düşünceler içerisindeyken arabacı yerine oturmuş ve atları harekete geçirmişti bile. 'Genç adam, şekillendir kendini kader,' der gibi başıyla bir hareket yaparak arkasına yaslandı ve araba yola koyuldu.

Kör adam teşekkür mahiyetinde bir tavırla her iki eliyle ardından el salladı. Meyhaneden gelen Carlo'nun sesini duydu. Aşağıya doğru, "Gel Geronimo, burası sıcak. Maria ateş yaktı," diye seslendi.

Geronimo, tamam anlamında başını salladı. Gitarını kolunun altına alıp korkuluklardan tutunarak basamakları çıktı. Daha merdivenlerdeyken yukarı doğru seslendi, "Dokunmak istiyorum ona! Çok uzun zaman oldu bir altın paraya dokunmayalı!"

"Ne oldu?" diye sordu Carlo. "Sen neden bahsediyorsun?"

Geronimo yukarı gelmişti ve iki eliyle kardeşinin başını tuttu. Bu şekilde sevinç veya şefkat duygularını

ifade ederdi. "Carlo, sevgili kardeşim benim, hâlâ iyi insanlar var!"

"Mutlaka," dedi Carlo. "Şimdilik iki Lire ve otuz Zentesimi ve burada da Avusturya parası var, belki de yarım Lire eder.

"Peki yirmi Frank? Peki yirmi Frank?" dedi bağırarak Geronimo. "Ben biliyorum!" Sendeledi ve yürüyerek zorlukla banka oturdu.

"Neyi biliyorsun?" diye sordu Carlo.

"Bırak şaka yapmayı! Onu elime ver! Kim bilir ne kadar zaman olmuştur ki elime bir altın para almadım!"

"Ne diyorsun sen? Nerden bulabilirim ki bir altın para? Ya iki ya da üç Lire var."

Kör adam masaya vurdu. "Bu kadarı da yeter ama, yeter! Sen benden bir şey mi saklamaya çalışıyorsun?"

Carlo endişeli ve bir o kadar da şaşırmış kardeşine bakıyordu. Yanına oturdu ve iyice ona sokularak sakinleştirmek istercesine koluna sarıldı. "Ben senden bir şey saklamıyorum. Buna nasıl inanırsın? Bana bir altın para vermek kimsenin aklına gelmemiştir."

"Ama bana bunu o söyledi!"

"Kim?"

"O işte, sağdan sola yürüyen o genç adam."

"Nasıl yani? Seni anlamıyorum!"

"Aynen şunları söyledi bana: *Adın ne senin?* ve sonra da: *Dikkat et, dikkat et ve seni kandırmalarına izin verme!*

"Sen rüya görmüş olmalısın Geronimo, bu çok saçma!"

"Saçma mı? Ben duydum bunu ve ben iyi duyuyorum. *Seni kandırmalarına izin verme, ben ona bir altın para...*

Hayır, şöyle dedi: *Ben ona bir yirmilik Frank verdim.*"

Hancı içeri girdi. "Neyiniz var sizin? İş bıraktınız mı yoksa? Biraz evvel dört atlı girdi içeri."

"Hadi gel!" diye seslendi Carlo, "Gel!"

Geronimo kalkmadı. "Neden ki? Neden gelecekmişim ki? Ne faydası olacak bana? Sen zaten oradasın ve..."

Carlo onun koluna dokundu. "Hadi sakın ol, gel şimdi aşağıya!"

Geronimo hiç konuşmadan kardeşinin dediklerini yaptı ancak merdivenlere geldiklerinde, "Daha konuşacağız bunu, daha konuşacağız," dedi.

Neler olduğunu anlamıyordu Carlo. Geronimo birden bire aklını mı yitirmişti yoksa? Her ne kadar çok kolay öfkelenen biri olsa da, daha önce hiç bu şekilde konuşmamıştı.

Az evvel gelen arabanın içinde iki İngiliz oturuyordu, Carlo şapkasını kaldırarak onları selamlarken, kör adam şarkı söylemeye başlamıştı. İngilizlerden biri aşağı inmişti ve Carlo'nun şapkasına birkaç tane demir para attı. Carlo "Teşekkür ederim," dedikten sonra kendi kendine "yirmi Zentesimi," dedi. Geronimo'nun yüzü hareketsizdi ve yeni bir şarkı söylemeye başlamıştı. İçerisinde iki İngiliz olan araba hareket etti.

Kardeşler hiç konuşmadan merdivenlerden yukarı çıktılar. Geronimo banka oturdu, Carlo da ocağın başında ayakta duruyordu.

"Neden konuşmuyorsun?" diye sordu Geronimo.

"Yani," dedi Carlo, "Her şey aynı benim sana dediğim gibi." Sesi biraz titriyordu.

“Ne dedin sen?” diye sordu Geronimo.

“Belki de delinin biriydi.”

“Deli mi? İşte bu yerinde olurdu! Eğer biri gelip de size: *Senin kardeşine yirmilik Frank verdim*, derse, o zaman delinin tekidir! Eee, neden peki bana: “*Seni kandırmalarına izin verme*, dedi? Neden?”

“Belki de delinin biri değildi ama bizim gibi gariban insanlarla eğlenen insanlar var...”

“Eğlenmek mi?” diye haykırdı Geronimo. “İşte tam da bunu söylemeni bekledim senden!” dedi ve önünde duran bardaktaki şarabı içti.

“Ama Geronimo!” diye konuşmaya başlarken Carlo, şaşkınlıktan konuşamadığını fark etti. “Ben neden... Sen buna nasıl inanırsın...?”

“Sesin neden titriyor senin... ee... neden?”

“Geronimo, seni temin ederim ki ben...”

“Ve ben sana inanmıyorum! Şimdi de gülüyorsun... Biliyorum senin şimdi güldüğünü!”

Uşak aşağıdan seslendi: “Hey, kör adam, birileri geldi buraya!”

Mekanik bir şekilde kardeşler ayağa kalkıp merdivenlerden aşağı indiler. İki araba birden gelmişti. Birinde üç bey vardı, diğerinde de yaşlı bir çift. Geronimo şarkı söylemeye başladı, Carlo da şaşkınlık içerisinde yanında duruyordu. Şimdi ne yapacaktı? Kardeşi ona inanmıyordu! Bu nasıl olabilirdi? Korku içerisinde çatallanmış bir sesle şarkılarını söyleyen Geronimo’ya baktı yandan. Sanki daha önce hiç görmediği düşüncelerin uçtuğunu görüyordu alnında.

Arabalar çoktan gitmişti ama Geronimo şarkı söylemeye devam ediyordu. Onu bölmeye cesaret edemedi Carlo. Ne söyleyeceğini bilmiyordu ve sesinin tekrar titremesinden korkuyordu. Yukarıdan gülme sesleri geldi ve Maria, “Neden hâlâ şarkı söylemeye devam ediyorsun? Benden bir şey alamazsın ya!” diye seslendi.

Geronimo tam şarkının ortasında durdu, sanki onun sesi ve dizeler aynı anda bozuldu gibi geldi. Sonra yine merdivenleri çıkmaya başladı ve Carlo da onu takip etti. Meyhanede onun yanına oturdu. Ne yapacaktı şimdi? Başka çaresi yoktu, kardeşine tekrar kendini ifade etmeyi denemeliydi.

“Geronimo,” dedi, “sana yemin ederim ki... Bir düşün Geronimo, nasıl inanırsın ki benim...”

Geronimo cevap vermedi. Ölü gözleri pencereden dışarıdaki grimsi sise bakıyor gibiydi. Carlo konuşmaya devam etti. “Yani, onun delirmiş biri olması da gerekmiyor, belki de kendisi yanılmıştır... Evet o yanılmıştır...” Ama kendisi de söylediklerine inanmamış gibiydi.

Geronimo sabırsızca hareket etti ama Carlo şimdi daha canlı bir şekilde konuşmaya devam ediyordu. “Ben neden böyle bir şey yapacakmışım? Biliyorsun ki ben senden ne fazla içiyor ne de yiyorum. Kendime yeni bir giysi aldığımda da bunu her zaman biliyorsun... Neden daha fazla paraya ihtiyacım olsun ki? Ne yapabilirim ki ben onunla?”

O anda Geronimo birden dişlerini sıkarak konuşmaya başladı. “Yalan söyleme, nasıl yalan söylediğini duyabiliyorum.”

Carlo korkmuştı. “Yalan söylemiyorum Geronimo, yalan söylemiyorum.”

“Ee, parayı ona mı verdin, evet mi? Yoksa ona birazdan mı vereceksin?” diye bağırdı Geronimo.

“Maria’ya mı?”

“Maria’dan başka kim olabilir ki? Seni yalancı, seni hırsız!” dedi ve artık onun yanında oturmak istemediğini göstermek istermiş gibi dirseğiyle kardeşini yana doğru iteledi.

Carlo ayağa kalktı. Önce kardeşine baktı bir süre, sonra da orayı terk ederek merdivenlerden avluya geçti. Önünde kahverengimsi bir sis içerisinde kalmış yola baktı gözlerini dikerek. Yağmur dinmişti. Carlo ellerini cebine soktu ve boşluğa doğru yürümeye devam etti. Sanki kardeşi tarafından kovulmuş gibiydi. Ne olmuştu acaba? Hâlâ bunu anlayamıyordu. Bu nasıl bir insandı böyle. Bir Frank veriyor ve yirmi verdiğini söylüyor! Bunu söylemek için bir sebebi olmalı... Acaba bir yerlerde düşman edinmiş, o da intikam almak için birini göndermiş olabilir mi, diye hafızasını yokladı Carlo.... Ama hatırladığı kadarıyla hiçbir zaman birini üzmemişti ve hiç kimseyle ciddi bir kavgası da olmamıştı. Sonuçta geçen yirmi yıldır avlularda veya sokak kenarlarında elinde şapka ile dikilmekten başka bir şey yapmamıştı. Acaba birileri ona bir kadından dolayı mı kızmıştı? Ama çok uzun zamandır hiçbir kadınla bir münasebeti olmamıştı. En son La Rosa’daki garson kız vardı, o da önceki yılın ilkbaharındaydı ama onun için herhalde kimse kıskançlık beslememiştir... Anlaşılar bir durum değildi!

Onun dış dünyada tanımadığı nasıl insanlar olabilir? Her yerden geliyorlardı, onlar hakkında ne biliyordu ki? Herhalde bu yabancınn Geronimo'ya *senin kardeşine ben yirmi Frank verdim* demesinin bir sebebi olmalı... İyi de... Şimdi ne yapmalıydı? Böylece herhalde birdenbire Geronimo'nun ona güvenmesini sağlamıştı işte!... Bu konuda bir şey yapması gerekiyordu. Hızla geri döndü.

İçeri, meyhaneye girdiğinde Geronimo bankın üzerinde uzanmıştı ve Carlo'nun içeri girdiğini fark etmemiş gibi görünüyordu. Maria ikisine de yiyecek içecek bir şeyler getirdi. Yemeklerini hiç konuşmadan yediler. Maria boş tabakları almaya geldiğinde Geronimo birden gülmeye başladı ve "Kendine ne alacaksın peki o parayla?" diye sordu ona.

"Nasıl yani?"

"Yani ne mesela? Yeni bir kıyafet mi yoksa küpe mi?"

"Benden ne istiyor bu?" diye sordu Carlo'ya dönerek.

O anda aşağıda, avludaki kalabağın sesi yükseliyordu ve Maria hemen aşağı yöneldi. Birkaç dakika sonra üç arabacı içeri girdi ve bir masaya oturdu, hancı yanlarına giderek onları selamladı. Kötü havadan dolayı söylenip duruyorlardı.

"Bu gece kar geliyor buraya," dedi içlerinden biri.

Diğeri de on yıl kadar önce ağustos ayının ortasında Joch'a nasıl kar yağdığını ve kendisinin nasıl da donmak üzere olduğunu anlatıyordu. Maria da geldi yanlarına oturdu. Uşak da geldi ve aşağıda Bormio'da oturan ailesini sordu ona.

Şimdi yine bir yolcu arabası gelmişti. Geronimo ve Carlo aşağıya indiler, Geronimo şarkı söylemeye başladı,

Carlo şapkasını uzattı ve yolcular da onlara sadaka verdi. Geronimo sakinleşmiş gibi görünüyordu. Arada bir "Ne kadar?" diye soruyor ve Carlo'nun verdiği cevaplara da başını tamam anlamında hafifçe sallıyordu. Bu arada Carlo da düşüncelerini toparlamaya çalışıyordu ama sürekli sanki kötü bir şey olacakmış ve kendisi tamamen savunmasız kalacakmış gibi bir his doğuyordu içine

Kardeşler tekrar merdivenlerden çıkarken yukarıdaki arabacılar karışık bir şekilde birbirleriyle konuşup gülüyorlardı. Genç olan, Geronimo'ya "Hadi bize bir şarkı söyle, sana karşılığını vereceğiz. Öyle değil mi?" dedi, diğerlerine doğru dönerek.

Bir şişe şarapla gelen Maria, "Ona bulaşmayın bugün, morali bozuk," dedi.

Hiç kimsenin bir şey demesine fırsat kalmadan Geronimo odanın ortasına geçti ve şarkı söylemeye başladı. Şarkısı bittiğinde ise arabacılar alkış tutmuştu.

"Buraya gel Carlo," dedi içlerinden biri. "Aşağıdaki insanların yaptığı gibi biz de paramızı şapkanın içine atmak istiyoruz." dedi ve eline ufak bir demir para alarak onu, Carlo'nun uzattığı şapkanın içine atmaya çalıştı. O anda Geronimo arabacının kolunu tutarak "En iyisi bana verin, en iyisi bana verin! Yana düşebilir... Yana!"

"Nasıl yani yana düşebilir?"

"Ee yani! Maria'nın bacakları arasına!"

Herkes gülmeye başlamıştı, hatta hancı ve Maria da gülüyordu ama sadece Carlo tepkisiz duruyordu. Geronimo hiçbir zaman bu tarz şakalar yapmamıştı!

"Yanımıza otur," diye seslendi arabacılar. "Sen çok

eğlenceli bir adamsın!” Geronimo’ya aralarında yer açtılar. Konuşmalar gittikçe daha gürültülü ve daha karmaşık olmaya başlamıştı, Geronimo konuşuyordu; her zaman olduğundan daha sesli ve daha neşeli. Sürekli içiyordu bu arada. Maria yine içeri girdiğinde ise onu kendine çekmeye çalışırken, arabacıardan biri gülerek “Onun güzel olduğunu mu düşünüyorsun? O çok yaşlı ve çirkin bir kadın!” dedi.

Kör adam Maria’yı kucağına çekti. “Siz hepiniz aptalsınız,” dedi. “Görmek için göze mi ihtiyacım var sanıyorsunuz? Carlo’nun şu an nerede olduğunu bile biliyorum. İşte orada, ocağın başında dikiliyor. Elleri pantolonunun cebinde ve gülüyor.”

Ocağın başında yaslanmış duran Carlo’ya baktılar. Kardeşini yalancı çıkartmamak için de yüzüne bir sırtıma ifadesi yerleştirmeye çalıştı.

Uşak içeri girdi ve arabacıların, eğer karanlık çökmeden önce Bormio’da olmak istiyorlarsa, acele etmeleri gerektiğini bildirdi. Arabacılar ayağa kalktı ve yine gürültü içerisinde vedalaştılar. Kardeşler yine meyhanede yalnızdılar. Başka zaman olsa, uyumayı tercih ederlerdi bu saatte. Meyhane öğleden sonra olduğu gibi sessizliğe büründü. Başını masaya dayayan Geronimo uyuyor gibi görünüyordu. Carlo önce sağa sola yürümeye başladı, sonra da banka oturdu. Çok yorulmuştu. Sanki bir rüyanın içine hapsedilmişti. Bir sürü şey düşünüyordu; dünü, önceki günü ve eski tüm günleri, özellikle de sıcak yaz günlerini ve kardeşiyle beraber yürüdüğü o beyaz sokakları. Her şey çok uzak ve belirsizdi. Sanki bu günler bir daha hiç yaşanmayacaktı.

Öğleden sonra Tirol'den posta arabası ve hemen ardından da kısa aralıklarla güneye giden arabalar geldi. Dört defa daha kardeşler aşağı, avluya inmek zorunda kaldılar. Son yukarı çıkışlarında şafak sökmüştü ve ahşap tavandan aşağı sarkan gaz lambası cızırdıyordu. Yakınlarda bir taş ocağında çalışan ve meyhanenin birkaç yüz adım altında kurdukları ahşap kulübelerde yaşayan işçiler gelmişti. Geronimo gidip onların yanına oturdu, Carlo kendi masasında yalnız kaldı. Çok uzun zamandır yalnızmış gibi hissediyordu. Geronimo'nun, bulunduğu masada yüksek sesle ve neredeyse bağırarak çocukluğundan bahsettiğini duyuyordu; gözleriyle gördüğü ve hatırladığı kişileri ve her şeyi anlatıyordu: babasını, tarlada çalışmasını, duvarında ağaç olan küçük bahçeyi, kendilerine ait alçak evi, tamircinin iki küçük kızını, kilisenin arkasındaki bağ ve zamanında aynada gördüğü kendi çocuk yüzünü. Ne kadar çok dinlemişti Carlo bunları. Bugün ise buna katlanamadı. Sanki her zamankinden daha farklıydı kulağına gelenler; Geronimo'nun telaffuz ettiği her kelime başka anlamlar taşıyor ve sanki kendisini hedef alıyordu. Yavaşça dışarı çıkarak şimdi tamamen karanlıkta kalan sokağa yine yürüdü. Yağmur dinmişti, hava oldukça soğuktu, Carlo'nun içindeki ses ona sürekli yürümeye devam etmesini, derin karanlığa kadar devam ederek sokağın bir çukurunda yatıp uymasını ve bir daha uyanmamasını söylüyordu. O anda tekerlek seslerini duydu ve iki fenerin vurduğu ışıktan bir arabanın yaklaştığını gördü. Önünden geçen arabada iki adam oturuyordu. İçlerinden yüzü sakalsız olan ka-

ranlığın içerisinde Carlo'nun fenerden vuran yüzünü görünce irkildi. Ayakta dikilen Carlo ise şapkasını hafif kaldırarak selam verdi adamlara. Araba ve ışıklar kayboldu. Carlo yine derin karanlıkta kaldı. Birdenbire korkuya kapıldı. Hayatında ilk defa karanlıktan korkmuştu. Sanki bir dakika daha buna dayanamayacaktı. Tuhaf bir şekilde, içindeki korku artınca, kör kardeşine karşı duyduğu dayanılmaz acıyla hemen geri döndü.

Meyhaneye girdiğinde az evvel önünden geçen iki yolcunun bir şişe kırmızı şarapla masada birbiriyle konuştuğunu gördü. Carlo içeri girdiğinde hiç onun tarafına bakmadılar bile.

Diğer bir masada da Geronimo, daha önce oturduğu işçiler ile birlikte oturuyordu.

“Sen neredesin Carlo?” diye sordu hancı ona, daha Carlo kapının önündeyken. “Neden kardeşini yalnız bırakıyorsun?”

“Ne oldu ki?” diye sordu Carlo korkmuş bir şekilde.

“Geronimo insanları biraz fazla yoruyor. Bana göre hava hoş ama yakında yine kötü günlerin geleceğini düşünmek lazım.”

Carlo hemen kardeşinin yanına gidip kolundan kavradı. “Gel!” dedi ona.

“Ne istiyorsun?” dedi bağırarak Geronimo.

“Hadi yatağa,” dedi Carlo.

“Bırak beni, bırak beni! Ben kazanıyorum parayı ve kendi paramla istediğimi yapabilirim. Eee, her şeyi cebine atmayı düşünmüyorsunuz! Sizler, her şeyi bana veriyor sanıyorsanız yanıyorsunuz! Ben kör bir ada-

mım ama bana *senin kardeşine yirmi Frank verdim*, diyen insanlar var.”

İşçiler kahkaha atmaya başladı.

“Bu kadarı yeter,” dedi Carlo. “Gel hadi,” dedi ve kardeşini çekti. Odalarının bulunduğu yere gitmek için merdivenlerden yukarı doğru neredeyse sürükledi. Bu arada da Geronimo sürekli bağıırıyordu. “İşte, o gün geldi, artık biliyorum! Ah, bekleyin siz. Nerede o? Nerede Maria? Yoksa onu bankaya mı yatıracaksın? Ee, ben senin için şarkı söylüyorum, ben senin için gitar çalıyordum, sırtımdan geçiniyorsun, sen bir hırsızsın!” dedi ve saman çuvalının üstüne düştü.

Koridordan içeri hafif bir ışık sızıyordu, karşıda meyhanenin tek misafir odasının kapısı açıktı ve Maria da konaklama için yatakları hazır ediyordu. Carlo yatan kardeşinin karşısında durarak, onun mavimsi dudaklarına, alnına yapışmış ıslak saçlarına ve olduğundan daha yaşlı gösteren şişmiş yüzüne baktı ve yavaş yavaş anlamaya başlıyordu. Kör kardeşinin güvensizliği bugünle ilgili olamazdı. Belki de çok uzun zamandır içinde var olan bir şeydi ve sadece fırsat veya cesaret eksikti bunu dile getirmek için. Carlo’nun onun için yaptığı şeyler hiçbir işe yaramamıştı, ömrü boyunca boşuna pişmanlık ve fedakârlık... Şimdi ne yapacaktı peki? Şimdi günler ve geceler boyunca ona eşlik edecek; ona göz kulak olacak, onun için dilenecek, karşılığında da güvensizlik ve hakaret dışında hiçbir şey almayacak mıydı? Kardeşi onu bir hırsız olarak görüyorsa, o zaman herhangi bir yabancı da ona aynısını hatta daha iyisini sağlayabilir-

di. Gerçekten onu yalnız bırakmak ve ebedi olarak ondan ayrılmak, yapılacak en akıllıca şeydi. İşte o zaman Geronimo yaptığı haksızlığı anlayabilirdi, işte asıl o zaman kandırılmak ve soyulmak, yalnız ve sefil olmak ne demek anlardı. Peki kendisi ne yapardı? Sonuçta henüz yaşlı değildi, sadece kendisi olursa bazı şeyler yapabiliirdi. En azından bir uşak olarak her yerde barınabilirdi ama bu düşünceler kafasının içerisinden gelip giderken, gözleri kardeşinin üzerinde sabitlenmişti. Birden, onun güneşin altında bir yol kenarındaki taşın üzerinde oturarak, iyice açmış olduğu kamaşmayacak beyaz gözleri göğe dikilmiş, elleriyle etrafında sürekli var olan, kavramaya çalışan halini aklında canlandırdı. Nasıl ki bu kör adamın dünyada kendisinden başka kimsesi yoksa, kendisini için de kardeşinden başkasının olmadığını kavradı. Kardeşine olan sevgisinin hayatının tamamını kapladığını fark etti ve bunu da ilk defa açık ve net bir şekilde anlamıştı. Kardeşinin, sevgisine karşılık vereceği umudu ile bu sefaletle sabırla katlanmıştı. Kardeşine olan ihtiyacı, aslında kardeşinin ona olan ihtiyacından daha fazla olduğunu hissetti. Onu bırakamazdı ve bırakmak da istemiyordu. Ya onun kendine güvensizliğine katlanacaktı ya da kör adamın şüphesinin yersiz olduğuna dair onu ikna etmek için bir çözüm bulacaktı... Evet, eğer bir şekilde o altın parayı bulabilirse... Eğer kör adama yarın sabah *bunu işçilerle beraber içkiye vermemen için veya insanlar senden bunu çalmasın diye sakladım...* veya benzeri bir şey söylerse...

Ahşap merdivendeki ayak sesleri yaklaşıyordu, yolcular istirahate çekiliyordu. Misafir odasının kapısını

çalmak geldi birden aklına. Onlara bugün olanları, olduğu gibi anlatarak yirmi Frank istemeyi düşündü ancak durumu hemen idrak etti; olur şey de değildi bu! Onlar bu hıkâyeye zaten inanmazdı. İçlerinden biri, Carlo'nun karanlıkta birdenbire arabanın önünde belirdiğinde, nasıl irkildiğini de hatırladı şimdi.

Saman çuvalının üzerine uzandı. Odanın içerisi oldukça karanlıktı. Şimdi de işçilerin yüksek sesle konuşarak ve ağır adımlarla ahşap merdivenlerden nasıl indiklerini duyuyordu. Hemen ardında iki giriş kapısı da kilitlendi. Uşak birkaç defa daha merdivenleri inip çıktıktan sonra sessizlik çöktü. Carlo artık sadece Geronimo'nun horlama sesini duyuyordu. Sonra da düşünceleri, daldığı rüyalarının içerisine karıştı. Gözlerini açtığı anda etraf hâlâ derin karanlıktaydı. Pencerenin bulunduğu noktaya baktı, gözlerini zorladığında ise yoğun karanlığın içerisinde koyu grimsi kare bir şekil fark etti. Geronimo hâlâ sarhoşluğun verdiği ağır uyku içerisindeydi ve Carlo da yarını düşündü, ürperdi. Yarının gecesini düşündü, yarınki gecenin ardındaki günü, geleceği düşündü ve yalnızlığı karşısında içini korku kapladı. Akşam neden cesur olamamıştı ki? Neden o yabancılara gidip onlardan yirmi Frank istememişti ki? Belki ona acırlardı ama yine de onlara yalvarmaması doğru olmuştur. İyi de, neden doğru olmuş olabilir ki? Birden kalkıp oturdu ve kalp atışlarını hissetti. Neden doğru olduğunu biliyordu; eğer adamlar onu geri çevirselerdi o zaman onlar için şüpheli olurdu. Mat bir şekilde parlamaya başlayan o grimsi lekeye baktı. İstemsizce aklından geçenler... İmkânsızdı,

kesinlikle imkânsız!... Karşı kapı kilitliydi. O neyse de uyanabilirlerdi... İşte orada, karanlığın ortasındaki o grimsi, parlayan leke yeni gündü.

Sanki bir mıknatısla çekilmişçesine Carlo kalktı ve alnını soğuk cama dayadı. Neden kalkmıştı? Düşünmek için mi?... Denemek için mi? Ne peki? Bu imkânsızdı, her şeyden önce bu bir suçtu. Bir suç mu? Keyif için binlerce mil seyahat eden bu insanlar için yirmi Frank ne kadar önemli olabilirdi ki? Onun eksikliğini fark etmezlerdi bile... Gidip kapıyı yavaşça açtı. İki adım kadar uzaktaydı oda. Kapısı kapalıydı. Bir çivide asılı giysiler vardı. Carlo ellerini üzerinde gezdirdi, yani eğer insanlar cüzdanlarını ceplerinde bırakırlarsa hayat daha kolay olurdu. O zaman işte hiç kimse dilenmezdi ama cepler boştu. Şimdi ne kalmıştı geriye? Odaya geri dönüp saman çuvalının üzerine yatacaktı. Belki de yirmi Frank bulmak için daha iyi bir yol vardır, biraz daha az tehlikeli ve yasal olan. Eğer her verilen sadakadan birkaç Zentesimi kenara koyar, yirmi Frank edinceye kadar biriktirirse ve sonra da altın paraya çevirirse... Ne kadar sürerdi ki bu? Aylar, belki de bir yıl. Ah bir cesareti olsaydı! Hâlâ kordorda dikiliyordu. Kapıya doğru baktı: Yukarıdan aşağıya kadar dikey olarak inen o şerit de neydi? Bu mümkün müydü? Kapı sadece öylesine çekilmişti ve kilitli değil miydi? Neden buna şaşırmıştı ki? Aylardır zaten kapı kilitlenmiyordu. Ne gerek vardı ki zaten? Hatırladığı kadarıyla bu yaz sadece üç defa burada konaklayan olmuştu. İki defa esnafta çalışan gençler ve bir defa da ayağından yara alan bir turist. Kapı kiliti değildi. Onun ihtiyacı olan

tek şey cesaret ve evet, aynı zamanda da şans! Cesaret mi? En kötüsü ikisinin de uyanması olur ve bunun için de bir bahane uydurabilir. Aralıktan odanın içerisine bir göz atar. O kadar karanlık ki yatakların üzerinde yatan kişilerin sadece hatlarını fark edebiliyor. Kulak kabartır: sakince ve düzenli bir şekilde nefes alıp veriyorlar. Carlo yavaşça kapıyı açıp çıplak ayaklarıyla hiç ses çıkarmadan içeri girdi. Her iki yatak da pencerenin karşısında ve aynı uzunlukta duvarda bulunmaktadır. Odanın ortasında bir masa vardı: Carlo oraya kadar sessizce ilerledi. Elini masanın üzerinde gezdirdi: bir anahtarlık, çakı ve küçük bir kitap; başka da bir şey yok... Tabi canım!... Onun için masaya para bırakacaklarını nasıl düşünmüştü ki! Eh artık hemen dönmeliydi! Belki de sadece iyi bir hamle ile başarılı olunabilirdi. Kapının yanındaki yatağa yaklaştı, koltukta bir şey duruyordu, ona dokundu, bu bir tabanca... Carlo birden irkildi. Acaba onu hemen almalı mıydı? Peki, bu insan neden tabancayı hazırda tutuyor? Ya uyanıp onu fark ederse... Olamaz, işte o zaman da, *saat üç oldu beyim, kalkma zamanı* derdi herhalde! Tabancayı yerine bıraktı.

Odayı iyice araştırmaya koyuldu. Burada diğer koltuğun üzerindeki giysilerin altında... İşte burada... Bu bir cüzdan ve işte elindeydi! Tam o anda bir ses duydu. Ani bir hareketle yatağın ayakucuna uzandı ve yine aynı ses -keskin bir nefes alma bir uğultu- sonra yine sessizlik. Derin sessizlik. Carlo elinde cüzdan ile yerde yatarak kaldı ve bekledi. Hiçbir hareketlilik yok artık. Hemen ardından içerisi karanlığa büründü. Carlo kalkmaya cesa-

ret edemeyip yerde sürünerek açık olan kapıya daha da yaklaştı ve buradan koridora doğru sürünmeye devam ettikten sonra derin bir nefes alarak yavaşça doğruldu. Cüzdanı açtı, üç bölmesi vardı; solda ve sağda sadece ufak gümüş paralar... Carlo, ayrıca bir sürgü ile kilitlenmiş orta bölmeyi açınca orada üç tane yirmilik Frank fark etti. İlk anda içinden iki tane yirmilik almayı düşünse de hemen bundan vazgeçip sadece bir tanesini aldı ve cüzdanı kapattı. Sonra diz çökerek aralıktan odanın içine baktı. İçerisi tamamen sessizdi. Cüzdanı fırlattı ve ikinci yatağın altına kadar ulaşmasını sağladı. Yabancı uyandı-ğında cüzdanın koltuktan düştüğünü düşünecekti. Carlo yavaşça ayağa kalktı. Tam o anda taban gıcırdadı ve aynı anda içeriden bir ses duydu. "Ne oluyor? Ne var orada?" Carlo hemen iki adım geri gitti, nefesini tutarak ve kendi odasına süzüldü. Şimdi güvendeydi ve etrafını dinledi. Karşıdan yine sesler geldi ve ardından etraf yine sessizleşti. Altın parayı parmaklarının arasında tutuyordu. İşte olmuştu, olmuştu! Şimdi yirmi Frank vardı elinde ve artık kardeşine, *'Anladın mı benim bir hırsız olmadığımı'* diyecekti. Hemen bugün tekrar yola koyulacaklardı güneye, karşı Bormio'ya, oradan da Veltin'e devam... Sonra da Tirano'ya... Edole'ye... Breno'ya... Önceki sene olduğu gibi Iseo denizine... Bu kesinlikle şüphe uyandırmayacaktır çünkü daha önceki gün hancıya, *Birkaç gün içerisinde gideceğiz*, demişti sonuçta.

Hava gittikçe aydınlanıyordu ve odanın içi grimsi bir alacakaranlığa bürünmüştü. Ah keşke Geronimo bir an önce uyansaydı! Erken saatlerde yola koyulmak

iyiydi! Gün doğmadan gideceklerdi. Hancıya, uşağa ve Maria'ya bir günaydın deyip sonra devam edeceklerdi. İki saat kadar uzaklaşıp Tale'ye yaklaştıklarında, Geronimo'ya söyleyecekti.

Geronimo gerinerek esnedi. Carlo ona seslendi. "Geronimo!"

"Ne oldu?" iki eliyle destek alarak oturdu.

"Geronimo, kalkmamız gerekiyor."

"Neden?" diye sorarak ölü gözlerini kardeşine dikti. Geronimo'nun dün olanları düşündüğünü biliyordu ama sarhoş olmadan da bu konu hakkında bir kelime bile etmeyeceğini de biliyordu.

"Hava soğudu Geronimo, gitmeliyiz. Artık havalar daha iyi olmayacak, gitmemiz gerektiğini düşünüyorum. Öğle saatinde Boladore'de olabiliriz."

Geronimo doğruldu. Evde uyananların sesleri duyulmaya başladı. Hancı aşağıda uşakla konuşuyordu. Carlo kalkıp avluya indi. Her zaman erken kalkar, gün doğumunda sıklıkla yola inerdi. Hancıya yaklaşıp "Vedalaşmak istiyoruz," dedi.

"Aa, hemen bugün mü gidiyorsunuz?" diye sordu hancı.

"Evet, burada avluda dururken bile fazla soğuk ve rüzgâr da iyice keskinleşti."

"İyi madem, Bormio'ya indiğinde Baldetti'ye selam söyle. Ona söyle de bana yağ yollamayı unutmasın."

"Tabii, selamınızı söylerim. Ayrıca bu gecenin ücretini de vereyim," diyerek elini çantasına attı.

"Kalsın Carlo," dedi hancı. "O yirmi Zentesimi de

benden kardeşine hediye olsun, netice de ben de onu dinledim. İyi günler dilerim.”

“Teşekkür ederim,” dedi Carlo. “Ayrıca o kadar acelemiz de yok. Sen kulübelerden döndüğünde daha görüşürüz seninle zaten, Bormio aynı yerde kalır herhalde, öyle değil mi?” dedikten sonra da ahşap merdivenlerden yukarı çıktı.

Geronimo odanın ortasında duruyordu ve “Ben gitmeye hazırım,” dedi.

“Birazdan,” dedi Carlo.

Odanın köşesindeki eski bir sandıktan birkaç eşyalarını alarak onları bir bohça içerisine koydu. “Güzel bir gün ama çok soğuk,” dedi sonradan.

“Biliyorum,” dedi Geronimo. Sonra ikisi de odayı terk etti.

“Yavaş ol,” dedi Carlo. “Burada dün akşam gelen iki kişi uyuyor.” Sessiz adımlarla aşağı indiler. “Hancının sana selamı var,” dedi Carlo. “Dün akşamki konaklama ücretini almadı, yirmi Zentesimi’yi bize hediye etti. Şimdi dışarıda kulübelerde, iki saat sonra geri döner. Onu artık önümüzdeki sene görürüz.”

Geronimo cevap vermedi. Gün doğumuyla önlerinde görünen yola indiler. Carlo kardeşinin sol koluna girdi ve sessizlik içinde aşağı doğru yürümeye başladılar. Kısa bir süre sonra virajların başladığı noktaya geldiler. Sis önlerinde yükseliyordu ve karşılarındaki tepeler de bulutlar tarafından kaplanmış gibiydi. Artık ona söylemeliyim, diye düşündü Carlo ancak tek kelime söylemeyip çantasından altın parayı alarak kardeşine uzattı. O

da parayı sağ elinin parmak aralarına aldı, yanağına ve alınına sürerek, sonra da başını sallayarak “Bunu biliyordum,” dedi.

“Evet öyle,” dedi Carlo ve Geronimo’ya bir yabancı gibi baktı.

“O yabancı bana bir şey söylememiş olsa da yine bunu biliyordum.”

“Evet,” dedi Carlo şaşkın bir şekilde. “Ama benim yukarıda, diğerlerinin yanında neden böyle yaptığımı anlarsın. Baksana Geronimo zaten yeni bir elbise, bir gömlek ve ayakkabı almanın da zamanı gelmişti diye düşünüyorum; bu sebepten dolayı da ben...”

Kör adam şiddetli bir şekilde başını salladı. “Neden ki?” Elini elbisesinin üzerinde gezdirdi. “Bu yeterince iyi, yeterince sıcak tutuyor.”

Geronimo’nun neden sevinmediğine anlam veremiyordu Carlo. Konuşmaya devam etti. “İyi yapmamış mıyım Geronimo? Sen neden mutlu olmuyorsun? Şimdi paramız var ama öyle değil mi? Tamamı şu an elimizde. Eğer sana bunu yukarıda söylemiş olsaydım, kim bilir... Ama sana söylememiş olmam kesinlikle çok iyi oldu. Kesinlikle!”

“Kes artık yalan söylemeyi,” diye bağırdı Geronimo. “Bu kadarı yeter ama!”

Carlo kardeşinin kolunu bıraktı. “Ben yalan söylemiyorum.”

“Senin yalan söylediğini biliyorum ama! Sen hep yalan söylüyorsun! Neredeyse yüz defa bana yalan söylemişsindir! Hatta bunu da kendine saklamak istemiştin ama sonra korktun işte, durum bu!”

Carlo başını eğdi ve cevap bile vermedi. Tekrar kör adamın koluna girdi ve yürümeye devam etti. Geronimo'nun böyle konuşması onun canını acıtmıştı ancak onun çok üzgün olmamasına şaşırmıştı.

Sis dağılmaya başlamıştı. Uzun süre sessizlikten sonra Geronimo konuşmaya başladı. "Hava ısınmaya başladı." Bunu, aldırmaz ve çok doğal bir tavırla söyledi, daha önce yüz kez söylediği gibi. Carlo o anda Geronimo için aslında hiçbir şeyin değişmediğini hissetti. Geronimo için o her zaman bir hırsızdı.

"Acıktın mı?" diye sordu.

Geronimo evet anlamında başını salladı. Carlo çantasından bir parça peynirle bir parça ekmek çıkardı, yediler ve yürümeye devam ettiler.

Bormio'nun posta arabası denk geldi onlara yolda. "Aşağıya mı devam ediyorsunuz?" diye sordu arabacı. Daha sonra da aşağıya devam eden başka arabalar da geldi.

"Vadinin kokusu geliyor," dedi Geronimo ve o anda döner dönmez Veltin ayaklarının altındaydı.

Gerçekten hiçbir şey değişmemiş, diye düşündü Carlo... Ben onun için şimdi çaldım ama bu bile boşunaydı.

Arkalarında kalan sis gittikçe azalıyordu, güneşin ışıkları delikler açarak sisten geçiyordu. *Meyhaneyi bu kadar çabuk terk etmek akıllıca değildi belki de,* diye düşündü Carlo. *Ayrıca cüzdan yatağın altında ve bu da şüpheli bir durum... Ama bunların hepsi artık önemsizdi! Daha kötü ne gelebilirdi ki başına? Kardeşi bile onu soyduğunu düşünüyor hatta bunu yıllardır yaptığına inanıyordu ve*

buna inanmaya da devam edecekti. Daha kötü ne gelebilirdi ki başına?

Orada, altlarında sabahın parlaklığına hapsolmuştu büyük beyaz otel ve daha aşağıda, vadinin uzandığı yerde köy görünüyordu. Sessizlik içerisinde ikisi de yürümeye devam etti ve bu sürede Carlo'nun eli hep kör adamın kolundaydı. Otelin karşısındaki parka geçtiler. Terasta misafirlerin parlak yazlık elbiseler içinde oturarak kahvaltı yaptıklarını gördü Carlo. "Nerede dinlenmek istiyorsun?" diye sordu.

"Yani, Adler'da işte, her zaman olduğu gibi."

Köyün sonundaki küçük hanı gördüklerinde oraya yöneldiler. İçeride meyhaneye oturup şarap istediler.

"Bu kadar erken bir zamanda burada ne arıyorsunuz?" diye sordu hancı.

Bu soru karşısında Carlo biraz korktu. "O kadar erken mi? Eylül ayının onu veya on biri, öyle değil mi?"

"Geçen sene buraya geldiğinizde kesinlikle daha geç bir zamandı."

"Yukarılar oldukça soğudu," dedi Carlo. "Bu gece üşüdük. Evet bir de, yukarı yağ göndermeyi unutmamanızı söylemem istendi."

Meyhanedeki hava çok sıkıcı ve bunaltıcıydı. Carlo garip bir huzursuzluk hissetti; tekrar dışarıda olmak istiyordu, büyük yolda, Tirano'ya, Edole'ye, Iseo denizine giden yollarda. Uzağa götüren her bir yer! Birden ayağa kalktı.

"Gidiyor muyuz hemen?" diye sordu Geronimo.

"Bugün öğle saatlerinde Boladore'da olacaktık ya,

Hirschen'da arabalar ögle molası veriyor; orası iyi bir yer."

Yollarına devam ettiler. Berber Benozzi sigara içerek dükkânının önünde duruyordu. "Günaydın," diye seslendi. "Yukarısı nasıl? Bu gece kar yağdı mı oraya?"

"Evet, evet," dedi Carlo ve adımlarını hızlandırdı.

Köy arkalarında kalmıştı, çayırlar ve bağlar arasındaki yol beyaz renkte uzanıyordu nehir boyunca. Gökyüzü mavi ve durgundu. *Bunu neden yaptım,* diye düşündü Carlo. Kör adama yandan baktı. *Yüzü her zamankinden daha farklı görünmüyor mu? O her zaman buna inandı -ben hep yalnızdım- ve benden hep nefret etti.* Sanki sırtında ağır bir yükte yürüyor ve bunu omuzlarından asla atmaması gerekiyor gibiydi. Tüm yolları güneş aydınlatırken yanında yürüyen Geronimo'nun yolunun nasıl karanlıkta kaldığını görüyordu sanki. Yürümeye devam ettiler, yürüdüler ve saatlerce yürüdüler. Zaman zaman Geronimo bir taş üzerine oturuyordu veya ikisi de bir köprü'nün korkuluğuna yaslanıyorlardı dinlenmek için. Yine bir köyden geçtiler. Meyhanenin önünde arabalar duruyordu. Yolcular inmişti ve sağa sola yürüyorlardı; ancak iki dilenci orada durmadı. Yollarda devam ettiler. Güneş gittikçe yükseliyordu, ögle saati yaklaşmış olmalıydı. Diğer günler gibi bir gündü.

"Boladore Kulesi," dedi Geronimo. Carlo başını kaldırıp baktı. Geronimo'nun mesafeleri bu kadar doğru hesaplayabilmesi onu şaşırtıyordu; gerçekten de Boladore kulesi ufukta görünmüştü. Oldukça uzak bir mesafede onlara doğru gelen biri vardı. Onun yolda oturmuş ve

birdenbire ayağa kalmış olduğunu zannetti Carlo. Kişi gittikçe yaklaşıyordu. Carlo, onun yollarda da sıklıkla denk geldiği jandarma olduğunu gördü. Yine de onu görünce irkildi ancak adam onlara yaklaştığında onu tanıdı ve rahatladı. O Pietro Tenelli idi; mayıs ayında dilenciler, Morignone'da, Ragazzi'nin meyhanesinde onunla oturmuşlardı ve -neredeyse- bir serseri tarafından nasıl bıçaklanmak üzere olduğuna dair korkunç bir hikâye dinlemişlerdi ondan.

"Biri durdu orada," dedi Geronimo.

"Tenelli, jandarma olan," dedi Carlo.

Şimdi yanına gelmişlerdi.

"Günaydın Bay Tenelli," dedi Carlo adamın önünde durarak.

"Ben size şimdilik Boladore karakoluna kadar eşlik etmeliyim," dedi jandarma.

"Nasıl!" diye haykırdı kör adam.

Carlo'nun benzi attı. *Bu nasıl mümkün olabilir?* diye düşündü. *Ama konu farklı olabilir. Burada aşağıda bu konu henüz bilinemez ki.*

"Zaten gitmek üzere olduğunuz yol olmalı," dedi jandarma gülerek. "Gelmenizde bir sakınca da olmaz sanırım."

"Neden konuşmuyorsun sen Carlo?" diye sordu Geronimo.

"Ah, tabi ki konuşuyorum. Lütfen sayın Jandarma, bu nasıl mümkün olabilir? Biz neden... Daha doğrusu ben neden... Gerçekten, ben bilmiyorum..."

"Durum şimdilik böyle. Belki de suçsuzsunuzdur. Onu bilemem. Komutanlığa telgrafla gelen bir ihbar al-

dık, yukarıdaki insanların parasını çalmış olabileceğinize dair şüpheli bir durum olduğunu ve her halükarda sizi tutmamızı söylediler. Suçsuz olmanız da mümkün. Yani devam edelim!”

“Neden bir şey söylemiyorsun Carlo?” diye sordu Geronimo.

“Ben konuşuyorum. Evet, ben konuşuyorum”.

“Hadi yürüyün artık! Yolda dikilmenin bir faydası yok! Güneş kavuruyor. Bir saate kadar varırız zaten. Hadi yürüyün!”

Carlo her zamanki gibi Geronimo’nun koluna girdi ve yavaş adımlar yürümeye başladılar. Jandarma da arkalarından yürüyordu.

“Carlo, sen neden hiç konuşmuyorsun?” diye sordu Geronimo yine.

“Sen ne istiyorsun Geronimo, ne dememi bekliyorsun? Her şey zaten ortaya çıkacaktır, ben de bilmiyorum...”

Mahkemeye çıkmadan önce ona anlatsam mı acaba? diye geçirdi aklından. Yok olmaz. Jandarma bizi duyar. Ne fark ederki mahkemede zaten doğruyu söyleyeceğim. Hakim Bey, diyeceğim, bu diğer hırsızlıklara benzer bir hırsızlık değil çünkü aynen şöyle oldu: Mahkemede olayı açık ve anlaşılır şekilde aktarmak için uygun kelimeleri bulmaya çalışıyordu. Geçide dün bir adam geldi, herhalde delinin tekiydi -ya da sonunda şaşırmış olmalı ki- ve bu adam...”

Bu ne saçmalık böyle! Kim inanır ki buna?... O kadar uzun konuşmasına izin verilmeyecektir. Hiç kimse bu aptalca hikâyeye inanmaz: Kaldı ki buna Geronimo dahi

inanmaz. Ona yandan baktı. Kör adamın başı alışılmış şekilde aşağı ve yukarı hareket ediyordu, ancak yüzünde hiçbir ifade yoktu. Boş gözleri de havaya dikilmişti. Bu alnın arkasında oluşan düşüncelerin ne olduğunu birden anladı Carlo: *Demek ki durum böyle*, diye düşünüyordu mutlaka Geronimo. *Carlo sadece beni değil, başkalarını da soyuyordu ve o gören gözlere sahip, o da gözlerini kullanıyor işte.* Evet, Geronimo kesin böyle düşünüyordur. Üzerimde para bulunmaması ne mahkeme karşısında ne de Geronimo karşısında bana yardım eder. Beni hapsedecekler ve onu da... Evet, benim gibi onu da çünkü para şu an onda. Artık düşünemiyordu, şaşırmış durumdaydı. Tüm bu olanlardan hiçbir şey anlamıyordu sanki, bildiği tek şey vardı, o da bir yıl hapis yatmak istediğiydi; hatta belki de on yıl, eğer ki Geronimo bir bilseydi, onun için hırsız olduğunu.

Geronimo birdenbire durdu, Carlo da duraksamak zorunda kaldı.

“Ne oldu şimdi?” diye sordu jandarma kızgın bir şekilde. “Devam edin, devam edin!” Ancak tam o anda hayretler içerisinde kör adamın elindeki gitarı yere düşürerek kollarını kaldırmasını ve iki eliyle kardeşinin yanaklarına dokunmasını izledi. Daha sonra da dudaklarını, neler olacağını bilmeyen Carlo’nun ağzına götüreerek öptü onu.

“Siz delirdiniz mi?” diye sordu Jandarma. “Devam edin! Hadi devam edin! Kızarmaya hiç niyetim yok.”

Geronimo bir kelime dahi etmeden yerden gitarını aldı. Carlo derin bir nefes aldı ve tekrar kör adamın ko-

luna girdi. Bu mümkün müydü? Kardeşi artık ona öfkeli değil miydi yoksa? Sonunda anlamış olabilir miydi? Kuşkulu bakışlarla ona yandan baktı.

“Devam edin!” diye bağınyordu jandarma. “Yürüyecek misin siz artık!” diyerek Carlo’nun sırtına bir tane indirdi.

Carlo kör adamın koluna daha sıkı sarıldı, birlikte yürümeye devam ettiler. Öncekinden daha hızlı adım atmaya başladı çünkü Geronimo’nun yüzünde çocukluk yıllarından beridir hiç görmediği mutlu bir gülümseme vardı. Carlo da gülümsüyordu. Sanki bundan başına sonra kötü hiçbir şey gelemezdi, ne mahkemenin önünde ne de dünyanın herhangi bir yerinde. O kardeşini geri almıştı. Hayır, asıl şimdi onun bir kardeşi olmuştu!..

Ölüler Konuşmaz

Hiçbir şey yapmadan arabada oturmaya daha fazla dayanamadı: arabadan inerek sağa sola yürümeye başladı. Hava kararmıştı, bu sessiz ve uzaklarda kalmış sokağın ışıkları rüzgârın hareketleri ile ileri geri sallanıp duruyordu. Yağmur kesilmişti, yaya yolları neredeyse kuru sayılırdı ama asfaltsız yollar daha ıslaktı ve bazı yerlerde de küçük su birikintileri oluşmuştu.

Çok tuhaf, diye düşündü Franz, insan nasıl olur da Praterstrasse'dan yüz adım kadar uzakta bir Macar kasabasında her şeyden uzaklaşmış olduğunu düşünebilir. Yine de burada olmak daha iyidir, burada görmekten korktuğu, tanıdığı kimseye denk gelmezdi.

Saatine baktı, yedi olmuştu; şimdiden hava kararmıştı. Sonbahar bu sene erken geldi ve şu lanet olası fırtına...

Yakasını kaldırdı ve daha hızlı adımlarla sağa sola yürümeye başladı. Fenerlerin camları tangırdıyordu. *Bir yarım saat daha, dedi kendi kendine. Sonra da gidebilirim. Ah! yaklaşmak istedim, böyle neredeyse uzak olacaktı. Köşede*

bekledi, buradan onun gelebileceği her iki yolu da görebiliyordu.

Evet, bugün gelecektir, diye düşündü, başından uçmaya çalışan şapkasını sıkıca tutarken. Cuma günü, fakülte profesörleri toplantısı... Çıkmaya cesaret eder ve hatta daha uzun da kalabilir. Atlı tramvayın sesleri geliyordu, şimdi de yakındaki Nepomuk Kilisesi'nin çanları da çalmaya başladı. Sokak canlanmaya başlamıştı. Çok sayıda insan geçiyordu artık, tahminine göre çoğunluğu saat yedide dükkânları kapatan çalışanlardı. Hepsi hızlı adımlarla yürüyordu ve onları zorlayan fırtınayla savaşıyorlardı. Kimse ona dikkat etmiyordu; sadece dükkânlarda çalışan birkaç kız, biraz merakla ona doğru bakmıştı. Aniden tanıdık bir simanın ona doğru hızla geldiğini gördü. O da ona doğru yürümeye başladı. Arabasız mı gelmiş? diye düşündü. Gelen o mu?

Evet, oydu; o da adamı fark edince adımlarını hızlandırdı.

"Yürüyerek mi geldin?" diye sordu adam.

"Arabayı Karl tiyatrosuna gönderdim. Galiba ben aynı arabacıyla bir kere daha gelmiştim."

Bir bey yanlarından geçerken kadına doğru bir bakış attı. Genç adam da ona sertçe bakınca, neredeyse tehdit eder gibi, adam hızla yürümeye devam etti. Kadın ardından bakarak, "Kimdi o?" diye sordu korkarak.

"Ben tanımıyorum onu. Burada tanıdığım kimse yok, rahat ol. Ama şimdi acele et, hadi binelim arabaya."

"Bu senin araban mı?"

"Evet."

“Açık mı?”

“Bir saat önce çok güzeldi hava.”

Hızla yürüdüler ve genç kadın arabaya bindi.

“Arabacı,” diye seslendi genç adam.

“Nerede ki o?” diye sordu genç kadın.

Franz etrafa bakındı. “İnanılmaz bir şey,” dedi.

“Adam hiçbir yerde yok.”

“Tanrı aşkına!” dedi kadın.

“Bir saniye bekle küçüğüm, buralarda bir yerlerdedir.”

Genç adam küçük meyhanenin kapısını açtı ve arabacıyı birkaç kişiyle masada otururken buldu ve hemen ayağa kalktı.

“Hemen geliyorum bayım,” dedi ve ayakta bardaktaki şarabını içti.

“Ne yapıyorsunuz siz?”

“Buyurun saygıdeğer beyim, işte geldim.”

Biraz sallanarak atların yanına gitti. “Nereye gidiyoruz saygıdeğer beyim?”

“Prater, eğlence mekanına.”

Genç adam arabaya bindi. Genç kadın kendini gizlercesine arkasına yaslandı, neredeyse, açılmış şemsiyenin altında büzülmüştü.

Franz kadının iki elini de tuttu. Genç kadın hiç tepki vermedi. “Bana en azından iyi akşamlar demeyecek misin?”

“Lütfen, bana bir saniye ver; henüz rahat nefes alamıyorum.”

Genç adam köşeye yaslandı. Bir süre boyunca her

ikisi de sustu. Araba Praterstrasse'ya döndü, Tegethoff Anıtı'nın önünden geçerek, birkaç saniye sonra uçarçasına geniş ve karanlık Prater caddesine girdi. Emma aniden sevgilisine sarıldı. Genç adam, kadının dudaklarını örten tülü yavaşça kaldırdı ve onu öptü.

"Sonunda yanımdayım işte!" dedi kadın.

"Görüşmeyeli ne kadar çok oldu biliyor musun?" diye haykırdı adam.

"Pazar gününden beri..."

"Evet öyle ama uzaktan görebildik birbirimizi."

"Neden ki? Bizdeydin zaten."

"Öyle de... Sizdeydim ama böyle olmaz. Ben size bir daha asla gelmeyeceğim. Neyin var senin?"

"Yanımızdan bir araba geçti."

"Küçüğüm benim, bugün Prater'e gzmeye gelen insanlar bizimle kesinlikle ilgilenmeyecektir."

"Öyledir mutlaka ama biri istemsizce de olsa buraya bakabilir."

"Birini tanımak imkânsız bu şekilde."

"Rica ederim başka bir yere gidelim."

"Tamam, nasıl istersen."

Daha sonra arabacıya seslendi ama o duymamıştı sanki. Genç adam da eğilerek ona eliyle dokundu. Arabacı da ona döndü.

"Dönüyoruz! Siz neden atlara bu kadar vuruyorsunuz? Acelemiz yok, anlıyor musunuz? Biz şimdi... Reichsbrücke'ye giden caddeye gidiyoruz."

"Reichsstrasse'ya mı?"

"Evet, ama çok da hızlanmayın, çok anlamsız bu."

“Elbette saygıdeğer beyim. Fırtına bu atları çıldırtıyor.”

“Ah doğru ya, fırtınadır böyle yapan,” dedi Franz ve tekrar yerine oturdu.

Arabacı atları döndürdü ve geriye doğru devam ettiler.

“Seni dün neden görmedim?” diye sordu genç kadın.

“Bunu nasıl yapabilirdim ki?”

“Kız kardeşime davetli olduğumu sanıyordum.”

“Doğru ya.”

“Neden gelmedin oraya?”

“Başka insanların olduğu yerde seninle görüşmeye dayanamıyorum. Hayır, bir daha asla yapmayacağım bunu.”

Genç kadın omuz silkti.

“Neredeyiz şimdi biz?” diye sordu sonradan.

Demiryolları köprüsünün altından Reichsstrasse’ya girdiler.

“Reichsbrücke’ya doğru gidiyoruz,” dedi Franz. “Burada tanıdık kimse denk gelmez.”

Araba korkunç bir şekilde sendelemeye başladı.

“Şimdi tekrar kaldırımdayız.”

“Neden bu kadar zikzak çiziyor?”

“Sana öyle geliyor.”

Arabanın onları gereğinden fazla sarstığını genç adam da fark etmişti. Ancak genç kadını korkutmamak için bir şey demedi.

“Bugün seninle çok ciddi bir şeyler görüşmem gerekiyor Emma.”

“O zaman bir an evvel başlasan iyi olur çünkü saat dokuzda evde olmam lazım.”

“İki kelimeyle karar alınabilir.”

“Tanrım, nedir bu?” diye bağırdı genç kadın. Araba atlı tramvay yoluna sapmıştı ve arabacı çıkmaya çalışırken de arabadakileri neredeyse dışarı atacak derecede kesin bir dönüş yaptı. Franz arabacının paltosunu kavradı.

“Durdurun arabayı,” diye bağırdı. “Siz sarhoşsunuz.”

Arabacı atları zorlukla durdurabildi. “Ama saygıdeğer beyim...”

“Gel Emma, inelim.”

“Neredeyiz biz?”

“Köprünün oradayız. Artık pek esmiyor zaten. Biraz yürüyelim. Arabada rahat konuşamıyor insan.”

Emma yüzünü örten tülü aşağıya indirdi ve genç adamı takip etti.

“Sen buna çok esmiyor mu diyorsun?” dedi genç kadın, inerken üzerine doğru rüzgâr çarpınca.

Genç adam kadının koluna girdi ve “Bizi takip edin,” diye seslendi arabacıya.

İleriye doğru yürüdüler. Köprünün yüksek alanına gelinceye kadar hiç konuşmadılar, altlarında akan suyun sesini duyduklarında bir süre durakladılar. Etrafları karanlıktı. Geniş alandaki nehir belirsiz sınırlarda ve gri bir renkte uzanıyordu. Uzakta, suyun üzerine yansıyarak süzülür gibi duran kırmızı ışıklar görünüyordu. Az önce arkalarında bıraktıkları kıyıdan suya titreyen ışık şeritleri düşüyordu; sanki nehir karanlık çayırıların için-

de kayboluyordu. O anda uzaktan, gittikçe onlara doğru yaklaşan gök gürültüsü duyuldu; istemsizce ikisi de kırmızımsı ışıkların parıldadığı noktaya doğru baktı; demirli yollardan, gecede birden ortaya çıkıp sonra da birden yok oluyor gibi görünen, pencereleri aydınlık trenler geçiyordu. Gök gürültüsü yavaş yavaş geri çekiliyordu ancak rüzgâr aralarda kendini hissettirmeye devam ediyordu.

Uzun bir sessizlikten sonra "Gitmeliyiz," dedi Franz.

"Evet, tabii," dedi Emma alçak bir sesle.

"Gitmeliyiz," dedi Franz canlı bir şekilde. "Tamamen gitmeliyiz demek istiyorum..."

"Bu olmaz."

"Birer korkak olduğumuz için Emma; bu sebepten dolayı olmaz."

"Peki çocuğum ne olacak?"

"O kesin sana bırakacaktır çocuğu, bundan kesinlikle eminim."

"Peki nasıl olacak bu?" diye sordu genç kadın alçak sesle... "Gece ve sisin arasından mı kaçıp gideceğiz?"

"Kesinlikle bu şekilde değil. Onun yanında daha fazla yaşayamayacağını ve kalbinin bir başkasına ait olduğunu söylemekten başka bir çaren yok."

"Senin kafan yerinde mi Franz?"

"Eğer istersen seni bu zahmetten de kurtarırım, ben kendim söyleyeceğim bunu ona."

"Bunu yapmayacaksın Franz."

Kadına bakmaya çalıştı ama karanlıkta onun aslında başını kaldırıp kendisine çevirdiğini fark edemedi bile.

Genç adam bir süre sessiz kaldı. Daha sonra da sakin

bir şekilde cevap verdi genç kadına. “Korkma, bunu yapmayacağım.”

Diğer kıyıya yaklaştılar.

“Sen bir şey duymuyor musun?” diye sordu genç kadın. “Nedir bu?”

“Ses oradan geliyor.”

Karanlık içerisinden küçük ve kırmızı bir ışık da yavaşça onlara doğru süzülerek geliyordu. Daha sonra bu ışığın bir yük arabasına sabitlenmiş küçük bir fenerden geldiğini fark ettiler ancak bu arabanın yük mü yoksa insan mı taşıdığını anlayamadılar. Hemen ardından benzer iki araba daha geldi. En arkadaki arabada bir çiftçi fark ettiler ve arabalar yollarına devam etti. Daha sonra da onların yaklaşık yirmi adım kadar arkalarındaki arabacının boğuk sesinden başka bir şey duymadılar. Köprü diğer kıyıya doğru iniyordu ve yolun ağaçlar arasından karanlığa doğru nasıl devam ettiğini gördüler. Sağlarında ve sollarında çayır karanlığa doğru ilerliyordu, yukarıdan bakıldığında aşağısı sanki uçurum gibi görünüyordu.

Uzun bir sessizlikten sonra “Yani bu bizim son...” dedi Franz aniden.

“Nasıl yani?” diye sordu Emma endişeli bir ses tonuyla.

“Görüşmemiz olacak. Onunla kal. Ben de sana hoşça kal diyeceğim.”

“Sen ciddi misin?”

“Kesinlikle.”

“Şu sahip olduğumuz birkaç saati her defasında sen mahvediyorsun gördüğün gibi, ben değil.”

“Evet, evet haklısın. Hadi geri dönelim.”

Genç kadın daha sıkı bir şekilde adamın koluna sarıldı. “Hayır,” dedi şefkatli bir ses tonuyla. “Şimdi olmaz. Bu şekilde beni geri göndermene izin vermiyorum.”

Genç adamı kendine doğru çekerek onu uzun uzun öptü. “Bu yoldan devam edersek nereye varacaktık?” diye sordu sonra.

“Burası doğrudan Prag’a gidiyor küçüğüm.”

“O kadar da uzağa değil ama,” dedi genç kadın gülererek, “eğer istersen biraz daha ileriye gidebiliriz,” dedi genç kadın karanlığa doğru işaret ederek.

“Hey, arabacı,” diye bağırdı Franz ama arabacı onu duymadı.

Franz bağırmaya devam etti. “Durdurun arabayı!”

Araba gitmeye devam ediyordu. Franz peşinden koştu ancak o anda arabacının uyumakta olduğunu fark etti. Yüksek sesle bağırarak onu uyandırdı. “Biraz daha devam edeceğiz -yoldan düz aşağı doğru- anladınız mı beni?”

“Tamamdır saygıdeğer beyim...”

Emma arabaya bindi, ardından da Franz. Arabacı kırba vurunca atlar yumuşamış yoldan adeta uçarak yol aldılar. Araba içeride oturanları sağa sola savururken onlar da birbirilerine sıkıca sarılıyorlardı.

“Çok güzel değil mi?” dedi Emma, genç adamın dudaklarına yaklaşarak.

O anda araba havaya kalkmış gibi hissetti genç kadın, sanki öne doğru atılmıştı ve bir yere tutunmak istediği için boşluğu kavradı; büyük bir hızla etrafında dönüyor gibiydi, o da gözlerini kapatmak zorunda kaldı. Sonra

-herşeyden uzak ve tamamen yalnız kalmış gibi- birden yere düştüğünü hissetti. Hemen ardından karmakarışık sesler duydu; yakınında yerlere vuran at nallarının seslerini, sonra da hafif bir inleme ama hiçbir şey görmüyordu. Müthiş bir korkuya kapıldı ve bağırmaya başladı; korkusu daha da büyüdü çünkü kendi bağırma sesini duyamıyordu. Ne olduğunu tam olarak anlamıştı: araba bir yere çarpmıştı, herhalde bir taşa vurarak devrilmiş ve onlar da dışarı fırlamışlardı. *O nerede?* diye geçirdi aklından. Genç kadın ona seslendi ve çok hafif bir yanıkıyla da olsa sadece kendi sesini duydu, başka bir şey de duymadı, bir cevap alamadı. Doğrulamaya çalıştı ama sadece yerde oturabilirdi. Elleriyle etrafını yokladığında yanında bir insan vücudu hissetti. Artık karanlığın içerisinden görebiliyordu. Franz yanında yatıyor ve hiç hareket etmiyordu. Elini uzatarak yüzüne dokundu; ıslak ve sıcak bir şeyin aktığını hissetti. Nefesi kesilmişti. Kan mı bu? Ne olmuştu böyle? Franz yaralanmıştı ve kendinde de değildi. Peki arabacı, o neredeydi? Ona seslendi. Cevap alamadı. Hâlâ yerde oturuyordu. Her yeri ağrıdığı halde, *bana hiçbir şey olmamış* diye düşündü. *Ne yapacağım ben, ne yapacağım ben? Bana bir şey olmaması imkânsız. "Franz,"* diye bağırdı. Yakınlardan bir ses duydu. "Neredesiniz saygıdeğer bayan, beyim nerede? Bir şey olmadı ya? Bekleyin bayan, etrafı görmemiz için feneri yakacağım, bunların bugün nesi var bilmiyorum. Benim suçum yok. Bu kahrolası atlar bir birikintinin içerisine girmişler."

Her yeri ağrıdığı halde Emma ayağa kalkmıştı ve arabacıya bir şey olmaması onu biraz da olsa rahatlatmıştı.

Arabacının fenerin kapağını açıp kibrit çakmaya çalıştığını duydu genç kadın. Korku içerisinde ışığı bekliyordu. Önünde yatan Franz'a tekrar dokunmaya cesaret edemiyordu; insan görmediği bir şeyden daha çok korkar, diye geçirdi aklından, kesin gözleri açıktı. Hiçbir şey olmamıştı.

Yan taraftan bir ışık parıltısı geliyordu. Genç kadın arabayı gördü ancak şaşırtıcı bir şekilde araba devrilmemişti, sadece yolun kenarında bir tekeri kırılmış gibi yamulmuş, duruyordu. Atlar çok sakindi. Işık yaklaşıyordu; yavaş yavaş önce hendek sonra birikinti üzerinden çukura döndü, daha sonra da Franz'ın ayaklarında sonra da vücudunda gezindi, sonra yüzüne geldi ve orada da durdu. Arabacı feneri yere bırakmıştı, tam yerde yatan genç adamın başının ucuna. Emma dizlerinin üzerine çöktü. Adamın yüzünü gördüğünde ise kalbinin durduğunu düşündü. Adamın benzi atmıştı; gözleri yarı açıktı ve sadece beyazı görünüyordu. Sağ şakağından yanağına doğru yavaşça, bir sıra kan süzülüyordu ve boynunun altında, yakasının içinde kayboluyordu. Dişleriyle alt dudaklarını ısırıyordu. "Bu olamaz," dedi Emma kendi kendine.

Arabacı da diz çökmüştü ve genç adamın yüzüne dikmişti bakışlarını. Daha sonra iki eliyle adamın başını tutup yukarı kaldırdı. "Ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı Emma boğuk bir sesle. Kafasını görünce korkmuştu genç kadın çünkü kendi kendine hareket ediyor gibi gelmişti ona.

"Saygıdeğer bayan, bana göre burada büyük bir talih-sizlik yaşanmış."

“Bu doğru değil,” dedi Emma. “Bu olamaz. Peki size bir Şey oldu mu? Ve ben...”

Arabacı adamın başını yavaşça indirdi ve titreyen Emma’nın kucağına bıraktı. “Eğer... O köylüler sadece on beş dakika sonra buradan geęmiŐ olsaydı...”

“Ne yapacağız Şimdi?” diye sordu Emma titreyen dudaklarla.

“Evet bayan, eğer araba hasar almasaydı... Şimdi birileri gelene kadar beklemeliyiz işte.” Emma laflarını toparlamaya çalışıyordu ama arabacı konuşmaya devam ediyordu hâlâ. Artık aklı başına gelmiş gibiydi ve ne yapılması gerektiğini de biliyordu.

“Buraya en yakın ev ne kadar uzaklıkta?” diye sordu.

“Uzak değil bayan, eğer ışık olsaydı Franz Josefsland’ın evi buradan görölürdü. Buraya beş dakikalık bir mesafede.”

“Siz gidin ve birilerini getirin. Ben burada kalacağım.”

“Evet bayan ama sanırım sizinle beraber burada kalmam daha iyi, çok uzun sürmez birilerinin gelmesi, burası sonuçta Reichsstrasse ve...”

“ok geç olur, çok geç olabilir. Bize bir doktor lazım.”

Arabacı yerde yatan adamın yüzüne baktı, sonra da başını sallayarak Emma’ya baktı.

“Bunu siz bilemezsiniz,” diye bağırdı Emma. “Bunu ben de bilemem.”

“Tamam bayan... Ama ben Franz Josefland’da nereden bir doktor bulabilirim ki?”

“O halde oradan biri Şehre inmeli ve...”

“Bayan ben ne düşünüyorum biliyor musunuz? Belki orada bir telefon vardır ve biz de oradan cankurtararı arayabiliriz.”

“Tamam, bu daha iyi! Gidin hemen, lütfen, koşun hatta! Birilerini getirin buraya... Ve... Lütfen gidin artık, ne yapıyorsunuz siz hâlâ burada?”

Arabacı, Emma’nın kucağında dinlenen solgun yüze baktı. “Ne can kurtarıcı ne doktor... Artık bir faydası olmayacak.”

“Gidin! Tanrı aşkına gidin artık!”

“Gidiyorum, karanlıkta korkmazsınız umarım bayan,” diyerek hızla yolun karşısına yürüdü. “Ben hiçbir şey yapamam bunun için,” dedi kendi kendine. “Gece yarısı Reichsstrasse de bir fikir olabilir...”

Emma yerde yatan adamla karanlık yolda yalnızdı. Şimdi ne olacak, diye düşündü. Bunlar doğru olamazdı. Kafasından hep bu geçiyordu. Bunlar doğru olamazdı. Birden, hemen yanında, bir nefes duyduğunu hissetti. Solgun dudaklara doğru eğildi. Hayır, burada nefes yoktu. Şakaklarındaki ve yanağındaki kan kurumuş gibi duruyordu. Gözlerine baktı; bozulmuş olan gözleri... Titredi. İyi de ben neden inanmak istemiyorum buna, şüphesiz... Bu ölüm! Ürperdi! Şimdi sadece tek şey hissediyordu: bir ölüyü. Ben ve bir ölü, o ölü de benim kucağında. Titreyen elleriyle adamın başını kucağından itti, yere bıraktı ve şimdi de korkunç bir terk edilmişlik duygusu kapladı içini. Neden arabacıyı göndermişti ki? Bu ne saçmalık! Burada ölü bir adamla yalnız başına ne yapacaktı şimdi? İnsanlar gelirse... Evet, ya buraya insanlar

gelirse ne yapacaktı o zaman? Burada ne kadar daha bekleyecekti? Tekrar ölüye baktı. Ben onunla burada yalnız değilim, diye düşündü sonra. Işık var burada; sanki ışık güzel ve dostça bir şeydi ve ona bunun için teşekkür etmeliydi. Etrafındaki uçsuz bucaksız gecedense bu küçük ışıktaki daha fazla hayat vardı. Evet, bu ışık sanki yanında yatan solgun ve korkunç adamdan onu koruyor gibiydi. Gözleri kamaşana kadar ışığa baktı. Birden uyanmış gibi hissetti ve ayağa fırladı! Bu olamaz, bu imkânsız, ben burada onun yanında bulunmamalıyım. Kendini yolda görür gibi oldu. Ayaklarının dibinde ölü adam ve ışık; kendini tuhaf bir şekilde karanlığın içerisinde yükselir gibi gördü. Ben neyi bekliyorum, diye düşündü. Ben neyi bekliyorum? İnsanları mı? Onlar ne yapacak ki beni? İnsanlar gelecek ve bana sorular soracak... Ben... Ben ne yapıyorum burada? Herkes benim kim olduğumu soracak. Ben onlara ne diyeceğim? Hiçbir şey! Bir kelime dahi etmeyeceğim geldiklerinde, susacağım. Bir kelime dahi yok... Beni zorlayamazlar sonuçta.

Uzaktan sesler geliyordu.

Bu kadar çabuk mu, diye düşündü. Korku içinde kulak verdi. Sesler köprüden geliyordu. Arabacının getireceği insanlar olamazdı bunlar. Onlar her kimse, bu ışığı fark edeceklerdi ve bu olmamalıydı. İşte o zaman ortaya çıkardı.

Ayağıyla feneri devirdi hemen ve fener söndü. Şimdi ise derin bir karanlığın içerisinde duruyordu. Hiçbir şey görmüyordu. Onu da görmüyordu artık. Sadece beyaz birikinti hafiften parlıyordu. Sesler gittikçe yaklaşıyor-

du. Tüm vücudunu ürperdi sardı. Burada görülmemeliydi. Tek önemli olan buydu, başka bir şey önemli değildi, zaten kaybolmuştu ve eğer biri öğrenirse onun sevgilisi olduğunu... Ellerini kavuşturdu kasılarak. Oradaki insanların onu görmeden diğer sokaktan geçmeleri için dua ediyordu genç kadın. Kulak kabarttı ve evet, karşıda... Ne konuşuyorlardı? İki kadındı, belki de üç. Arabayı fark etmişlerdi çünkü arabadan bahsediyorlardı. Duyabildiği kelimelerden anladığı: Bir araba... Devrilmiş... Başka ne diyorlardı? Anlayamıyordu. Yürümeye devam ettiler... Geçtiler karşıya... Tanrıya şükür! Peki şimdi, şimdi ne olacak? Neden kendisi de onun gibi ölmemişti? İmrenilmeyecek gibi değil, onun için her şey geride kaldı. Onun için artık ne bir tehlike ne de bir korku var. O ise birçok şeyden ürküyordu. Burada bulunmaktan korkuyordu; 'Siz kimsiniz?' diye ona sormalarından korkuyordu. Polise gitmek zorunda kalmaktan, herkesin bunu öğrenmesinden; kocasının, çocuğunun...

Yere çakılmış gibi neden uzun zamandır burada dikildiğini anlamıyordu. Gidebilirdi buradan, burada kimseye faydası yoktu ve kendisini uğursuzluğa sürüklüyordu. Bir adım atmalı... Dikkatlice... Çukurdan geçmeli... Karşıya... Bir adım ve yolun ortasına gelinceye kadar iki adım daha... Sonra bir an hareketsiz kaldı ve etrafa bakındı. Karanlığa giden grimsi yolu takip edebiliyordu. Orada işte, şehir orada. Göremiyordu ama yön doğrudu. Tekrar arkasına dönüp ve baktı. O kadar da karanlık değildi. Arabayı çok iyi görebiliyor, atları da... Eğer zorlarsa yerde yatan bir insan olduğunu da göre-

bilirdi. Gözlerini kocaman açtı ve sanki bir şeyler onu burada alıkoyuyordu.... Onu burada tutmak isteyen ölü bir adamdı ve gücü karşısında kadını korkutuyordu. Zorlukla kendini kurtarıp yerin ıslak olduğunu fark etti. Şimdi kaygan yolda duruyordu ve ıslanmış tozları da aşamamıştı ama şimdi gidiyordu... Daha hızlı... Koşuyordu... Oradan gidiyordu ... Işığa, gürültülü yere, insanların olduğu yere! Yol boyunca koştu. Düşmemek için de elbisesini yukarı kaldırdı. Rüzgârı sırtına verdi sanki rüzgâr onu öne doğru iteliyordu. Neden kaçtığını artık tam olarak bilmiyordu bile. Sadece arkasında bıraktığı yolun çukurunda yatan, soluk adamdan kaçması gerektiğini düşünüyordu. Aslında birazdan orada olacak ve onu arayacak olanlardan kaçmak istiyordu. Onlar ne düşünecekti? Peşine düşecekler miydi? Artık onu yakalayamazlardı çünkü neredeyse köprüye varmak üzereydi. Büyük bir avantajı vardı ve sonra tehlike geçecekti. Onun kim olduğunu kimse bilemezdi. O adamla Reichsstrasse'den geçen kadının kim olduğunu kimse tahmin bile edemezdi. Arabacı onu tanımıyordu ve daha sonra görse dahi onu tanıyamazdı. Onun kim olduğuyla kimse ilgilenmezdi de. Kime neydi ki bundan? Orada kalmamış olması da akıllıca olmuştu ve buna acımasızlık da denilemezdi. Franz da ona hak verirdi. Onun sonuçta bir çocuğu vardı, bir kocası vardı ve evine gitmek zorundaydı. Eğer onu ölmüş sevgilisinin yanında bulsalar ne yapacağını şaşırırdı zaten genç kadın. İşte köprü orada, yol da daha aydınlık duruyor ve artık suların sesini de yine duyabiliyordu; şimdi onunla kol kola gezdiği

yerdeydi. Ne zamandı bu? Ne zamandı? Kaç saat önceydi? Çok zaman geçmiş olamaz. Çok zaman mı? Belki de öyleydi! Belki de uzun zamandır kendinde değildi, belki de çoktan gece yarısı olmuştur; belki de sabah olmak üzeredir ve evinde yokluğu fark edilmiştir. Hayır, hayır, bu imkânsız, kendinde olduğunu biliyordu; ilk ana göre şimdi her şeyi daha iyi hatırlıyordu. Arabadan nasıl düştüğünü ve hemen her şeyi de idrak edebildiğini çok iyi hatırlıyordu. Köprünün üzerinden koşuyor ve ayak seslerini duyuyordu. Sağına, soluna baktı. Sonra birinin kendisine doğru geldiğini fark etti. Adımlarını yavaşlattı. Ona doğru gelen kimdi acaba? Üniformalı biriydi bu ve daha yavaş yürümeye başladı. Dikkat çekmemeliydi. Adamın bakışlarını doğrudan ona diktiğini fark etti. Ya ona soru sorarsa? Yan yana gelince kadın üniformayı tanıdı; bu bir güvenlik görevlisi, kadın onun yanından geçip devam etti. Adamın arkasında duraksadığını fark etti. Tekrar koşturmak için büyük çaba sarf etti, bu şüphe uyandırırdı. Hâlâ önceki gibi yavaş adımlarla yürüyordu. At arabasını, demir yollarının zil seslerini duydu. Henüz gece yarısı olmuş olamazdı. Şimdi tekrar hızla ilerlemeye başladı, sokağın çıkışında ışıklarını gördüğü ve gürültüsünü şimdiden duyduğuna inandığı şehre doğru aceleyle ilerliyordu. Bu boş yolu da geçtikten sonra kurtulmuş olacaktı. Şimdi uzaktan tiz düdük sesleri geliyordu ve ses gittikçe daha çok yaklaşıyordu ve daha çok yaklaşıyordu; bir araba yanından geçip gitti. İstemsizce durup arabanın ardından baktı. Bu kurtarma ekibinin arabasıydı. Arabanın nereye gittiğini biliyordu

kadın. Ne kadar hızlılar! diye düşündü. Sanki bir sihir gibi. Bir an bu insanların ardından seslenmesi gerektiğini düşündü, sanki onlarla beraber gitmeliydi, sanki geldiği yere şimdi tekrar dönmeliydi. Bir an için, daha önce hiç hissetmediği kadar, içini bir utanç kapladı. Bir korkak ve aynı zamanda kötü olduğunu biliyordu ama atların, arabanın tekerlek seslerinin gittikçe uzaklaştığını duydukça da korkunç bir sevinç kaplıyordu içini ve kurtarılmış biri gibi ilerlemeye devam etti.

İnsanlarla karşılaşıyordu; artık onlardan korkmuyordu, en zor kısmı atlatmıştı. Şehrin gürültüsü artık daha iyi duyuluyordu, gittikçe daha çok ışıldamaya başlıyordu etraf; artık Praterstrasse'nin evleri belirmeye başlamıştı. Sanki orada bir yığın insan bekliyordu onu ve içlerinden hiç iz bırakmadan kaybolup gidecekti. Bir sokak fenerinin önüne geldiğinde ise nihayet saatine bakma fırsatı bulabilmişti: Saat dokuza on var. Saatini kulağına götürdü, hayır durmamış. *Ben yaşıyorum, sağlıklıyım. Hatta saatim de çalışıyor ve o... O... Ölü... Kader işte...* diye düşündü. Sanki her şeyi affedilmişti. Sanki kendi tarafında hiç suç yoktu. Bu kanıtlandı, evet kanıtlandı. Bu kelimeleri yüksek sesle söylediğini duydu.

Eğer kader farklı şekilde belirlemiş olsaydı ne olacaktı? Ya şimdi çukurda yatan kendisi olsaydı? O zaman adam kaçmazdı, hayır... O kaçmazdı ama neticede o bir erkek. Kendisi ise bir kadın; bir çocuğu ve bir eşi var. Haklıydı, -bu onun sorumluluğuydu- evet onun sorumluluğuydu. Sorumluluk duygusundan dolayı bu şekilde davranmadığını biliyordu. Ama kendisi neticede doğru-

su olanı yapmıştı. İstemsizce... Aynı... İyi insanların hep yaptığı gibi. Şimdi ortaya çıkardı yoksa. Kendisine şimdi doktorlar sorular soracaktı. *Peki ya eşiniz, saygıdeğer hanımefendi?* Ah tanrım... Yarınki gazeteler ve ailesi ebedi olarak yok olacaktı, tekrar toparlayamazdı. Evet, asıl önemli olan buydu. Şimdi demiryolları köprüsünün altındaydı. Devam ve devam... Burası birçok yolun birbirine kesiştiği Tegethoff Kulesi. Bugün yağmurlu ve rüzgârlı bir sonbahar akşamında dışarıda çok az insan vardı ama kadına göre şehirde hayat son derece canlı bir şekilde akıyordu çünkü kendisinin geldiği yer, korkunç bir sessizliğin içindeydi. Zamanı vardı, kocasının bugün saat ona doğru eve geleceğini biliyordu. Hatta üstünü değiştirmek için bile zamanı kalacaktı. O anda elbisesine bakma fikri geldi aklına. Korku içinde elbisesinin aşırı derecede kirli olduğunu fark etti. Hizmetçi kıza ne diyecekti şimdi? Yarın bu kazaya dair yazıların tüm gazetelerde yer alacağı geçti kafasından ve aynı zamanda arabada olan, bulunamayan bir kadından da bahsedilecekti. Bu düşünce karşısında tekrar tedirgin oldu, bir dikkatsizlik, tüm korkaklığı boşunaydı. Evlerinin anahtarı yanındaydı, kendisi kapıyı açabilirdi; fark edilmemeyi başarabilirdi. Hemen bir arabaya bindi. Tam adresi verecekti ki bunun akıllıca olmayacağını fark ederek aklına ilk gelen sokak numarasını verdi arabacıya. Praterstrasse'den geçerken bir şeyler hissetmek istedi ama olmadı; sadece bir tek dileği vardı, o da evinde ve güvende olmak. Bunun dışında her şey önemsizdi onun için. Ölü adamı yolda yalnız bırakmaya karar verdiği andan beri ağlayan

ve sızlayan içi susmak zorundaydı. Şimdi ise endişeden başka bir şey hissetmiyordu. Kendisi sonuçta kalpsiz de değil... Ah kesinlikle değil! Üzüleceği günlerin de geleceğini biliyordu; oysa şimdi kuru gözlerle eşi ve çocuğuyla huzur içinde masada oturmaktan başka bir arzusu yoktu. Camdan dışarı bakıyordu. Araba şehrin içinde ilerliyordu; burası aydınlıktı, çok sayıda insan acele içerisinde koşuşturuyordu. Sonra birden son birkaç saatte olanların gerçek olamayacağı hissine kapıldı. Kötü bir rüyaydı sanki. Gerçek olarak kabul edilemez bir durum. Bir yan sokakta arabayı durdurdu inip köşeden başka bir arabaya binerek doğru adresi verdi. Sanki artık düşüncelerini toparlayamıyordu. Acaba, şimdi o nerededir diye düşündü. Kadın gözlerini kapatınca ve onu bir sedyede, hasta arabasında yatarken gördü ve sanki o anda kendisi de onun yanında oturuyordu ve onunla birlikte gidiyordu. Araba sallanmaya başladı, az evvel olduğu gibi yine arabadan düşmekten korktu ve çılgılık attı o anda. Araba durduğunda kadın irkildi, evinin kapısının önündeydi şimdi. Hemen arabadan indi, hızlı ancak sessiz adımlarla koridoru geçti. Merdivenleri çıktı ve fark edilmemek için yavaşça kapıyı açtı. Antreden kendi odasına geçti. Başarmıştı! Işığı açıp hemen üzerindekiyi çıkararak dolaba gizledi. Bunlar gece boyunca kuruyacaktı ve yarın da onları fırçalayıp temizleyecekti. Daha sonra elini ve yüzünü yıkayarak sabahlığını üzerine aldı.

Kapının çalışını duydu. Hizmetçi kızın kapıyı açtığını duydu. Kocasının sesi geliyordu, bastonunu yerine koyduğunu duydu. Şimdi artık güçlü olması gerektiğini hissetti, diğer türlü her şey boşa gitmiş olacaktı. Yemek

odasına hızla yürüdü ve böylece kocasıyla beraber içeri girmiş oldu.

“Aa, eve geldin mi sen?” diye sordu kocası.

“Tabii ki,” dedi kadın, “Çok oldu geledi.”

“Herhâlde geldiğini gören olmamış,” Kadın hiç zorlanmadan gülümsedi. Bu gereklilik de onu çok yormuştu ve adam kadını alnından öptü.

Çocuk masaya oturmuştu bile, uzun süre beklemesi gerektiği için uyuyakalmıştı. Tabağa kitabını koymuştu, onun üzerine de başını koymuştu. Kadın onun yanına oturdu, kocası da onun karşısına; eline bir gazete alarak hızla bir bakış attı. Daha sonra onu kenara bıraktı ve “Diğerleri hâlâ toplantıdalar ve görüşmeye devam ediyorlar.”

“Ne konuda?” diye sordu kadın.

Adam bugün gerçekleştirilen toplantıyı uzun uzağıya anlatmaya başladı. Emma da onu dinliyormuş gibi bazen başını sallıyordu.

Adamın ne konuştuğunu duymuyor ve bilmiyordu. Kendini korkunç bir tehlikeden kurtulmuş gibi hissediyordu. *Kurtuldum ve artık evimdeyim*, duygusundan başka bir şey yoktu içinde. Kocası anlatmaya devam ederken, kadın da koltuğunu oğluna yaklaştırdı, başını alıp göğsüne dayadı. Tarif edilemez bir yorgunluk çöktü üzerine, mani olamıyordu buna. Uyku onu esir almıştı, gözlerini kapattı o anda, çukurdan kalktığından beri hiç aklına gelmeyen bir ihtimal geçti içinden. Ya ölmediyse? Ya o... Ah, hayır, buna hiç şüphe yoktu ama... O gözler... Ağzı... Sonra... Dudaklarından almadığı nefesi... Ölü gibi

görünebilirdi. Bilen bakışların yanıldığı anlar da olur ama onda böyle bir durum yoktu. Eğer adam yaşıyorsa ve kendine gelirse veya kendini gecenin ortasında sokakta yalnız bulursa... Ya ona seslenirse... Onun adını çağırırsa... Ya sonradan kadının yaralanmış olabileceğini düşünürse... Ya doktorlara orada bir kadının olduğunu ve arabadan düşüp şimdi bir yerlerde yatıyordur derse ve... ve... Evet, o zaman ne olacak? Onu arayacaklardı. Arabacı ve Franz, Josefand'tan insanlarla geri gelecekti. Ben giderken burada bir kadın vardı, diye anlatacaktı ve Franz da bunu bilecekti. Franz biliyor. Onu çok iyi tanıyordu sonuçta. Oradan kaçtığını bilecekti ve ondan intikam almak için adını verecekti. Çünkü kendinde değildi ve kadının onu yalnız bırakmış olması da adamı sarsacaktı. Bu yüzden de hiç dikkat etmeden: *O kadın Bayan Emma idi, benim sevgilim... Hem bir korkak hem de aptal, öyle değil mi doktor bey? Durumun bir mahremiyeti olduğu söylene zaten onun adını sormazlardı. Gitmesine izin verirlerdi, evet, keşke onlar gelinceye kadar orada durmuş olsaydı ama bana kötülük yaptığı için onun kim olduğunu size söyleyeceğim. O kadın... Ah!*

“Neyin var senin?” dedi profesör ayağa kalkarak.

“Ne... Nasıl yani?... Ne oldu?”

“Evet, ne oldu sana?”

“Hiçbir şey,” derken oğlunu daha fazla kendine doğru çekti.

Profesör ona uzun süre baktıktan sonra “Uyuklamaya başladın farkında mısın? Sonra da...”

“Sonra?”

“Daha sonra birden ılık attın.”

“...Öyle mi?”

“İnsanın rüyasında yaptığı gibi, yani kabus gördüğü gibi aynı. Rüya mı görüyordun?”

“Bilmiyorum, hiçbir şey bilmiyorum.”

Karşı duvardaki aynada kendi yüzünün yanında zalim ve acımasız bir gülüşlü bir yüz daha gördü. Bunun kendi yüzü olmadığını biliyordu ama yine de ürperdi. Bu görüntünün öyle kalacağını da biliyordu çünkü yaşadığı sürece bu gülüşün dudaklarında kalacağından emindi. Bağırmaaya çalıştı, tam o anda omuzlarında iki elin durduğunu fark etti. Aynadaki kendi yüzüyle o yüzün arasında kocasının yüzünün belirmeye çalıştığını gördü; kocasının tehdit edici ve soran bakışları üzerindeydi. Biliyordu ki eğer bu son sınavı da atlatırsa her şey geçip bitecekti. Tekrar gücünü topladı, artık kendini ve bedenini kontrol edebiliyordu; şimdi istediğini yapabiliirdi ancak bundan faydalanmalıydı, diğer türlü çok geç olacaktı her şey için. İki eli omuzlarında duran kocasının ellerini kavrayarak kendine doğru çekip mutlu ve sevecen bir bakışla ona baktı.

Kocasının dudaklarını alnında hissettiğinde de *Haliyle... Kötü bir rüya bu. O hiç kimseye bunu söylemeyecek ve asla intikam da almayacak, asla... O öldü... Kesinlikle öldü ve ölüler konuşmaz,* diye düşündü.

“Neden böyle söyledin?” dediğini duydu kocasının. Kadın derin bir korkuya kapıldı. “Ne dedim ki ben?” ve birden sanki her şeyi sesli olarak düşündü gibi geldi... Sanki bu akşam olan tüm hikâyeyi burada masada an-

latmıştı, kocasının dehşete kapılmış bakışları karşısında yere yıkılmadan önce ona tekrar “Ben ne dedim,” diye sordu.

“Ölüler konuşmaz,” diye tekrarladı kocası alçak bir sesle.

“Evet... Öyle.”

Adamın gözlerinde artık kendisinin hiçbir şey gizlemeyeceğini anlardı. Uzun süre birbirilerine baktılar, daha sonra da kocası “Oğlanı yatağına götür, sanırım bana anlatacakların var,” dedi.

“Evet,” dedi kadın.

Yıllardır aldattığı bu adama birazdan tüm gerçeği anlatacağını biliyordu artık.

Oğluyla beraber yavaş adımlarla kapıdan geçerken kocasının bakışlarını hissedince, birçok şey daha iyi olacakmış gibi bir huzur kapladı içini.

Kehanet

1

Bozen yakınlarında ve sokaktan neredeyse hiç görünmeyen, ormanın içinde, fazla yüksek sayılmayacak bir yerde Schottenberg Baronu'nun arazisi bulunur. On yıldır Meran'da yaşayan ve bir sonbaharda yine orada karşılaştığım doktor bir arkadaşım, beni zamanında Baron'la tanıştırmıştı. Baron o zamanlar elli yaşlarındaydı ve amatör olarak birtakım sanatlar ile meşguldü. Biraz beste yapıyor, keman ve piyano çalıyordu, ayrıca çizimde de fena sayılmazdı. Geçmişe dayalı ciddi bir oyunculuk deneyimi vardı. Söylendiğine göre gençliğinde birkaç yıl boyunca küçük sahnelerde rol almıştı. Artık babasının ısrarları mı, yeterli olmayan yetenek mi yoksa eksik şans mı buna sebep oldu bilinmez, baron bu kariyeri bırakarak geç olmadan atalarının mesleği olan devlet hizmetine başladı; hevesli olmasa da sadık bir şekilde yirmi

yıl boyunca çalıştı. Kırklı yaşlarda, babasının ölümünün ardından görevini bıraktığında gençliğinin hayallerine ne derecede sevdalı olduğunu kendine göstermişti. Gutschna dağının yamacındaki villayı onararak, orada özellikle yaz ve sonbaharda gittikçe artan sayıda kadın ve erkeği çevresine toplar, her türden oyun ve gösteri sunardı. Bir Tirol ailesine mensup karısı ise sanatsal konulara fazla ilgi duymasa da akıllı biriydi ve eşine arkadaşça yaklaşarak onun hobisine -bazen gırgırına da olsa- izleyici olarak katılırdı. Sarayda ağırlanan insanlar eleştirisi sert olanlardan seçilmemeliydi ancak yetiştirilme tarzı itibari ile eleştiriye açık olan misafirler ise hiçbir şekilde bu, bir araya gelmiş ve sanatlarını icra eden topluluğa karşı tepkili olamazdı. İçlerinde hatırlayamadıklarım olsa da sarayda genç Innsbruck kontu, Riva'dan memur avcı, karısı ve kızıyla bir general, Berlin'den bir opera şarkıcısı, iki oğluyla beraber bir Bozen'li likör üreticisi, o sıralar dünya seyahatinden dönen Baron Meudolt, Bückebug'dan emekli bir aktör, gençliğinde aktris olan ve kızıyla birlikte gelmiş dul Kontes Saima ve Danimarkalı ressam Petersen vardı.

Sarayda çok az sayıda misafir konaklıyordu. Bazıları Bozen'de bazıları da aşağıdaki yol kenarında bulunan mütevazı hanlarda kalıyordu ancak öğleden sonra herkes genelde yukarıda toplanırdı. Daha sonra da emekli aktörün ya da baronun eşliğinde akşam saatlerine kadar provalar yapılırdı. Şakalar, gülüşmeler ve cümbüşlerle başlar ancak sahneleme günü yaklaştıkça büyük bir ciddiyetle ilerlerdi; hava şartları, ruh hali ve sahne alına-

cak yere odaklanılırdı. Bu da ya orman sınırında kalan çayırılık alanda ya da üç kemerli penceresi olan tek katlı salonda gerçekleşirdi.

Baron'u ilk ziyaretimde, farklı bir yerde yeni insanlarla güzel bir gün geçirmek dışında bir niyetim yoktu ama bir insan dünyada amaçsızca ve öylesine dolanıyorsa ve gençliğinden dolayı da herhangi bir yere bir bağı bulunmuyorsa; aynı zamanda evine dönme gerekliliği de yoksa, baronun daha fazla kalmam konusundaki ısrarı da ikna edici oluyordu haliyle. O, bir gün oldu iki, üç ve hatta daha fazla ve sonbahar ortalarına kadar kaldığıma kendim de hayret ettim. Küçük kulede bana vadi manzaralı rahat bir oda tahsis etmişlerdi. Benim Guntschna dağlarında ilk kalışım tüm o neşe ve gürültü içinde geçmiş olsa da en sakin ve rahat geçirdiğim anım olarak kalacaktı çünkü oradaki misafirler ile genelde çok kısa görüşmelerim oldu, zamanımın büyük çoğunu düşünme, çalışma ve yalnız başıma yaptığım orman yürüyüşleri ile geçirdim. Baron'un nezaket icabı benim eserlerimi sunduğu o akşam da benim huzurumu hiç kaçırmadı zira oradaki hiç kimse beni bir yazar olarak umursamamıştı. O akşam benim için hoş bir maceradan başka bir şey de değildi; açık gökyüzünün altında yeşillikler içerisinde, gençliğimden kalma hayalim beklenmedik bir anda gerçek olmuştu.

Saraydaki canlılık yavaş yavaş azalmaya başlamıştı. Bir mesleği olan beylerin tatil süreleri bitmek üzereydi ve sadece yakınlarda oturan arkadaşlar aralarda ziyarette geliyorlardı. İşte o zaman baronla daha yakından

iletişim kurabildik ve onun alçakgönüllü biri olduğu-
nu gördüm, oysaki amatörler farklı olurlardı. Sarayında
olup bitenlerin aslında bir topluluk oyunundan fazlası
olmaması onu hiç de şaşırtmıyordu ancak sevdiği sana-
tını hayatı boyunca sürekli ve ciddi bir şekilde yürüt-
me imkânı olmadığından, saraydaki bu zararsız tiyatro
oyunlarının ışıltısı ile yetiniyordu ve mesleki yetersizlik-
lere dair herhangi bir belirtinin olmamasına da ayrıca
seviniyordu.

Yürüyüşlerimizin birinde bana, bir gün doğal bir or-
tamda ve yine bir doğa sahnesinde bir oyunun sahne-
lenmesini istediğini dile getirdi. Onun bu ifadesi bana,
bir süredir aklımda olan bir planı hatırlattı ve Baron'a
arzusunu gerçekleştireceğime dair söz verdim.

Kısa bir süre sonra saraydan ayrıldım.

Baharın ilk günlerinde, geçen sonbaharda geçirdi-
đim güzel günlerin anısına Baron'a talebine uygun bir
eser gönderdim. Kısa bir süre sonra barondan teşekkür
eden ve gelecek sonbahar beni davet eden bir cevap al-
dım. Yazı dağlarda geçirdim, soğuk havaların çöktüğü
eylülün ilk günlerinde Gardasee'ye geçtim, Schottenegg
Baronu'nun sarayına oldukça yakın olduğumu bilme-
den. Evet, sanki o sarayı ve orada olup biten her şeyi
unutmuş gibiydim. 8 Eylül'de Viyana'dan bir mektup
aldım, Baron'dan. Benden haber alamadığına şaşırdığı-
nı dile getirmişti ve ona gönderdiğim eserin 9 Eylül'de
sahneleneceğine, buna kesinlikle katılmam gerektiğini
söylüyordu. Oyuna katılacak çocuklardan bahsediyor-
du Baron. Prova saatleri dışında da o sevimli kostüm-

leri üzerlerinden çıkartmayıp çimenlerde koşturup duran çocuklardan bahsediyordu. Başrolü -öyle diyordu kendisi- tesadüf eseri, onun yeğeni olan Bay Franz von Umprecht almıştı. Benim hatırladığım kadarıyla önceki yıl sadece iki defa gösteriye katılmıştı yeğeni ancak onun bir aktör olarak şaşırtıcı derecede bir yeteneği varmış söylediğine göre.

Yola çıktım; akşamına Bozen'de, gösterinin yapılacağı gün de saraya vardım. Baron ve karısı beni çok samimi karşıladılar. Tanıdık başka kişiler de vardı: emekli aktör, kızıyla birlikte Kontes Saima, Bay Umprecht ve güzel eşi; ayrıca benim eserimin proloğunu okuyacak olan ormancının on dört yaşındaki kızı. Öğleden sonrası için büyük bir kalabalık bekleniyordu, akşam yapılacak gösteride yüzden fazla seyirci olacaktı. Sadece Baron'un özel misafirleri değil, aynı zamanda sahne alanına girmesi serbest olan çevredeki insanlar da gelecekti. Bu sefer ayrıca küçük bir orkestra da ayarlamıştı. Bunlar Bozen orkestrasından profesyonel ve amatör müzisyenlerdi, sahne aralarında müzik dinletisi için, besteler ise baron tarafından yapılmıştı.

Herkes masada çok şendi, sadece Bay Umprecht, bana sanki diğerlerine göre daha sakin gibi geldi. Baştan hatırlayamadım gerçi ama daha sonra onun bana hiçbir kelam etmeden, biraz sempati ve biraz da utangaç bakışlarla baktığını fark ettim. Yavaş yavaş siması bana tanıdık gelmeye başladı ve birden onun önceki sene bir keşiş kostümü içerisinde satranç tahtası önünde ellerini dayamış otururken gördüğümü anımsadım. Ona yanı-

lıp yanılmadığımı sordum, laf attığımda neredeyse utanmıştı; onun adına Baron cevap verdi ve yeğeninin yeni keşfettiği oyunculuk yeteneği üzerine gülümseyerek bir yorum yapmış oldu. Bunun üzerine Bay Umprecht çok tuhaf bir şekilde gülerek bana doğru hızlı bir bakış attı, ikimiz arasında bir çeşit anlaşma gibi görünse de, tarafımdan hiçbir şekilde açıklaması yapılamazdı. Ancak o andan itibaren bir daha bana bakmaktan kaçındı.

2

Yemekten hemen sonra odama çekilmiştim. Önceki yıl olduğu gibi yine açık pencerenin önündeydim ve hemen altımda duran, ileri doğru uzanıp giderek şehri ve bahçeleri kaplayan parlak vadinin o hoş görünümü de yine mutlu etmişti beni.

Kısa bir süre sonra kapı çaldı. Bay Umprecht içeriye girerek kapının önünde durdu. "Sizi rahatsız ettiysem özür dilerim," dedi çekingen bir tavırla ve biraz daha yaklaştı. "Beni on beş dakika dinlemeniz bu ziyaretimin sebebini anlamanız için yeterli olacaktır."

Bay Umprecht'i içeri davet ettim ancak kendisi buna çok da aldırmaz görünerek konuşmaya devam etti. "Çok garip bir şekilde size borçlandım ve teşekkür etmek zorunda hissediyorum."

Aklıma başka bir şey gelmediğinden ve bunları bir nezaket olarak gördüğümünden konuyu savuşturmaya çalıştım ancak Bay Umprecht hemen kesti lafımı. "Söylediklerimin ne anlama geldiğini bilmiyorsunuz.

Beni dinlemenizi rica edebilir miyim?" Pencere kenarına oturdu, bacak bacak üstüne atıp mümkün olduğunca ve sakın kalmaya çalışarak devam etti. "Bildığınız gibi şimdi bir mülk sahibiyim ancak daha önceleri bir subaydım. O zamanlar, yani bundan on yıl önce, o anlaşılmaz macera ile tanıştım ve bugüne kadar bir şekilde onun gölgesi altında yaşadım çünkü aramızda şeytani bir bağ var ve buna belki siz bile, en az benim kadar, anlam veremezsiniz; ancak en azından bunun varlığını bilmelisiniz. Alayım o zaman Polonya'da ıssız bir yerdedeydi. Görevin dışında yeterince cümbüş vardı, yani içki ve oyunlar. Bunun dışında yıllarca burada takılıp kalmak vardı ve kimse bunu anlamıyordu. En iyi arkadaşlarımdan biri o günden sonra üçüncü ayda kendini vurdu. Eskiden, yine başka bir subay arkadaşım da çok kötü bir içici olmaya başlamıştı. Terbiyesiz ve kızgın biri haline gelmişti, avukatlık bir işi oldu ve ona pahalıya mâl oldu bu. Bizim bölüğün yüzbaşı evliydi, bir sebep var mıydı yok muydu bilmiyorum ama o kadar kıskançtı ki, bir gün karısını pencereden aşağıya attı ancak esrarengiz bir şekilde hiçbir şey olmadı ve karısı hayatta kaldı, kocasıysa tımarhanede öldü. Harbiyelilerimizden bir genç, bir zamanlar oldukça sevimli, bir o kadar aptal denilebilir, birdenbire felsefeyi anladığını söyleyerek aynı çocukların alfabeyi ezberlediği gibi Kant ve Hegel ezberledi. Bana gelince de can sıkıntısından başka hiçbir şey olmadı, üstelik o kadar feciydi ki, yatağımda uzandığım bazı günler deli olmaktan korkardım. Kışlamız köyün dışında, en fazla otuz kulübeden oluşmaktaydı.

Atla yaklaşık bir saat kadar uzakta olan bir sonraki kasaba da pis, iğrenç ve kokan bir yerdi, üstelik Yahudi ile doluydu. Mecburen bazı zamanlar onlarla işimiz olurdu; işletmeci bir Yahudiydi, kafenin sahibi ve ayakkabı tamircisi de öyle. Ona karşı tutumumuzu anlayabilirseniz herhalde. Bu halka karşı oldukça sinirliydik çünkü alayımıza bir binbaşı olarak gelmişti ve bilemem artık ciddi miydi yoksa şaka mı yapıyordu ama Yahudi selamı verirdi; üstelik herhâlde yine bir Yahudi olan alayımızın hekimini bilinçli bir şekilde kayırırdı. Bunu ben size tabii ki anlatmazdım, eğer bu prens, sizinle benim aramızdaki bu gizemli bağı oluşturan o insanla bir araya getirmemiş olsaydı. O, komşumuz Polonya kasabasından Yahudi bir kanyakçının oğlu bir sihirbazdı. Küçük yaşlarda Lemberg'e, sonra da Viyana'ya gelmişti bir iş için ve birilerinden birkaç kart oyunu öğrenmişti. Kendini zamanla geliştirerek başka sihirbazlıklar öğrendi ve kendini o kadar geliştirmişti ki dünyada gezinerek kabarelerde veya kulüplerde başarıyla işini icra etmeye başlamıştı. Yazın ailesini ziyaret için memlekete gitti. Orada hiç gösteri yapmazdı ve ben onu ilk önce dikkat çekici görüntüsüyle caddede gördüm. Kısa boylu, zayıf ve bıyıksız bir adamdı. O zamanlar otuzlu yaşlarda olmalıydı. Neredeyse komik ve hiç de mevsime uymayan bir kıyafet vardı üzerinde: başında düzgün bir silindir, üzerinde de siyah bir frak ve görkemli bir kumaştan dikilme bir yelek ile geziniyordu; güneş yoğun olarak vurduğunda burnunun üzerinde koyu bir kemer oluşurdu.

Bir gün akşam yemeğinden sonra gazinoda uzun

masamızda oturuyorduk. Çok bunaltıcı bir geceydi ve pencereler açık duruyordu. Arkadaşlardan bazıları oynama başlamıştı, kimileri pencereye yaslanmış laflıyor, kimileri de sessizce içki ve sigara içiyorlardı. O arada onbaşı içeriye girerek sihirbazın geldiğini haber verdi. Başta biraz şaşırmıştık. Fazla geçmeden o kişi oldukça iyi bir duruşla içeri girdi ve kendini tanıtarak davet için teşekkür etti. Bunu yaparken bir yandan da kendisine yaklaşıp elini sıkarak prence döndü. Sihirbaz bunu çok olağan bir şey gibi algılayarak ilk önce birkaç kart gösterisi yapması gerektiğini fark etti, sonra manyetik kuvveti ve el falına geçecekti. Daha lafını bitirmemişti ki bir köşede oyundaki beylerimizden birkaçı, kartlarının olmadığını fark etti; sihirbazın bir işareti ile kartlar açık pencereden içeri uçarak geldi. Daha sonraki hünerleri de bizi çok eğlendirdi ve hatta buralarda gördüğüm birçok şeyi aşmıştı onun bu yaptıkları. Manyetik gösterileri ise bana çok tuhaf geldi. Hayretler içinde, felsefe öğrencisinin uyutulmuş halde sihirbazın emirlerine uyarak ilk önce açık pencereden atlayıp, sonra da düz duvardan çatıya kadar tırmandığını, yukarıda çatının tam kenarından tüm çevre boyunca koşturduktan sonra avluya kaymasını izledik. Aşağıdaki hâlâ uyku halindeyken Albay sihirbaza, "Eğer o genç boynunu kırsaydı, emin olun ki siz bu gazinodan sağ ayrılamazdınız," dedi. Bu Yahudinin bakışlarını ve söylediği kelimeleri hiçbir zaman unutmayacağım. "Sayın Albay, sizin ne zaman ölü veya diri bu gazinodan çıkacağınızı elinizden okuyabilir miyim?" dedi yavaş bir ses tonuyla. Albay da biz de, başka türlü

olsa bu söz üzerine nasıl davranırdık bilmiyorum ama ortamda o kadar şaşkınlık ve heyecan vardı ki Albay elini sihirbaza uzatıp, "İyi oku madem," demesine hiç kimse şaşırmamıştı. Bunlar olup biterken öğrenci genç hâlâ dışarıda uyku halinde kolları uzanmış duruyordu, tıpkı duvarda çarmıha gerilmiş biri gibi. Sihirbaz, Albay'ın elini kavramıştı ve dikkatlice çizgileri okuyordu.

"Görebiliyor musun Yahudi?" diye sordu sarhoş teğmen.

Sihirbaz ona bir bakış atarak, "Benim sanatçı adım Marco Polo," dedi.

Prens elini Yahudi'nin omuzuna koydu, "Arkadaşım Marco Polo'nun keskin gözleri var," dedi.

"Ee, ne görüyorsunuz?" diye sordu albay kibar bir şekilde.

"Konuşmak zorunda mıyım?" diye sordu Marco Polo.

"Sizi zorlayamayız," dedi prens. "Konuşun," dedi Albay. "Ben konuşsam iyi olacak," dedi Marco Polo.

Albay kahkaha attı. "Çıkar şu baklayı ağzından, çok da kötü değildir. Kötü olsa bile gerçek olacak diye bir şey yok."

"Ama çok kötü," dedi sihirbaz. "İnanın gerçek olacak." Herkes sustu.

"Yani?" diye sordu albay.

"Artık soğuğu çekme derdiniz olmayacak," dedi Marco Polo.

"Nasıl yani?" dedi albay. "Alayımız artık Riva'ya mı gidiyor?"

"Alay ile ilgili bir şey görmüyorum albay. Benim gör-

düğüm sadece sizin sonbaharda ölü bir adam olacağınızdır.”

Albay güldü ama onun dışındaki herkeste sessizlik vardı. Sanki o anda hepimiz onun işaretlendiğini düşündük. Sonra biri aniden ve kasıtlı olarak kahkaha atmaya başladı. Diğerleri de ona uydu ve gürültülü bir neşe içine girmişti yine gazino. “Peki, benimle ilgili tamam da, merak içerisinde olan başka kimse yok mu beylerden?” diye sordu albay. İçlerinden biri şakayla karışık, “Hayır, bilmek istediğimiz bir şey yok,” dedi. Bir başkası da geleceği görme ile ilgili durumların dini görüşe göre kabul etme anlamına geldiğini söyledi, genç bir teğmen de Marco Polo gibi insanları ömrü boyunca hapsedmek gerektiğini savundu. Prensın yaşlı bir bey ile bir köşede sigara içerken, “Bu mucize ne zaman başlar,” diye konuştuklarını duydum. Bu arada bende gitmeye hazırlanan Marco Polo’ya yaklaştım ve kimsenin duymayacağı şekilde ona, “Bana da bakar mısınız?” dedim. Mekanik bir hareketle elimi kavradı ve dedi ki: “Buradan çok iyi görünmüyor.” Gaz lambasından dolayı elimdeki çizgilerin de titrediğini fark ettim. “Dışarıya avluya gelin teğmen, ay ışığını tercih ederim,” dedi. Sihirbaz elimi tutarak yürüdü ve dışarı çıktık.

Birden garip bir düşünceye kapıldım. “Bak Marco Polo, eğer az evvel albaya söylediğinizden daha başka bir şey söyleyemeyecekseniz bırakalım kalsın,” dedim. Sihirbaz hemen elimi bırakarak güldü. “Sayın teğmenimiz korkuyor,” dedi. Hemen etrafıma bakındım birileri duydu mu diye ancak biz gazinodan çıkarak şehre doğ-

ru inen caddeye gelmiştik. “Daha özel bir şey bilmek isterdim,” dedim, “Kelimeler her zaman farklı anlamlarda ifade eder kendini.” “Ne istiyorsunuz teğmen? Eşinizin ileride nasıl biri olacağı olabilir mi?” dedi. “Bunu yapabilir misiniz?” Marco Polo omuz silkti. “Olabilir... Mümkün olabilir...”

“Ama ben bunu istemiyorum, bilmek istediğim ileride bir gün, örneğin on yıl içerisinde benimle ilgili ne olacaktır.” Marco Polo başını salladı. “Bunu söyleyemem size ama başka bir şey söyleyebilirim belki.” “Nedir?” dedim. “Geleceğinizle ilgili herhangi bir görüntüyü size gösterebilirim teğmen,” dedi. Ne dediğini hemen anlamamıştım. “Ne demek istediniz şimdi?” “Demek istediğim, gelecekteki hayatınızla ilgili herhangi bir anınızın görüntüsünü dünyada gösterebileceğimdir, yani ortamda, hemen burada, durduğumuz yerde gösterebilirim,”

“Nasıl olacak bu?” “Bay teğmen bana sadece nasıl bir görüntü istediğini söyleyecek o kadar.” Onu tam olarak anlayamamıştım ama yine de çok heyecanlanmıştım. “Tamam madem,” dedim. “On sene sonra tam bu saniyede bana ne olacağını görmek istiyorum. Anladınız mı beni Marco Polo?” “Elbette teğmen,” dedi Marco Polo ve dik dik yüzüme baktıktan sonra yok oldu. Az evvel ay ışığı altında parladığını gördüğüm gazino da yok olmuştu, etraftaki dağınık kulübeler de yok oldu ve tıpkı rüyalarda insanın kendini görmesi gibi, kendimi gördüm. Kendimi on yıl daha yaşlanmış gördüm: Kahverengi sakallı, alnımda bir yara izi, otlukların ortasında bir sedyeye uzanmışım, yanımda kızıl saçlı güzel bir kadın diz

çökmüş, eli yüzünde, bir erkek çocuğu ve bir de kız çocuğu diğer yanımda duruyor, arka plan karanlık bir orman ve yakınlarda elinde fener olan iki avcı. Hayretler içinde-
sin değil mi? Şaşırdınız, doğru mu? Hayret ettiniz mi?”

Aslında gerçekten de şaşırmıştım bu anlatılanlar karşısında. Aslında benim yazdığım ve bu akşam sahnelenecek olan oyunda ölecek kahramanın görüntüsünü anlatıyordu “Siz bundan şüphe duyuyorsunuzdur,” diye devam etti, “Benim buna alınmaya da niyetim yok zaten ancak şüphenize birazdan bir son vereceğim.”

Bay Umprecht ceketinin cebine uzandı ve kapalı bir zarf çıkarttı. “Lütfen arkasında ne yazdığına bakınız.” Yüksek sesle okudum. “14 Ocak 1859 tarihinde kapatılmıştır ve 9 Eylül 1868 tarihinde açılacaktır.” Altında da tarafımdan tanınan Viyana’dan Doktor Artiner’e ait imza bulunmaktaydı.

“O gün bugündür,” dedi Bay Umprecht. “İlginç Marco Polo ile karşılaşmamdan bugüne değin on yıl geçti ve bir türlü aydınlığa kavuşmadan bu şekilde devam etmekte. Her yıl sanki amansız bir kader benimle oynayıp durdu, garip bir şekilde her bir kehanet tuhaf bir şekilde gerçekleşti. Bazen tehlikeli bir durum olurdu ve sanki acımasızca gerçek olacaktı gibi görünürdü ama bazen de uçup gider, sonra da geri gelirdi.

Anlatacaklarıma geri dönelim. Bu görüntü sadece bir anlıktı ve daha fazla da sürmemiştii. Albayın yüksek kahkahası hâlâ aynı şekilde ve görüntü önüme gelmeden önceki haliyle kulağıma geliyordu. Artık Marco Polo yine karşımdaydı, dudaklarında bir gülümsemeyle,

fakat bu gülümsemenin acı mı yoksa alaycı mı olduğunu söyleyemiyorum. Başındaki silindirini çıkarttı ve “İyi akşamlar teğmen, umarım memnun kalmışsınızdır,” diyerek yavaş adımlarla caddeden şehre doğru ilerledi. Kendisi ertesi gün şehri terk etmişti.

Gazinoya dönerken ilk düşündüğüm şey bunun bir hayalet olabileceğiydi. Marco Polo’nun belki de bilinmeyen yardımcıları vardı ve bir şekilde ile bunu yansıtmış olabileceğine yönelikti aklımdakiler. Avluya geldiğimde ise gencin hâlâ çarmıha gerilmiş gibi duvara yaslanmış durumda olduğunu gördüm korku içinde. Herhâlde o tamamen unutulmuştu. Diğerlerinin de içeride heyecanlı konuşmalarını ve tartışmalarını duyuyordum. Gencin kolunu kavradım ve o da hemen uyandı. Hiç şaşırmamıştı bu duruma ancak sadece içerideki beylerin heyecanına bir anlam veremiyordu. Bense bu garip olaylara şahit olan kızgın, boş sohbetlerin içine karıştım ve diğerlerine kıyasla daha mantıklı da sayılmazdım konuştuklarımla. Birden albay bağırdı, “Beyler, bahse girerim bir sonraki bahar hayatta olacağım,” ve oyuncu olarak nam yapmış bir üsteğmenimize döndü: “Yapılabilecek bir şey yok mu?” Albayın ölümü üzerine bahse girilmesini uygunsuz bulmuş olmalıydı ki gülümseyerek sessiz kaldı. Muhtemelen üzülmüştür duruma çünkü on dört gün sonra büyük imparatorluk manevrasının ikinci sabahında albay attan düştü ve düştüğü yerde de öldü. Bu durumda hepimiz aslında başka bir şey beklemediğimizi anlamıştık ancak ben bu andan itibaren, huzursuzluk içinde bir sonraki kehaneti düşünmeye başladım çünkü

bundan garip bir şekilde kimseye söz etmemiştim. Bir Noel zamanı Viyana'ya tatil seyahati sırasında arkadaşım Friedrich von Gulant'a açıldım, belki durmuşsunuzdur adını. Çok güzel bir şiir yazmıştır ve genç yaşta da ölmüştür. Benimle birlikte bu gördüğünüz kapalı zarf içerisindeki planı hazırlayan kişi oydu işte. Onun düşüncesine göre bu tarz durumların bilim için kaybedilmesi gerekirdi ve neticede bunlar doğru mu yoksa yanlış mı ortaya çıkmış olacaktı ileride. Birlikte Doktor Artiner'e gittik ve onun önünde plan, bu zarfa kapatıldı. Şimdiye kadar bu noter dairesinde muhafaza edildi ve dün isteğim üzerine bana verildi. İtiraf etmeliyim ki Galant ile olan durum beni baştan rahatsız etmişti ancak artık onu görmediğim ve kısa bir süre sonra da öldüğü için tüm bu hikâye bana artık saçma gelmeye başlamıştı. Kaderimin tamamen elimde olduğunu biliyordum. Hiçbir şey beni 9 Eylül 1868 tarihinde akşamın saat onunda kahverengi bir sakal ile bir sedye üzerine yatmaya zorlayamazdı. Orman ve çayır konusunu engelleyebilirdim, kızıl saçlı bir kadınla evlenmek zorunda değildim ve çocuklarım da olmayabilirdi. Belki de önüne geçemeyeceğim tek konu alnımda bir yara izine sebep olacak bir kazaydı veya bir düello. Yani ilk etapta bundan dolayı rahattım. Kehanetten bir yıl sonra Heimsal'den bir kadınla evlendim, yani şimdiki eşimle, hemen ardından işimden ayrıldım ve çiftçiliğe yöneldim. Farklı küçük mülkler gezdim ve her ne kadar kulağa garip gelse de insanlar için bir hayal olan çayır alanlarını tercih etmedim, yani bana gösterilen o görüntünün içeriğine

dair ne varsa kaçındım. Tam bir mülk almak üzereydim ki eşime miras kaldı Kaernten'de. Yeni bölgeyi ilk dolaşmamda çayırılık bir alana denk geldim, orman ile çevrili ve hafif eğimli konumdaydı. Her türlü, korunmaya çalıştığım bu durum beni biraz korkutmuştu. Eşime bu kehanetten hiç bahsetmemiştim ancak kendisi batıl inançlıdır ve herhalde bilseydi bugüne kadarki hayatım -bunu söylerken gülümsedi- kesin zehir olurdu. Ona zaten endişelerimi de dile getiremezdim. Beni rahatlatan konu ise 1868 yılının Eylül ayını hiçbir şekilde burada geçirmek zorunda olmadığımı. 1860 yılında oğlum dünyaya geldi. Bir yaşına geldiğinde yüzünün, o görüntüdekiyle benzerliğini saptamaya çalıştım; bir an sanki öyle değil gibi görünüyordu ancak bir an yine açık bir şekilde benzidiğini gösteriyordu, itiraf etmeliyim ki bu akşam saat onda benim yattığım sedyenin yanında duracak çocuk saç teline kadar o görüntüdekiyle aynıydı. Bir kızım yok ancak üç yıl önce, eşimin Amerika'da yaşayan dul kız kardeşi vefat edince, küçük kızı yalnız kaldı. Eşimin isteği üzerine denizaşırı yol gittim ve kızı alıp getirdim. Onu ilk gördüğümde o görüntüdeki kız ile aynı olduğunu düşündüm. Kafamdan, bu çocuğu yabancı bir ülkede yabancı kişilere bırakma fikri gelip geçti ancak bu iğrenç düşünceden hemen sıyrıldım ve çocuğu kendi evimize aldık. Çocukların, o görüntüdeki çocuklarla benzerliklerine rağmen kendimi rahatlatabiliyordum ama görüntündeki çocuk yüzlerinin beni aldatabileceğini de düşünüyordum. Hayatım bir süre sakin geçti. Evet, neredeyse o tuhaf geceyi unutmuştum ki iki yıl önce kaderin yeni

bir uyarı işaretiyle sarsıldım. Birkaç ay seyahat etmek zorunda kaldım ve geri geldiğimde eşim beni kızıl saçlarla karşıladı. Siması aynı tam göremediğim o görüntüdeki kadınınkı gibiydi. Korkularımı bir öfke altına saklamaya başladım; evet, gerçekten bilinçli bir Şekilde bu arttı, birden sınırları zorlayan bir fikir geldi aklıma ve eşimden de çocuklardan da ayrılırsam tehlike de kaybolup gitse diye düşündüm ve kaderi bir saçmalık olarak gördüm. Eşim ağlamaya başladı, yıkılmıştı, yere yığıldı, benden özür dileyerek değişikliğinin sebebini açıkladı. Bir yıl önce bir Münih gezisinde ben kızıl saçlı bir kadından etkilenmişim, eşim de o zaman plan yapmış ve bir fırsat bulup o kişiye benzemek istediğine karar vermiş, saçlarını bu sebepten kıza boyamış. Kendisinden bir an evvel saçlarını yine doğal koyu tona çevirmesini istedim, o da bunu yaptı zaten ve her Şey yine yolunda gibi görünüyordu. Kaderimin daha önce olduğu gibi benim elimde olduğu görmüyor muydum? Bugüne kadar her Şey için basit bir açıklama yok muydu? Binlerce mülkün ayırıları ve ormanı yok muydu, herkesin eşi ve çocukları yok muydu? Batıl inanç gibi görünen ve korkutan tek Şey ise bu kış alnımda oluşan yara oldu. Korkak biri değilimdir, anlatmama izin verin: Görevli olduğu sürede iki defa vuruldum, üstelik tehlikeli şartlar altında; ve evlendikten kısa bir süre sonra -yaklaşık sekiz yıl kadar önce ve görevimden ayrıldıktan sonra- oldu. nceki yılda saçma bir nedenden kibar olmayan bir selamlaşmadan ötürü bir beyefendi ile tartışma başlayınca -bunu söylerken Bay Umprecht biraz kızardı- kendisinden özür dile-

meyi tercih ettim. Konu olması gerektiği gibi halloldu ama eğer o anlamsız korkuya kapılmamış olsaydım, o zaman da vurulurdum ve rakibim alnıma bir yara izi bırakıp kaderin eline yeni bir koz vermiş olurdu fakat görüyorsunuz ya, hiçbir şeyin faydası olmadı ve yara izi işte burada. Yaralandığım o an belki de son on yılda beni derinden etkileyerek savunmasız bırakan an oldu. Bir kış vakti akşama doğruydu, hiç tanımadığım iki veya üç kişiyle Klagenfurt ve Villach arasında bir trendeydik. Birden camlar kırıldı ve alnımda bir acı hissettim, o anda sert bir şey yere düşmüştü. İlk önce acıyan yerime uzattım elimi, kanıyordu; sonra hemen eğildim ve keskin bir taş elime geldi. Arabadaki insanlar kalkmıştı. “Bir şey var mı?” diye seslendi içlerinden biri. Vücudumda kan gördüklerinde benimle ilgilenmeye başladılar ancak bir adam ancak -bunu çok net olarak görüyordum- bir köşede pusup kalmıştı. Bir sonraki durakta su getirdiler, istasyonun hekimi geçici bir bant yapıştırdı yarama ama benim bu yaradan ölebileceğime dair bir korkum ve endişem yoktu; bunun bir yara olarak kalacağını biliyordum. Vagona bir konuşmadır başladı, bunun saldırı amaçlı mı yoksa gençlerin yaptığı şakalardan biri mi olduğunu sorguluyorlardı, köşedeki adam sessizce önüne bakıyordu. Villach’da trenden indim. Birden o adam yanımda belirdi ve “Benim yüzümden oldu,” dedi. Hatırladığım kadarıyla ben daha bir cevap veremeden adam kayboldu. Onun kim olduğunu hiçbir zaman öğrenemedim. Belki de takip edildiğini sanan çılgının biriydi... Belki de kızdırdığı bir eş veya erkek kardeş tarafın-

dan haklı olarak takip edildiğini sanıyordu ve benim de onu kurtardığımı düşünmüştü bu yara izi beni bulduğu sırada. Kim bilebilir ki? Birkaç hafta sonra o zamanki görüntüde de gördüğüm gibi alnımın aynı yerinde parlamaya başlamıştı yara izi. Artık bilinmeyen ve benimle alay eden bir güçle, eşit koşullarda olmadığımızı, bir savaşın içerisinde olduğumu biliyordum, ve sonumun gösterildiği o günü gitgide büyüyen bir huzursuzlukla bekliyordum. Baharda amcamdan davet geldi. Net bir şey bilmediğim halde belki de onun mülkü üzerinde o beklenen şeyin olabileceğini düşünerek eşimle birlikte gitmemeye kesinlikle karar vermiştim ancak eşim itirazımı anlaşılmaz bulmuştu, ben de eşim ve çocuklarla birlikte temmuz ayının başlarında yola çıkmaya karar verdim. Burayı terk edip bir an evvel güneye, Venedik'e veya Lido'ya gitmekti niyetim. Ziyaretimizin ilk günlerinden birinde konu sizin eseriniz ile ilgiliydi. Amcam içinde yer alacak küçük çocuk rollerinden bahsetti ve benim ufaklıkların da oynamasını istedi. Buna bir itirazım olmadı. O zamanlar başrolün bir profesyonel oyuncu tarafından sahnelenmesi belirlenmişti. Birkaç gün sonra tehlikeli bir hastalığa yakalanacağıma ve yola çıkamayacağıma dair bir korku kapladı beni. Bir akşam, bir süreliğine yanlarından ayrılarak tatil yapmayı düşündüğümü açıkladım. Eylül başlarında geri dönmüş olacağıma söz verdim. Aynı akşam başrolü oynayacak oyuncudan bir mektup geldi Baron'a; bir nedenden ötürü rolü geri çevirdiğini yazmıştı. Amcam çok kızmıştı. Parçayı okumamı istedi, belki de tanıdıklar arasında bu rolü sahneleye-

cek birini ona tavsiye edebileceğimi söyledi. Ben de parçayı odama götürerek okudum. Şimdi nasıl sona geldiğimi ve 9 Eylül kehanetiyle ilgili bu sahneyi kelimesi kelimesine kayıtlı bulmuş olmamla, içimde neler olmuş olabileceğini tahmin edin. Bu rolü benim oynamak istediğimi amcama söylemek için ertesi günü bekleyemedim. İtiraz edebileceğinden korktum, bu parçayı okuduktan sonra bunu eğer oynayabilirsem güvende olabilecek ve bu bilinmeyen güce karşı koyabilecektim. Amcam bunu hemen kabul etti ve o andan itibaren her şey kolay ve iyi bir şekilde yol almaya başladı. Birkaç hafta, boyunca her gün prova yaptık. Önümdeki bu durumu on beş, belki de yirmi kez yaşadım, ben sedyede yatıyorum, güzel ve kıvil saçlı genç Kontes Saima elleri yüzünde, önümde dizleri üzerinde, çocuklar da yanımda duruyor.”

Bay Umprecht bu kelimeleri sarf ederken hâlâ masanın üzerinde kapalı duran o zarfa ilişti gözlerim. Bay Umprecht gülümsüyordu. “Evet gerçekten, bunun kanıtını size borçluyum,” dedi ve mühürlü zarfı açtı. İçinden katlanmış bir kâğıt çıktı. Bay Umprecht kâğıdı açtı ve masanın üzerine serdi. Şimdi önümde tamamen benim tarafımdan yapılmış gibi duran parça için bir kapanış sahnesi vardı. Arka plan ve yanlar şema halinde gösterilmişti ve “orman” adı verilmişti; bir erkek figürüne dair bir çizgi planın tam ortasına yazılmıştı, bunun üzerine de “sedye” yazılmıştı. Diğer şema halindeki figürlerde de küçük harflerle ve kırmızı mürekkeple “kıvil saçlı kadın”, “erkek çocuk”, “kız çocuğu”, “fener taşıyan”, “elleri havada bir adam” yazıyordu. Bay Umprecht’e döndüm. “Bu ne demektir: Elleri havada bir adam?”

Bay Umprecht duraksadı. “Bunu neredeyse unutmuştum. Bu figürün açıklaması şu; o zamanki görüntüye göre fenerin ışığı ile aydınlanmış yaşlı ve kel bir adam vardı, tıraşlı yüzü, gözlüğü, boynunda koyu yeşil bir şal, elleri havada ve oldukça belirgin bakışları vardı.”

Burada bocalamıştım.

Bir süre sessiz kaldık, daha sonra da biraz huzursuz bir şekilde “Siz ne düşünüyorsunuz bununla ilgili? Bu kim olabilir?” diye sordum.

Bay Umprecht çok sakin cevap verdi. “Herhalde seyircilerden biri, belki de amcanın hizmetlilerinden biridir. Parçanın sonunda sahneye fırlayacak olan biri... Belki de bir tımarhaneden kaçmış, ben sedyede yatarken sahneye koşarak gelecek biri ki böyle bir şey bile benim için hiç de sürpriz olmazdı.”

Başımı salladım.

“Ne demiştiniz? Kel, gözlük, yeşil şal mıydı?”

Şimdi bana bu konu daha da tuhaf gelmeye başladı. O zamanlar görmüş olduğu o adamın siması gerçekten tarafımdan düşünülmüştü oyun için ama sonra vazgeçmiştim. O adam, kadının deli kocasıydı ve ilk parçada da adı geçiyor. Gösterinin sonunda sahneye koşacaktı.

“Ama şal ve gözlük?”

“Belki de onu oyuncu kendiliğinden yapmıştır, siz de öyle düşünmüyor musunuz?”

“Olabilir.”

Konuşmamız yarıda kesildi. Bayan Umprecht gösteriden önce eşiyle görüşmek için onu çağırtmıştı, o da gitti. Ben biraz daha durdum ve Bay Umprecht’in masada bıraktığı durum planını dikkatli bir şekilde inceledim.

Az sonra gösterinin yapılacağı yere gittim. Küçük kale-
nin arkasındaydı bu yer, güzel bir bahçe vardı yanında.
Alçak bahçe çitlerinin önünde yaklaşık on uzun ahşap
bank kurulmuştu, ön sıralar koyu kırmızı halıyla kap-
lanmıştı. İlk sıraların önünde birkaç not standı ve sandal-
yeler duruyordu; bir perde yoktu. Sahnenin seyirci alanı
ile arası, iki tarafta yüksek çam ağaçları ile belirlenmiş-
ti; sağ tarafta seyirciler için görünmeyen bir yerde, çalı-
lar arkasında rahat bir koltuk duruyordu suflör için. Sol
taraf boştu ve vadi açık şekilde görünüyordu. Sahnenin
arka planını yüksek, sık ağaçlar oluşturuyordu; sadece
ortada ve sol kısımda gölgeler arasından dar yollar gö-
züküyordu. Ormanın içine doğru, seyirciler için yapay
bir ışıkla masa ve sandalyeler vardı. Işıklandırma yapıl-
mıştı, sahne yanına ve seyirci alanına, kocaman mum-
lu yüksek kilise şamdanları yerleştirilmişti. Çalılıkların
sağ kısmında sahneye ait donanımlar vardı, açıkta yan
yana duran, sahneleme için gerekli olacak küçük alet-
ler görüyordum ve Bay Umprecht'in sahnenin sonunda
öleceği sedyeyi de gördüm. Çayırıların üzerinde yürür-
ken gecenin ışığının burayı hafif parlattığını fark ettim.
Tabii ki Bay Umprecht'in anlattıklarını düşündüm. Bay
Umprecht'in çok iyi bir yalancı olabileceğine dair fikir,
baştan hiç de imkânsız gibi gelmedi bana; kendini daha
ilginç biri gibi göstermek için bu kandırmacayı yapmış
olabilirdi. Hatta noterin imzasının da sahte olabileceğini

ve bu konuyu akla yatkın hale getirmek için başka insanları da çağırmış olabileceğini düşündüm. O bilinmeyen ve elleri havada olan adam beni düşündürüyordu gerçi ama onunla da Bay Umrecht anlaşma yapmış olabilirdi. Şüphelendiğim ise ancak bu adamın benim ilk planlarımda var olmuş olmasıydı ve kimse tarafından aslından bilinemez olmasıydı, her ne kadar anlattıkları bana imkânsız ve duyulmamış bir şey gibi gelse de içimden bir şeyler ona inanmamı söylüyordu; belki aptalca bir gaflet de olabilirdi. Bu arada yakınlarımda hareketlilik oldu; hizmetliler kaleden çıkıyorlardı, mumlar yakılmıştı, çevreden insanlar gelmeye başlamıştı, tepeyi yavaşça çıkarak bankların yanında yerlerini aldılar. Az sonra da evin hanımı geldi, birkaç erkek ve kadınla birlikte, yerlerine geçip oturdular. Ben de onlara katıldım ve önceki yıldan tanıdıklarımla sohbet etmeye başladım. Orkestra üyeleri gelmişti ve yerlerine geçtiler; ayarlama oldukça iyiydi; iki keman, bir çello, bir viyol, bir kontrbas, flüt ve obua vardı. Hemen, belki de çok erken denilecek bir zamanda, Weber'e ait bir uvertür çalmaya başladılar. Orkestraya yakın, hemen önde yaşlı ve kel kafalı bir köylü duruyordu ve boynunda koyu renkli bir şal vardı. Belki de bu kader için belirlenmiş kişi, diye düşündüm. Daha sonra bir gözlük takarak sahneye koşacak olandı. Gün ışığı tamamen gitmiş, hafif bir rüzgâr estiğinden yüksek mumlar titremeye başlamıştı. Çalılarının arkasında canlılık başlamıştı, gizlenmiş yollardan oyuna dahil olacak olanlar sahne yakınına gelmişlerdi. Sahne alacak olan diğerlerini düşündüm. Bay Umrecht, çocuklar ve

ormancının kızından başka kimseyi görmediğimi hatırladım. Şimdi yönetmenin yüksek sesini ve genç Kontes Saima'nın kahkahasını duyuyordum. Bankların hepsi dolmuştu. Baron ilk sırada oturuyordu ve Saima ile konuşuyordu. Orkestra çalmaya başlamıştı, ormancının kızı çıktı sahneye ve oyuna dair önsözü sundu. Oyun bir adamın kaderini anlatıyordu; macera ve uzaklara özlemi yüzünden ailesiyle vedalaşmadan ayrılan ve günün birinde büyük acılar yaşadıktan sonra eşi ve çocukları onu unutmadan geri dönmeyi düşünen biri fakat dönüşü sırasında -son macerası- tam olarak evinin kapısının yakınlarında cinayete kurban gider ve terk ettiklerini ancak ölürken selamlayabilir. Kaçışı ve ölümü çözülemeyen bir bulmaca gibi kalır geride.

Oyun başlamıştı, erkekler ve kadınlar rahat bir şekilde rollerini yaptılar; bu kolay ilerleyen sunum beni mutlu etmişti ve başlarda Bay Umprecht'in anlattıkları aklıma gelmemişti hiç. Birinci perdeden sonra yine orkestra çaldı ama kimse dinlemiyordu, banklarda oturan herkeste canlı bir sohbet hâkimdi. Bense kimsenin göremeyeceği bir yerde ayakta duruyordum, sahneye oldukça yakındım, tam sağ tarafta, yolun vadiye doğru hafif eğim gösterdiği yerde. İkinci perde başlamıştı, rüzgâr şiddetini biraz daha arttırmıştı ve titreyen ışıkların sahnelenen parçaya bir etkisi olmuyordu. Sanatçılar yine ormanda kaybolmuştu ve orkestra devreye girdi. O anda tesadüfen bakışlarım gözlüklü ve yüzü traşlı flütçüye takıldı ama onun uzun beyaz saçları vardı ve bir şal da görünmüyordu. Orkestra sustu ve sanatçılar yine sahneye geldi. Bu arada flütçünün önünde duran çantaya uzanarak

büyük yeşil bir şal çıkartıp boynuna sardığını gördüm. Oldukça şaşkınlık içerisindeydim. Bir saniye sonra Bay Umprecht görüldü, bakışlarının flütçüye kilitlendiğini gördüm; yeşil şalı görünce bakışları donmuştu ama hemen kendini toparladı ve rolüne hiç şaşırmadan devam etti. Yanımda duran basit giyimli bir çocuğa, flütçüyü tanıyıp tanımadığını sordum. Çocuktan, onun Kaltern'de bir öğretmen olduğunu öğrendim. Oyun devam ediyordu ve sona yaklaşıyordu. Yazılanlara göre iki çocuk da şaşırmıştı, ormandan gelen bir gürültü gittikçe sahneye yaklaşıyordu. Bağırınmalar ve sesler duyuluyordu; rüzgârın artması ve dalların hareket etmesi hiç de fena olmamıştı. Nihayet Bay Umprecht'i ölmek üzere olan bir maceracı olarak sedyede sahneye taşıdılar. İki çocuk da koşturup geldiler, ellerinde fener taşıyanlar hareketsizce kenarda duruyorlardı. Kadının diğerlerinden daha sonra geldi ve korku dolu bakışlarla öldürülmüş adamın yanına çöktü, o ise dudaklarını tekrar açıp doğrulmaya çalıştı ama rolde de yazıldığı gibi bunu başaramadı. O an birdenbire korkunç bir rüzgâr esti ve fenerler neredeyse sönecek hale gelmişti; orkestradan birinin ayağa fırladığını gördüm -flütçüydü o- kel olması beni çok şaşırttı çünkü peruğu kafasından uçup gitmişti; elleri havada, boynunda dalgalanan yeşil şal ile sahneye fırladı. İstemsizce gözlerim Bay Umprecht'e ilişti, bakışları donuk bir şekilde adama odaklanmıştı; bir şey söylemek istiyordu ancak vazgeçip yeniden geri uzandı. Hâlâ, herkes her şeyin oyunun bir parçası olduğunu söylüyordu, ben bundan emin değildim. Yeniden yere uzanmanın anlamı neydi? Bu arada adam da sedyeyi geçerek peruğunun peşinden

koşarak ormanın içinde kayboldu. Umprecht doğrulmadı; yeni ve güçlü bir rüzgâr iki fenerden birini söndürdü; ön taraflardaki insanlardan bazıları huzursuz olmuştu. Baron'un sesini duyuyordum "Sakin olun! Sakin olun!" Yine sessizlik... Rüzgâr da artık hareket etmiyordu ama Bay Umprecht uzanmış duruyor, kımıldamıyor ve dudaklarını da hiç oynatmıyordu. Kontes Samia çığlık atmaya başlamıştı; insanlar bunun da oyunda yazılı olduğunu düşünmüşlerdi baştan. Kalabalığın arasından geçmeye çalışarak sahneye attım kendimi, ardımda başlayan huzursuzluğu duymaya başladım, insanlar ayağa kalkıp beni takip ediyordu. Sedyenin etrafı çevrilmişti; "Bir şey mi var, ne oldu?" Fenercilerden birinin elinden feneri kapıp, yerde yatan adamın yüzüne tuttum; onu silkeledim, yeleşini yırttım, tam o anda yanıma hekim geldi. Bay Umprecht'in kalbine baktı, nabzını almaya çalıştı ve herkesin kenara çekilmesini istedi, Baron'a bir şeyler fısıldadı. Sedyede yatan ölünün karısı kalabalık arasından sıyrılıp geldi, çığlıklar içinde kocasının üzerine attı kendini. Çocuklar sanki bir boşlukta kalmış gibi ne olduğunu kavrayamamışlardı; olanlara kimse inanmıyor ve herkes birbirine bir şeyler anlatmaya çalışıyordu ancak bir dakika sonra herkes sedye ile içeri taşınmış Bay Umprecht'in öldüğünü öğrenmişti.

Aynı akşam vadiye doğru koştum, korkuyla sarsılmıştım. Çok garip bir şekilde kaleye tekrar ayak basıp basmama konusunda karar veremedim. Ertesi gün Bozen'de Baron ile görüştüm ve Umprecht'in hikâyesini anlattım ona, bana anlatıldığı şekliyle. Baron buna inan-

mak istemedi. Çantama uzandım ve ona bu gizemli kâğıdı gösterdim; bana hayret içinde, hatta korku içinde baktı ve kâğıdı bana geri verdi, kâğıt tamamen beyazdı, yazı yoktu, çizilmiş bir şey yoktu.

Marco Polo'yu bulmaya çalıştım ama tek öğrenebildiğim onun en son üç sene önce Hamburg'da bir eğlence lokalinde çıkmış olduğuydu. Bütün bu anlaşılmazlıklar içinde en anlaşılmaz olansa; o zaman elleri havada perüğünün peşinde ormana koşarak giden ve kaybolan öğretmenimi kimsenin bir daha görmemiş olmasıydı, hatta cesedi bile hiç ortaya çıkmamıştı.

Yayımcıdan son söz

Yukarıdaki anlatıcıyı ben şahsen hiç tanımadım. Kendisi, zamanının ünlü bir yazarıydı ama kaybolmuş gibiydi yaklaşık on yıl önce, altmışlı yaşlarında vefat etmişti. Tüm varlığı koşulsuz olarak, bu sayfalarda bahsedilen Meran'lı çocukluk arkadaşına verildi. Önceki kış Meran'da kaldığım zaman bir doktorla her tür karanlık konu, özellikle de ruh görme, kehanet ve etkileri gibi konular üzerine konuştuğumuzda yayınlamam için bana bu yazı verildi. Ben tabi ki bunun içeriğinin kurgudan ibaret olduğunu söylemek isterdim, eğer anlatılanlarda da bahsedildiği gibi, sahnelemenin sonunda gizemli bir şekilde kaybolan okul öğretmenini bu doktor şahsen tanımamış olsaydı. Sihirbaz Marco Polo'ya gelince, gençlik yıllarımda bir yaz günü Würther denizinde onun adını bir panoya yazılmış gördüğümü hatırlıyorum; ünlü dünya gezgininin adı ile aynı olduğundan, dikkatimi çektiği için aklımda kalmıştı.

Yeni Şarkı

“Bunda benim bir suçum yok Bay Breiteneder... Lütfen ama, bunu kimse söyleyemez!” Karl Breiteneder bu kelimeleri çok uzaktan, sanki kulağına çarpar gibi duyuyordu ve bunları kendisine söyleyenin, aslında yanından geçerken söylediğini çok da iyi biliyordu hatta nefesindeki şarap kokusunu bile hissetmişti bunları duyduğunda ama hiçbir şey söylemedi. Bir tartışmaya girecek durumda değildi, o gece yaşanan korkunç şeyden sonra çok yorgundu ve sarsılmıştı. İsteddiği tek şey yalnız kalmak ve temiz havaydı. Bu yüzden eve gitmeyip insanların doldurmadığı sokakta sabah rüzgârı altında yürümeyi tercih etti. Mayıs ayının sisi arasından beliren ormanlı tepelere doğru yürüdü ancak baştan ayağa ürperiyordu. Uyumadığı gecelerde sabahın ilk havasından hoşlandığı halde, şu an bu hoş tazelikte hiçbir şey hissetmiyordu. Kaçtığı o korkunç resim hep gözlerinin önündeydi. Yanına gelen adam ona yetişmiş olmalıydı. Ondan ne

istiyordu ki? Neden kendini savunuyordu? Neden özellikle onun önünde? O, yaşlı Rebay'ı sert bir şekilde suçlamaktan başka bir şey düşünmemişti oysaki, her ne kadar olup bitenlerde asıl suçun kendisinde olduğunu o biliyor olsa da. Şimdi onu yandan görüyordu. Nasıl görünüyordu bu insan böyle? Üzerindeki siyah frak kırışmış ve lekeliydi. Bir düğmesi yoktu ve diğerlerinin de kenarları yıpranmıştı; bir düğme iliğine, ölmüş bir çiçeğin sapı takılıydı. Karl dün akşam onun üzerindeki bu çiçeği taze görmüştü. Orkestra şefi Rebay bu karanfili takmıştı piyanonun önüne otururken ve neredeyse otuz yıldır yaptığı gibi tüm topluluklara müzik yapmıştı. Meyhane tamamen dolmuştu ve bahçeye kadar uzanan masa ve sandalyeler vardı. Bugün aynı büyük, sarı afişlerde de siyah ve kırmızı yazılarla yazdığı gibi: *Yaşadığı derin acılardan sonra lakabı 'beyaz tavuk olan' Bayan Maria Ladenbauer'in yeniden çıkması, sahnelenecekti.*

Karl derin bir nefes aldı. Ortalık aydınlanmıştı, artık o ve orkestra şefi yalnız değillerdi caddede. Arkalarında ve cadde kenarında hatta üst taraftaki ormandan bile yürüyen insanlar, geliyordu onlara doğru. Bugün günlerden pazar olduğu yeni geldi aklına Karl'ın. Şehre inme zorunluluğu olmadığı için mutlu olmuştu. Babası, ona yine ve sıklıkla da yaptığı gibi bir gün izin vermişti. Alserstrasse'deki tornacı dükkânı onsuz da yürüyordu gerçi ve babası da deneyimlerinden bildiği gibi Breiteneder'lar yine doğru bir zamanda yaşamlarında değişiklik dair kararı almışlardı. Marie Ladenbauer ile olan hikâyeye ona hiçbir zaman doğru gelmemişti. "Ne is-

tiyorsan onu yapabilirsin,” demişti bir gün Karl’a. “Ben de bir zamanlar genç olmuştum ama hiçbir kızın ailesiyle bir işim olmadı!”

Babasını dinlemiş olsaydı -diye düşünüyordu Karl- bazı şeyleri yaşamak zorunda kalmazdı ama Marie’den çok hoşlanmıştı. İyi kalpli bir insandı, çok konuşmazdı ve ona bağlıydı. Kol kola gezmeye gittiklerinde ise onun bir şeyler yaşamış biri olduğunu düşünmezdi. Üstelik ailesinde saygı esastı. Çok güzel bir evleri vardı, raflarda kitaplar... Yaşlı Ladenbaier’in belediyede görevli erkek kardeşi sıklıkla ziyarete gelirdi ve genellikle ciddi konular üzerine konuşulurdu: politika, seçimler ve toplum gibi. Pazar günleri Karl bazen tarot kağıdı oynardı yaşlı Ladenbauer ile birlikte ve akşamları da palyaço kıyafetleri içinde, masaların üstünde bardak ve tabak kenarlarında vals ve marşlar çalan, kazandığında ise -bu her zaman olmasa da- parasını alan çılgın Jedek ile. İsviçre manzarası ile kadeh resimlerinin asılı olduğu pencere nişinin önünde ise gösteri sırasında sıkıcı hikâyeler anlatan ve sürekli başını sallayarak Marie’ye bir şeyler söyleyen soluk benizli ve uzun boylu Bayan Jedek oturuyordu. Marie ise Karl’a bakıyordu, şakayla karışık tokalaşarak selam verirdi veya yanına oturarak elindeki kartlara bakardı. Erkek kardeşi bir işte çalışmaktaydı. Karl ona bir puro uzattığı zamanlarda hemen karşılığını vermeye çalışan biriydi. Saygı duyduğu kız kardeşine de aralarda tatlı atıştırmalıklar, hamur işleri getirirdi. Yarı kapalı gözlerle, “Ne yazık ki başka bir yerde olmam gerekiyor,” der ve ayrılırdı. Karl, Marie ile yalnız kalmayı

yeğlerdi zaten. Bir sabahı düşündü; Marie ile birlikte şu an gittiği yoldan hafif yaprak seslerinin geldiği ormana doğru yürüdüğü sabahı. İkisi de yorgundu çünkü alacakaranlığa kadar kafeteryada bütün halk şarkıcılarıyla birlikte oturmuşlardı, bir çayır kenarındaki kayın ağacının altına uzanarak uykuya dalmışlardı. Yaz gününün sessiz öğle sıcaklığında ancak uyandılar ve ormanın içine doğru yürümeye devam ederek nedenini bilmeden tüm gün boyunca sohbet edip güldüler. Akşam geç saatlerde gösteri zamanında onu yine şehre getirmişti. Çok güzel anıları vardı ve geleceği hiç düşünmeden mutlu bir şekilde yaşıyorlardı. Kışın başlarında birden Marie hastalandı. Doktor her geldiğinde yasaklar koyuyordu çünkü bu hastalık beyin iltihabı gibi bir şeydi, her türlü heyecandan kaçınması gerekiyordu. Karl başlarda her gün Ladenbauers'lere gitti ziyarete; daha sonra ise bu hastalık uzadıkça her iki veya üç günde bir gidiyordu. Bir gün Bayan Ladenbauer ona kapıda dedi ki: "Bugün girebilirsiniz Bay Breiteneder ama lütfen bir şey belli etmeyin."

"Neyi belli etmemeliyim ki?" diye sordu Karl. "Ne oldu?"

"Artık görmüyor. Hastalıktan ona, Tanrı tarafından bu kaldı ama o bunun tedavi edilemediğini bilmiyor. Lütfen toparlanın ve bir şey hissettirmeyin ona."

O anda Karl birkaç kelime söyledi ve gitti. Marie'yi tekrar görmekten çok korktu. O an aslında Marie'nin en çok gözlerinden hoşlandığını düşündü; çok canlıydı gözleri ve hep onlarla gülmüştü sanki. Yarın onu ziyaret etmek istiyordu ama gitmedi, ne ertesi gün ne de sonraki günlerde. Her defasında ziyaretini erteledi. Onu an-

cak kaderine alıştığında görmek istiyordu. Daha sonra ise babasının uzun zamandır ısrar ettiği iş gezisi çıktı. Oldukça uzadı bu gezi; Berlin'e gitti, Dresden'e, Köln'e, Leipzig'e ve Prag'a. Bir defasında Bayan Ladenbauer'e bir kart attı: Geri döndüğü gibi ziyaretlerine gelecekti ve Marie'ye de çok selam söylemişti. İlkbaharda geri döndü ama Ladenbauer'lere gitmedi. Bir türlü karar veremiyordu. Tabii ki gün geçtikçe daha az düşünüyordu Marie'yi ve onu tamamen unutmaya karar verdi. O sonuçta bunu yapan ne ilk ne de tek kişiydi. Onunla ilgili bir şey de duymuyordu artık ve bu da onu gittikçe rahatlatıyordu. Marie'nin -bir zamanlar sözünü ettiği- köydeki akrabalarının yanında dahi yaşıyor olabileceğini düşünüyordu.

Dün akşam bir yakınıni ziyaret etmeye çıktığında, tesadüfen Ladenbauer'in gösterisinin yapılacağı meyhanenin önünden geçti. Yürüyüp gidecekti ki sarı bir afiş gözüne takıldı. Nerede olduğunu anlamıştı ve daha bir kelime bile okumadan kalbinde bir sızı hissetti. Daha sonra siyah ve kırmızı yazılarla *Yaşadığı derin acılardan sonra lakabı beyaz tavuk olan Bayan Maria Ladenbauer'in yeniden çıkması*, yazılanları gördüğünde donup kalmıştı. Tam o anda işte, Rebay yanında belirdi, sanki birden yerden bitmiş gibi; karışmış ak saçlarıyla, eski ve siyah silindiri elinde ve düğme deliğinde taze bir çiçek ile. Karl'a selam verdi. "Bay Breiteneder. Olamaz! Bugün yine karşılaşmış olduk! Bayan Marie mutluluktan havaya uçacaktır eğer eski bir arkadaşının onu görmeye geldiğini duyarsa. Ah o zavallı! Onunla çok şey yaşadık Bay Breiteneder." Konuşmaya devam ediyordu ama Karl hiç tepki göster-

medi, oysaki buradan çok uzaklarda olmayı yeğlerdi. Birden içine bir umut doğdu ve Rebay'a Marie'nin hiç mi görmediğini, gözlerinin ışık da mı almadığını sordu.

"Bir ışık mı?" diye sordu adam. "Ne sanıyorsunuz siz Bay Breiteneder! O görmüyor, hatta hiç!" Bunu çok tuhaf bir neşeyle söylemişti. "Her şey kömür gibi siyah gözlerinin önünde ama emin olun ki Bay Breiteneder, her şeyin iyi bir yönü de var denilebilir; öyle bir sesi var ki bu kızın, eskisinden daha güzel! Neyse, siz de göreceksiniz Bay Breiteneder. İyidir kendisi, akıllı iyi durumda! Eskiden olduğundan daha da dostça yani onu tanıyor-sunuz sonuçta. Haha! Bugün sizin tanıdıklarınızdan daha çok insan gelecek. Tabii ki sizin kadar iyi değil Bay Breiteneder, şimdi o hikâyeler geride kaldı ama yine yaşanacaktır bunlar! Ben kör ve ikizleri olan birini tanımış-tım. Haha! "Ama bakın orada kim var," dedi birden. Karl onunla birlikte Bayan Ladenbauer'in oturduğu kasanın önünde duruyordu. Kadın şişmiş ve benzi soluk bir şekilde ona bakıyordu, hiç bir kelime etmeden. Kendisi daha ne olduğunu bilmeden kadın ona bir bilet verdi ve Karl da ödemesini yaptı ama birdenbire "Tanrı aşkına sakın Marie'ye bir şey söylemeyin Bayan Ladenbauer, burada olduğumu sakın Marie'ye söylemeyin! Bay Rebay, ona bir şey söylemeyin!"

"Tamam," dedi Bayan Ladenbauer ve bilet isteyen diğer insanlarla ilgilendi.

"Benden laf çıkmaz," dedi Rebay. "Daha sonra bir sürpriz olacaktır bu! O zaman geleceksiniz değil mi? Büyük kutlama. Hoho! Şeref duydum Bay Breiteneder," dedi ve gitti. Karl, dolu salonu, oraya bağlı bahçeyi dolaş-

tı, en arkalarda bir yaşlı kadın ve erkeğin oturduğu masaya oturdu. Birbirileriyle hiç konuşmuyorlardı, sessizce yeni gelen misafire bakıp üzgün bir şekilde birbirlerine başlarını salladılar. Karl ise oturup bekledi. Gösterim başlamıştı ve Karl eskiden bildiği şeyleri yine duyuyordu. Şimdi her şey ona tuhaf şekilde değişmiş görünüyordu çünkü hiçbir zaman sahneden bu kadar uzakta oturmamıştı. İlk önce orkestra şefi Rebay, uvertür tarzı bir şey çaldı. Karl'a ise sadece sert akort sesleri geliyordu. Daha sonra da ilk önce açık kırmızı elbiseli ve çizmeli Macar Ilka çıktı ve Macar şarkıları söyleyerek Tschardas dansı yaptı. Daha sonra da komedyen Wiegel-Wagel gösterisi yapıldı. Yeşil bir frakla ortaya çıkıp, daha yeni Afrika'dan geldiğini, saçma sapan maceralarını ve bunların yaşlı bir dul ile evlenerek son bulduğunu anlattı. Ardından Bay ve Bayan Ladenbauer ile birlikte yaptıkları bir düet gösterisi oldu. Her ikisinin de üzerlerinde Tirol kostümü vardı. Onlardan sonra kirli, beyaz bir palyaço kıyafeti içinde kaçık Jedek çıktı. İlk önce hokkabaz gösterisini yaptı, kocaman gözlerle insanların arasında dolaştı sanki birini arıyormuş gibi; daha sonra da tabakları önüne sıraladı ve tahta sopayla bir marş çaldı; bardaklar sıraladı, kenarlarında ıslak parmaklarla vals çaldı. Bunun yaparken de tavana bakarak gülümsüyordu. Bitirince Rebay yine tuşlara basmaya başladı. Salondan bahçeye doğru bir fısıltı geliyordu, insanlar kafalarını kaldırıp bakmaya çalışıyorlardı ve birden Marie sahne de belirdi. Onu sahneye çıkaran babası hemen kayboldu ve Marie şimdi yalnız kaldı. Karl onu görmüştü, sönmüş

gözleri ve güzel soluk yüzüyle, onun sadece dudaklarının hareketleriyle biraz gülümsediğini çok net görüyordu. Hiç farkına varmadan yerinden fırlayarak yeşil fenere dayanmış, neredeyse acıma ve korku ile karışık duygularla çığlık atacaktı. Şarkısını söylemeye başladı, çok yabancı bir sesle, eskisinden daha alçak bir sesle. Her zaman söylediği bir şarkıydı bu ve Karl bunu en az elli kez dinlemişti ama ses ona garip bir şekilde yabancı gelmişti, nakarat bölümüne *Mich heißens' die weiße Amsel, im G'schäft und auch zu Haus* geldiğinde ise sesinin tonunu tanıdığını anladı. Üç parçayı da okudu, Rebay ona eşlik etti ve alışkanlıktan sürekli ona sert bir şekilde bakıyordu. Şarkı bittiğinde, oldukça güçlü ve sesli alkışlar yükseldi. Marie gülümseyerek öne eğilip selam verdi. Annesi sahneye doğru üç basamak çıktı, Marie eliyle havayı kavradı ve sanki annesinin ellerini arıyor gibiydi ancak alkışlar o kadar güçlüydü ki hemen sonraki şarkıya geçti ve bunu da Karl belki elli kez duymuştu. Şarkı başlamıştı *Heut geh ich mit mein Schatz aufs Land* ve Marie de mutluluk içerisinde başını kaldırdı, sanki gerçekten sevgilisiyle çiftliğe gidiyor gibi, mavi gökyüzünü, yeşil çayırları görüyor gibi, şarkıda da anlatıldığı gibi dışarıda dans ediyor gibi sağa sola sallanıyordu. Ardından ise üçüncü ve yeni şarkısını okudu.

“Burada küçük bir Han olacaktı,” dedi Bay Rebay. Güneş oldukça parlaktı ve caddeye iyice yayılmıştı, etraf aydınlanmış ve canlanmaya başlamıştı. “Orada oturup bir kadeh şarap içebiliriz,” diye devam etti Rebay. “Çok fena susadım, oldukça sıcak bir gün olacak.”

“Sıcak olsun!” dedi arkadan gelen biri. Breiteneder arkasını döndü: Nasıl yani, o da mı onun peşinden gelmişti? Ne istiyordu? Bu kaçık Jedek’di; ona hiç başka türlü hitap edilmemişti zaten, hiç şüphe de yoktu ki ileride bir gün gerçekten ve tam bir kaçık olacaktı. Birkaç gün önce uzun boylu, soluk benizli karısını tehdit etmişti ve onun serbestçe dolaşmasına izin verilmesi çok ilginçti doğrusu. Şimdi cüce gibi boyuyla Karl’ın yanına sokulmuş, sarı yüzündeki kocaman gözleri pörtllemişti, kafasında o bilinen tüylü şapkası vardı, elinde ince bir yürüyüş sopası tutuyordu! Diğerlerinin önüne geçerek birden hanın bahçesine zıpladı. Alçak yapıya bitişik ahşap bankın üzerinde yerini almıştı bile ve elindeki yürüyüş sopasını sert bir şekilde yeşil boyalı masaya vurarak garsonu çağırıyordu. Diğer ikisi de onu takip etti. Yeşil boyalı ahşap parmaklıklar boyunca beyaz cadde yukarı doğru devam ediyordu, perişan haldeki konakların oradan ilerleyerek orman içerisinde kayboluyordu.

Carson şarabı getirdi. Rebay silindir şapkasını masanın üzerine bıraktı, parmaklarını beyaz saçlarının arasında gezdirdi, iki eliyle alışkanlıkla kaygan yanaklarını ovuşturdu, Jedek’in kadehini yana çekti ve masanın üzerinden Karl’a doğru eğildi. “Ben henüz kafamın üzerine düşmedim Bay Breiteneder! Ben ne yaptığımı biliyorum! Neden suçlu olan benim? Gençliğimde kimin için şarkılar yazdığımı biliyor musunuz? Matras için! Bu ufak bir şey! Sansasyon olmuştu! Metin ve müzik bana aitti! Bir çoğu da başka parçalara eklenmiştir!”

“Kadehi bırakın,” dedi Jedek kendi kendine gülerek.

“Çok rica ediyorum Bay Breiteneder,” diye devam etti Rebay ve kadehi yine itti. “Siz beni tanıyorsunuz ve düzgün bir insan olduğumu da biliyorsunuz! Şarkılarımda da uygunsuz bir şey olmaz, edepsiz şeyler olmaz! O zamanlar yaşlı Ladenbauer’in yargılandığı şarkı başka birinindi! Ben bugün altmış sekiz yaşımdayım Bay Breiteneder, bu bir numara demektir! Ne zamandır Ladenbauer’ler ile çalıştığımı biliyor musunuz? Buranın kurucusu Eduard Ladenbauer zamanından beri. Marie’yi de doğduğundan beri tanırım. Yirmi dokuz yıldır Ladenbauer’ler ile çalışıyorum. Mart ayında jübile yapacağım ve melodileri de çalmadım, onlar bana ait, hepsi bana ait! Kaç oyun oynandı biliyor musunuz? On sekiz! Öyle değil mi Jedek?”

Jedek, iyice gözlerini pörtletmiş ve daha sesli gülüyordu. Bütün kadehleri önüne çekmişti hafifçe ve kenarlarında parmaklarını gezdiriyordu. Güzel bir sesti, biraz dokunaklı, sanki uzaktan obua ve klarnet sesleri geliyordu kulağa. Breiteneder bu sanata her zaman hayranlık duymuştu ama şu an buna tahammül edemiyordu. Diğer masalarda oturanlar kulak vermişti, bazıları memnun bir şekilde başını sallıyordu, şişman bir adam ellerini çırpıyordu. Jedek birden üç kadehi birden önünden itti, kollarını kavuşturdu ve bakışlarını gittikçe sayısı artan insanların doldurduğu ve ormana doğru yürüdükleri beyaz caddeye dikti. Karl’ın gözünün önünde sanki, insanlar örümcek ağıları ardında salınarak dans ediyorlardı. Alnını ve şakaklarını ovuşturdu, kendine gelmek istiyordu. Onun yapabileceği hiçbir şey yoktu! Korkunç bir talihsizlikti olanlar ama bunda onun bir

suçu da yoktu! Birden ayağa kalktı çünkü sonunda olanlar aklına geldiğinde göğsü ikiye ayrılacak gibi oldu. "Gidelim hadi," dedi.

"Evet, temiz hava çok önemli," diye cevap verdi ona Rebay.

Jedek birden sinirlenmişti, hiç kimse bunun nedenini bilmiyordu. Huzurlu bir şekilde masalarında oturan bir çiftin önünden geçti ve yürüyüş sopasını sağa sola sallayıp yüksek sesle bağırmaya başladı. "Şeytan bir camcı olmalı!" Bu kişiler de biraz utandılar, onu yatıştırmaya çalıştılar, diğer insanlar da gülüyor ve onun sarhoş olduğunu düşünüyorlardı. Breiteneder ve Rebay caddeye çıkmıştı bile ve sakinleşen Jedek ise dans ederek peşlerinden geldi. Başındaki gri şapkayı çıkartarak sopasının ucuna taktı ve sopayı bir tüfekmiş gibi omuzlarında tuttu, diğer eliyle de gökyüzüne selam verir gibi hareketler yapmaya başladı.

"Özür dilemek istediğimi düşünmenizi istemiyorum," dedi Rebay dişlerini sıkarak. "Oho, bunun için bir nedenim yok zaten, kesinlikle yok! Benim niyetim iyiydi ve herkes de bana hak verecektir. O şarkıyı ben onlarla birlikte çalışmadım mı? Tabii ki öyle oldu! Gözleri daha bağlıydı onun, odada oturup onunla çalıştığımızda. Bu fikre nasıl ulaştığımı biliyor musunuz? Bu bir talih-sizlik diye düşündüm ama her şey de kaybedilmiş değildi. Sesi hâlâ duruyordu ve o güzel yüzü... Çok umutsuz durumdaki annesine de söyledim ben bunu. Bayan Ladenbauer'e dedim ki: Her şey yitirilmiş değil, dikkatli olun sadece! Sonra, günümüzde artık körler için enstitüler var hatta zamanla hem okuyup hem de yazabilecek.

Sonra birini tanıdım, gençti ve yirmi yaşlarında kör olmuştu. Her gece en güzel havai fişeklerin rüyasını görürdü, olabilecek tüm renklerde üstelik...”

Breiteneder yüksek sesle güldü. “Doğru mu söylüyorsunuz?”

“Ama ne!” dedi Rebay kabaca. “Ne istiyorsunuz siz? Kendimi öldürmemi mi? Nedenmiş o? Tanrım, gereğinden fazla talihsizlikler yaşadım ben bu dünyada! Yoksa siz benim gibi -gençliğinde bir tiyatro parçası yazmış benim gibi biri- altmış sekiz yaşına geldiğinde ateşli sürtüklere mi şarkılar yazılacağını sandınız, bunun böyle bir hayat mı olduğunu düşünüyorsunuz Bay Breiteneder?”

“Ama bunlar oyunlarda çalınıyor,” dedi şimdi çok ciddi ve zarif bir şekilde yanlarından yürüyen Jedek.

“Siz ne istiyorsunuz benden?” diye sordu Breiteneder. Sanki ikisi de onu takip ediyor ve kendisi bunun nede-nini bilmiyor gibiydi. Ne işi vardı onun bu insanlarla? Rebay konuşmaya devam etti. “Ben o kıza bir hayat kurmak istedim! Anlıyor musunuz? Yeni bir hayat! Özellikle de bu şarkıyla! Özellikle bu şarkıyla! Bu güzel bir şey değil mi? Dokunaklı değil mi bu?”

Ufak Jedek Breiteneder’in kolundan tuttu, sol elinin işaret parmağını havaya kaldırdı dikkat çekmek için, dudaklarını uzatarak ıslık çalmaya başladı. “Beyaz kuş” lakaplı Marie Ladenbauer’ın bu gece söylediği yeni şarkının melodisini çalıyordu. Bu da onun sanatları arasındaydı.

“Melodi değil bunu yapan,” dedi Breiteneder.

“Neden?” diye bağırdı Rebay. Hepsı hızlı yürüyordu, koşuyorlar denilebilirdi, yol yokuş yukarı olduğu halde. “Neden Bay Breiteneder? Sorunun metinde olduğunu mu düşünüyorsunuz? Tanrı aşkına, Marie’nin bildiğinden daha başka bir şey mi yazıyor metinde? Onunla çalıştığımız odada bir kere bile ağlamadı. Bana dedi ki *Bu çok hüznünlü bir şarkı Bay Rebay ama çok da güzel bir şarkı!* Güzel olduğunu söyledi... Evet doğru, hüznünlü bir parça bu Bay Breiteneder ama hüznünlü şeyler de oldu ona sonuçta. Ona neşeli bir parça mı yazacaktım?”

Cadde ormanın içinde kayboluyordu. Dalların arasından güneş sızıyordu; çalılarının arasından gülme sesleri geliyordu. Üçü de yan yana yürüyordu, o kadar hızlıydılar ki birbirlerinden kaçmak istiyorlarmış gibi duruyorlardı. Birden Rebay yine konuşmaya başladı. “Peki ya insanlar... Tanrı aşkına, deli gibi alkışlamadılar mı? Ben ta baştan biliyordum bunu. Bu şarkıyla o muhteşem bir başarı yakalayacaktı! Bu onu da mutlu etti üstelik. Mutluluğu yüzünden okunuyordu ve hatta son dörtlüğü tekrar söyledi. Zaten çok dokunaklı bir dörtlük bu! Aklıma geldiğinde benim bile gözlerime yaş dolmuştu, her zaman söylediği o diğer şarkı...”

O şarkıyı söylemeye başladı veya daha çok konuşuyor denilebilir, kelimeler dudaklarından bir org sesi gibi çıkıyordu. “Eskiden dünya ne güzel bir yerdi, ormanda ve arazide güneşin altında, sevgilimle birlikte Pazar günü yürürken, beni sevdiğinden sadece elimden tutarak geldi benimle, şimdi artık benim için ne güneş ne de yıldız parlıyor; mutluluk ve aşk benden şimdi çok uzakta!”

“Yeter,” diye bağırdı Breiteneder. “Ben de duydum zaten!”

“Ama güzel değil mi?” dedi Rebay. “Böyle şarkılar yazan kalmadı artık günümüzde. Bunun için beş Gulden verdi bana yaşlı Ladenbauer. Bunlar benim ödülüm Bay Breiteneder. Bunun dışında onunla birlikte çalıştım da.”

Jedek yine işaret parmağını kaldırdı ve alçak bir sesle nakaratı okudu: “Tanrım ne acı oldu bu benim için, bir daha ilkbaharı görememek...”

“Yani ben neden diye soruyorum!” dedi Rebay. “Neden? Hemen ardından zaten onun yanındaydım. Öyle değil mi Jedek? O mutlu bir gülümsemeyle oturuyordu orada, şarabın dörtte bir kadarını içti ve ben de onun saçını okşayarak ona; “İnsanların ne kadar hoşuna gitti gördün mü Marie?” dedim. “Şimdi kesin şehirden de insanlar gelecek bize ve bu şarkı bir sansasyon yaratacak ve sen bu şarkıyı muhteşem söylüyorsun...” gibi şeyler söyledim. İşte bu gibi durumlarda insan ne söyleyebilirse... Hancı da zaten içeri girdi ve onu tebrik etti. Çiçek de verdiler ona, sizden değildi onlar Bay Breiteneder ve her şey yolundaydı. Yani bunda neden benim şarkımın bir suçu olacaktı? Bu çok saçma!”

Breiteneder birden durdu ve Rebay’ı omuzlarından yakaladı. “Benim orada olduğumu neden söylediniz ona? Bunu neden yaptınız? Bunu ona söylememenizi istemedim mi ben sizden?”

“Bırakın beni! Ben ona bir şey söylemedim! Ailesinden duymuş olmalı!”

“Hayır,” dedi Jedek öne doğru eğilerek. “Boş bulundum Bay Breiteneder, gerçekten boş bulundum. Orada

olduğunuzu bildiğim için ben de ona gidip söyledim çünkü, hastalığında sürekli sizi sormuştu. Ben de ona: Bay Breiteneder burada. Arkada fenerin orada gördüm onu, dedim. O da kendini çok iyi hissetti!”

“Öyle mi?” dedi Breiteneder. Boğazına yapıştı ama Jedek’in dik bakışlarını görmemek için gözlerini kaçırmak zorunda kalmıştı. Yorgun bir şekilde az önce önünden geçtikleri bankın üzerine bıraktı kendini ve gözlerini kapattı. Kendini birden, yine bahçede otururken gördü. Yaşlı Bayan Ladenbauer’in sesi kulaklarındaydı. *Marie size çok selam söylüyor, gösteriden sonra bizimle gelmek istemez miydiniz?* O an sanki Marie onu affetmiş gibi umuda kapıldığını hatırladı. Şarabını içti ve daha iyisinden istedi. O kadar çok içti ki sanki hayat artık daha kolay gibi geldi ona. O anda diğer sanatçıları dinliyor ve diğer insanların da yaptığı gibi alkış tutuyordu. Gösteri bittiğinde ise keyifli bir şekilde bahçeden ve salondan geçerek hanın diğer odasına geçti. Burada insanlar genelde gösterilerden sonra yuvarlak bir masada toplanırdı. Bazıları gelip oturmuştu bile: Wiegel-Wagel, karısı ile birlikte Jedek ve Karl’ın tanımadığı gözlüklü bir bey. Herkes ona selam verdi, onu tekrar gördüklerine hiç şaşırmamışlardı sanki. Birden arkasında Marie’nin sesini duydu:

“Ben bulabilirim anne, yolu biliyorum sonuçta.”

Karl ona doğru dönmeye cesaret edemedi ama Marie hemen gelip onun yanına oturmuştu bile. “İyi akşamlar Bay Breiteneder, nasılsınız?”

O anda Marie’nin o zamanlar eski bir sevgilisine “Siz” veya “Bay” diye hitap ettiğini hatırladı Karl. Sonra

ise Marie önüne onun için hazırlanıp konmuş akşam yemeğini yedi. Oradaki herkes çok neşeli ve mutluydu; sanki hiçbir şey değişmemişti.

“İyi geçti,” dedi yaşlı Ladenbauer. “Şimdi yine güzel günler gelecek.”

Marie’nin sesinin eskisine göre çok daha güzel olduğunu anlatıyordu Bayan Jedek. Bay Wiegel-Wagel ise kadehini kaldırdı ve “Yeniden hayata dönmenin şerefine,” dedi. Marie kadehini havada tuttu ve herkes onunla kadeh tokuşturdu. Karl da kadehini onunkiyile tokuşturdu. O anda sanki ölü gözlerini ona dikmiş ve içini görüyor gibi geldi Karl’a. Kardeşi de oradaydı; çok şık giyimliydi. Karl’a bir puro uzattı. En komiği ise İlka oldu; Marie’nin bir hayranı. Genç ve şişman bir adam, korku izlenimi yaratan alnı ile canlı bir şekilde Bay Ladenbauer ile sohbet ediyordu. Bayan Jedek sırtındaki sarı yağmurluğunu çıkarmamıştı, hiçbir şey olmayan bir köşeye gözlerini dikmişti. İki üç kez yan masalardan insanlar gelerek Marie’yi tebrik ettiler; Marie ise aynı eskiden olduğu gibi alçak bir sesle cevap verdi onlara, sanki hiçbir şey olmamış gibi ve birden Karl’a döndü, “Ama siz neden sessizsiniz?”

Karl orada bulunduğu zaman boyunca öylece oturup ağzını bile açmadığını fark etti. Şimdi ise diğerlerinden daha canlı olmuştu. Sohnete de katıldı ama Marie’ye hiç laf atmadı. Rebay, zamanında Matras’a yazdığı şarkılardan bahsetti. Otuz beş yıl önce yazdığı şarkıdan bir kuple söyledi. Özellikle bir Bohem müzisyeni olarak büyük bir neşe uyandırırdı. Saat bir civarı kıpırdamalar oldu. Bayan Ladenbauer kızının koluna girdi. Herkes gülüyor eğleni-

yordu. Çok tuhaftı, Marie için her şeyin karanlık olması, kimse için bir şey ifade etmiyordu sanki. Marie'nin annesi masumca sorular soruyordu: evdekilerin nasıl olduğunu, seyahatinin nasıl geçtiğini. Karl da aceleyle gördüklerinden bahsetti. Özellikle de tiyatrodan ve şarkıların söylendiği salonlardan bahsetti. Bu arada Marie'nin, annesi eşliğinde nasıl sakin ve neşe içinde yürüyerek onu dinlediğine hayret etmişti. Daha sonra ise hep birlikte, bu saatlerde oldukça boş olan, eski ve dumanlı bir kafede oturdular. Şimdi etrafta gürültülü bir kalabalık oluşmuştu, Marie de aynı eskiden olduğu gibi Karl'a iyice sokulmuştu; eskiden olduğu gibi onun vücudunun sıcaklığını hissediyordu Karl. Hatta bir an Marie'nin onun eline dokunarak onu okşadığını hissetti, hiçbir şey söylemeden. Şu an Karl ona bir şeyler söylemek isterdi; Güzel bir şey, teselli edici ama bunu yapamadı. Marie'ye yandan baktı ve yine onun gözlerinde bir şey görünüyor gibi geldi ona ama bir insan bakışı değil, daha önce hiç bilmediği tuhaf, yabancı bir şeydi bu. Sonra birden ürperdi ve sanki yanında bir hayalet oturuyormuş gibi hissetti. Elini kaldırıp çekti. Marie, "Neden korkuyorsun? Ben yine aynı kişiyim," dedi usulca. Karl cevap vermek istemedi ve başkalarıyla lafa daldı. Bir süre sonra bir ses duyuldu. "Marie nerede?" Bu Bayan Ladenbauer'in sesiydi. Şimdi herkes Marie'nin ortada olmadığını fark etmişti. "Marie nerede," diye diğerleri de bağırırmaya başladı. Bazıları ayağa kalkmıştı. Yaşlı Ladenbauer kafenin kapısına gitti ve Marie, diye seslenmeye başladı. Herkesi bir heyecan sarmıştı, karmaşık konuşmalar oluyordu. İçlerinden biri

"İnsan nasıl böyle birine yalnız gitmesi için izin verebilir?" dedi. Birden kafenin avlusundan bir ses duyuldu. "Mum getirin! Fener getirin!" İçlerinden biri bağırdı. "İsa aşkına!" Bu yaşlı Bayan Ladenbauer'in sesiydi. Herkes kafeden dışarı avluya fırladı. Alacakaranlık çatıların üzerine süzülmüştü bile. Eski ahşap yerin avlusunda, korkuluklarda kısa kollu gömleği ile bir adam elinde mumlu bir ışıldak tutuyor ve aşağı doğru bakıyordu. Gece elbise-li iki kadın onun arkasındaydı, başka bir adam da gıcırdayan merdivenlerden aşağıya koştu. Karl'ın ilk gördükleri bunlardı. Daha sonra gözlerinin önünde bir şeyin parıldadığını gördü. Biri dantelli bir şalı havaya kaldırıp sonra da yere bıraktı. Yanında konuşanlar vardı. "Artık bir şey fayda etmez... Kimıldamıyor bile... Bir doktor çağırın!... Kurtarıcılar nerede? Bir bekçi! Bir bekçi!" Herkes bir şeyler fısıldayıp duruyordu. Kimileri caddeye doğru koşmuştu, birini Karl istemsizce gözüyle takip etti; o sarı yağmurluğu içerisindeki Bayan Jedek idi. Umutsuzca iki elini de alnına götürmüş bir şekilde koştu gitti ve geri dönmedi. Karl'ın arkasından insanlar sıkıştırıyordu. Bayan Ladenbauer'in üzerine düşmemek için dirseğiyle arkaya doğru itelemek zorunda kaldı. Bayan Ladenbauer yere diz çökmüş, Marie'nin iki elini de avucunda tutarak sallayıp duruyordu onları, "Konuş hadi! Konuş hadi!" Sonra üzerinde kahverengi bir gecelik, ayaklarında terlik ve elinde feneri olan bekçi geldi. Yerde yatanın yüzüne ışığı tuttu ve "Hay aksi! Herhalde çeşmeye başını vurmuş," dedi. Karl şimdi Marie'nin, taşların olduğu yere yakın uzanmış yattığını gördü. Kısa kol gömlekli adam

da “Daha beş dakika olmadı ki bir gümbürtü duydum,” dedi. Herkes ona baktı, durmadan bu söylediğini tekrarlayıp duruyordu. “Daha beş dakika olmadı o gümbürtüyü duyalı...”

“Nasil yolunu bulup çıkmış,” diye biri fısıldadı Karl’ın arkasından. “Ama burayı o biliyor, mutfaktan dışarı çıkıp buradan da ahşap merdivenlere ve sonra da korkuluklardan aşağıya... O kadar da zor değil sonuçta!” dedi bir başkası da. Herkes Karl’ın çevresinde konuşup duruyordu. Hepsi Karl’ın tanıdığı kişiler olmasına rağmen bu seslerin tam olarak kimlere ait olduğunu bilmiyordu, dönüp bakmadı bile onların kim olduğuna. Komşulardan birinin horozu öttü. Karl kendini rüyada gibi hissetti. Bekçi elindeki feneri çeşmenin taşlarının üzerine bıraktı; annesi bağıırıyordu “Ne zaman gelecek doktor?” Yaşlı Ladenbauer, Marie’nin başını yukarı kaldırdı. Bu şekilde fenerin ışığı doğrudan onun yüzüne vurabiliyordu. Şimdi Karl onun burun kanatlarının ve dudaklarının nasıl hareket ettiğini, ölü gözlerinin nasıl ona doğru baktığını görebiliyordu, aynı eskisi gibi. Onun kaldırılan başında kırmızı bir ıslaklık olduğunu da fark etti aynı zamanda. “Marie! Marie!” diye haykırdı. Onu kimse duymuyordu hatta kendisi bile duymadı sesini. Yukarıdaki adam hâlâ yerinde duruyordu korkuluklara yaslanmış olarak, iki kadın da öyle; sanki bir gösteri izliyorlarmış gibi... Mum sönmüştü. Morumsu bir şafak yayılmıştı avluya. Bayan Ladenbauer Marie’nin başını katladığı beyaz bir bezle sarmıştı, Karl tepkisiz bir şekilde durup bakıyordu. Birden sanki yeterince ay-

dınlık olmuştı ortalık. Şimdi artık Marie'nin yüzünün tamamen sakin olduğu ve hiçbir hareket olmadığı görülüyordu. Alnından saçlarına, sonra yanaklarından boynuna ve buradan da taşlara akan kan damlalarından başka hiçbir şey hareket etmiyordu. Karl artık Marie'nin öldüğünü biliyordu.

Çok kötü bir rüyadan kurtulmak istercesine Karl gözlerini açtı. Yolun kenarındaki bankta tek başına oturuyordu. Orkestra şefi Rebay ve kaçık Jedek'in birlikte çıktıkları caddeden aşağı doğru hızlı adımlarla gittiklerini gördü. Elleri havada ve şiddetli hareketlerle ikisi de hararetli bir konuşma içindeymiş gibi görünüyordu. Jedek'in yürüyüş sopası havada ince bir çizgi gibi görünüyordu. Hafif bir toz bulutu eşliğinde gittikçe hızlanıyordu adımları ama kelimeleri rüzgârda dağılıyordu. Etraftaki manzara parlıyordu ve aşağıda öğlenin sıcağı şehrin üzerinde titriyordu.

Yunan Dansçı Kız

Diğerleri ne derse desin, ben Bayan Mathilde Samodeski'nin kalp krizinden öldüğüne inanmıyorum. Ben doğrusunu biliyorum. Ben ayrıca onun ebedi yolculuğuna uğurlanacağı eve gitmeyeceğim; onun neden öldüğünü en az benim kadar iyi bilen o adamı da görmek istemiyorum ve hiçbir şey demeden onun elini de sıkmak istemiyorum. Ben başka bir yol tavsiye ediyorum ancak bu biraz uzak; bu sonbahar günü güzel ve sessiz olduğu için, yalnız kalmak bana iyi gelecektir. Birazdan, en son geçtiğimiz ilkbaharda Mathilde'yi gördüğüm, bahçe çitlerinin arkasında duracağım. Villa pencerelerinin hepsi kapalı olacaktır, çakıl taşlı yolda kızılımtırak yapraklar olacaktır ve bir yerde ağaçlar arasından Yunan Dansçı Kız'ın oyulduğu beyaz mermerin ışıldamasını göreceğim mutlaka.

O akşamı şimdi çok düşünmem gerekiyor. Bugün bana bir tesadüf gibi geliyor ama o zaman son anda

Wartenheimers'ların davetini kabul etmeye karar vermiştim çünkü yıllar içerisinde sosyallikle ilgili tüm şevkimi kaybetmiştim. Belki de bu rüzgâr yüzünden olmuştu; akşamları tepelerden şehre doğru eserek geliyor ve beni köye doğru iteliyordu sanki. Ayrıca bu bir bahçe partisi olacaktı, Wartenheimers'lar villalarını kutlayacaklardı ve bunun için bir zorunluluk da yoktu sonuçta. Tuhaf olan bir şey de çıkarken Bayan Mathilde ile karşılayabileceğime dair ihtimali hiç düşünmemiş olmamdı. Bay Wartenheimer'ın, Samodeski'den Yunan Dansçı Kız'ı ayarladığını biliyordum. Tıpkı Bayan Wartenheimer'ın da diğer bütün kadınlar gibi heykeltıraşa âşık olduğunu bildiğim gibi. Bütün bunların dışında Mathilde'yi düşünmüştüm. O henüz bir kızken onunla birlikte güzel saatler geçirmiştim. Özellikle de Genfer denizinde yedi yıl önceki o yazı, tam onun nişanından bir yıl öncesini kolay kolay unutamayacağım. Görünen o ki zamanında kırılmış saçlarıma rağmen bazı şeyler hayal etmişim, çünkü o bundan bir sene sonra Samodeski'nin eşi olduğunda biraz hayal kırıklığına uğradım ve o kadar emindim ki -ya da öyle olmasını umut ediyordum- onun o adamla mutlu olamayacağına. Gregor Samodeski bala-yı tatilinden kısa bir süre sonra, tüm davetlilerin komik bir şekilde Japon veya Çin kostümleri içerisinde olması gerektiği, Gusshaugasse'deki stüdyosunda yapılan eğlencede, Mayhilde'yi tekrar görebildim. Oldukça rahat bir şekilde bana selam verdi, varlığında sanki huzur ve canlılığın izi vardı ancak daha sonra başkalarıyla sohbeti esnasında gözlerinden tuhaf bakışlar yakalıyordum

ve biraz uğraştıktan sonra da bu bakışlarının anlamını çözebildim. Aynen şöyle diyorlardı: *Sevgili dostum, onun benimle para için mi evlendiğini zannediyorsunuz, onun beni sevdiğine inanmıyor musunuz, benim mutlu olmadığımı mı sanıyorsunuz? Ama yanılıyorsunuz... Kesinlikle yanılıyorsunuz. Ne kadar neşeli olduğuma bir bakın, gözlerimin nasıl parladığına bakın.*

Daha sonra da ona birkaç kez rast geldim ama bunlar anlıktı sadece. Birgün bir seyahat esnasında denk geldik. Ben onunla ve eşiyle birlikte bir istasyon restoranında yemek yedim, eşi, benim için pek de eğlenceli olmayan her türden şakayı yapıyordu. Başka bir gün de tiyatrodan denk geldim ve konuştum; oraya, kendisinden daha güzel olan annesiyle birlikte gelmişti. Kim bilir Bay Samodeski o gün neredeydi. Geçen kış da onu Prater'de gördüm, hava açıktı ancak soğuk bir gündü. Küçük kızıyla kestane ağaçlarının altında karda yürüyordu. Araba da arkasından onu yavaşça takip ediyordu. Ben yolun diğer tarafındaydım ve karşıya hiç geçmedim. Herhâlde içimde çok başka şeylerle meşguldüm, ayrıca Mathilde ile artık o kadar da ilgilenmiyordum. Eğer en son Wartenheimers'larda onunla görüşmem olmasaydı bugün de onunla ilgili ve onun ani ölümüyle ilgili aklıma bir şey getirmezdim. O akşamı, Genfer denizindeki bazı günler gibi, şimdi çok garip ve üzücü bir şekilde hatırlıyorum. Dışarı çıktığımda şafak çökmüştü. Misafirler caddede yürüyüşe çıkmışlardı, ev sahibesi ve bazı tanıdıklara selam verdim. Bir yerlerden, küçük bir salondan müzik sesleri geliyordu. Biraz sonra da yarı çevresi

yüksek ağaçlarla çevrili küçük bir gölete vardım, koyu renkli bir altlığın üstünde Yunan Dansçı Kız, su üzerinde süzülüyor gibi parlıyordu; elektiriği evden sağlanan alevler ile suni olarak aydınlanmıştı. Bir önceki yıl beni oldukça etkileyen o parlaklığı hatırladım. Her ne kadar Samodeski beni rahatsız etse de ve her ne kadar bu güzel şeyleri yapan o değilse de, sanki içindeki başka bir şeyin, anlaşılmas bir şeyin, şeytani bir şeyin bunların yapılmasına sebep olduğunu sansam da, mutlaka bir gün gelecek, genç ve sevilmeyen biri olduğunda, bu işleri de bıraktığında bütün bunların silinip gideceğine dair tuhaf bir his var vardı içimde. Bu durumda olan bazı sanatçıların olduğuna inanıyorum ve bu beni her zaman bir şekilde memnun etmiştir.

Göletin yakınlarında Mathilde ile karşılaştım. Kendini bana evdekilerin akrabası olarak tanıtan, orduda bir öğrenciye benzeyen genç bir adamın koluna girmişti. Üçümüz oldukça mutlu, her tarafı ışıklar içinde bahçede sağa sola yürüyüp durduk. Evin hanımı Samodeski de karşıdan gelerek bize katılmıştı. Hepimiz bir süre ayakta kaldık ve heykeltıraşa Yunan Dansçı Kız hakkında oldukça takdir edici kelimeler telaffuz ettim ki bu beni bile şaşırtmıştı ama benim bunda hiçbir suçum yoktu; muhtemelen havada hoş, sakin bir hal vardı, bazı ilkbahar akşamlarında olduğu gibi. Başka zamanlarda birbirilerine kayıtsız olan insanlar birbirlerine selam veriyorlardı, sempatik bazı insanlar da içlerindeki dök-mek için can atıyor gibiydi. Örneğin bir süre sonra bir bankta oturup sigara içerken yanıma bir bey geldi. Çok

iyi tanıımıyordum. Bana, aynı ev sahibesi gibi zenginlikleriyle övünen insanlardan bahsetti. Bay Wartenheimer'i her ne kadar bir züppe olarak görsem de kesinlikle onunla aynı fikirdeydim. Daha sonra bu beyefendiyle, sebepsizce fazla anlamasam da modern heykeltıraş hakkında görüşlerimi paylaştım; bu harika ilkbahar akşamının etkisiyle o da hevesli bir şekilde bana hak verdi. Sonra ev sahibesinin yeğenleriyle karşılaştım. Onlar bu kutlamayı oldukça romantik bulmuşlardı, özellikle de yaprakların arasından ışıklar sızdığı ve müzik sesleri uzaklarda tınladığı için. Biz o sırada orkestranın tam yanındaydık, yine de o anki durumu hiç saçma bulmadım çünkü ben zaten genel ruh halimle bu duygular içindeydim.

Akşam yemeği küçük bir masada alındı. Aslında yer durumuna göre büyük terasta ve kısmen de bitişik salona yerleştirilmişti. Üç büyük cam kapı ardına kadar açıktı. Ben yeğenlerden biriyle dışarıda bir masada oturdum; diğer tarafımda da Mathilde yerini almıştı, askeri öğrenciye benzeyen bey ile birlikte. Karşımızda, ev sahibesi hanım ve onun tanımadığı başka bir kadının arasında Samodeski oturuyordu. Karısına şakayla karışık rahat öpücükler gönderiyordu, o da başıyla selam vererek ona gülümsüyordu. Hiçbir şekilde kötü bir niyetim olmadan onu dikkatlice izliyordum. Gerçekten de çelik mavimsi gözleri ve arada bir iki parmağıyla düzelttiği uzun siyah sivri sakalı ile gerçekten hoş bir adamdı. Ben hayatım boyunca hiçbir zaman kelimeleriyle, bakışlarıyla, davranışlarıyla böyle bir adam görmedim. Baştan, bütün bunları sadece kendinde beğeniyor gibi görünmüştü bana ancak

daha sonra orada kadınlarla fısıldaştığını gördüm. O dayanılmaz zafer bakışları ve komşularının neşe içerisinde olduğunu da görünce sanki bu zararsız sohbetler gizli bir ateşle besleniyor gibiydi. Tabii ki Mathilde bütün bunları benden daha iyi fark etmiştir ancak yine de mimiksiz bir şekilde, hem komşusuyla hem de benimle konuşuyordu. Daha sonra da sadece benimle konuşmaya devam etti. Hayatıma dair değişik anlar ve önceki yıl Atina'ya yaptığım seyahat hakkında sorular sordu; bir ara çocuğu hakkında konuştu. Çok tuhaf ki şimdiden Schumann'dan duyduklarına göre şarkılar söyleyebiliyordu. Daha sonra ailesinin Hietzing'de aldığı evden, sonra da önceki yıl Salzburg'da kilise için aldığı malzemelerden ve bir sürü başka şeylerden bahsetti bana. Aslında bu görüşmenin derininde aramızda çok farklı şeyler cereyan ediyordu; sessiz ama şiddetli bir kavga. Sakinliğiyle beni mutlu olduğuna ikna etmeye çalışıyordu ama ben ona karşı çıkıyordum. Yine, Samodeski'nin stüdyosunda düzenlediği Japon-Çin kostümleri içindeki o akşamı düşünmek zorunda kaldım. O zaman da bu şekilde çabalamıştı ancak şimdi benim düşüncelerime karşı daha az odaklanabildiğini, bunu dağıtmak için de çok özel bir şey düşünmesi gerektiğini sanıyordu. Eşinin karşısındaki iki güzele dikkat çekip kadınlar üzerindeki şansından konuşma fikri geldi aklına. Her ne kadar mutlu ve sakın kalmaya çalışıyor görünse de bir o kadar derin gölgeler geçiyordu alnından. Bir ara Samodeski'ye doğru kadeh kaldırdığında elleri titremişti; bunu gizlemek, bastırmak istedi. Sadece eli değil, aynı zamanda kolu ve hatta birkaç

saniyeliğine kendisi, beni bile korkutacak derecede çöktü. Kendini toparladı ve bana hızla yandan bir bakış attı. Herhalde bu oyunu sonunda kaybedeceğini anlamıştı ki son ve umutsuz bir deneme daha yaptı. “Bahse girerim ki beni kıskanç biri olarak düşünüyorsunuz,” dedi. Ben daha cevap veremeden hemen konuşmasına devam etti. “Zaten birçok kişi bunun böyle olduğuna inanıyor. Baştan Gregor bile böyle olduğumu sanmıştı.” Bilinçli bir şekilde yüksek sesle konuşuyordu. Karşı taraftan herkes her kelimeyi anlayabiliyor olmalıydı. “Sonuçta, insanın böyle yakışıklı, ünlü bir kocası olursa ve itibarı da... ama bana bir şey söylemeniz gerekmiyor. Kızım doğduktan sonra biraz güzelleştiğimi biliyorum.”

Muhtemelen haklıydı ama kocası için onun asaletinin pek bir önemi yoktu. Görüntüsüne gelince de bir genç kız gibi zayıf haliyle herhalde kocasına karşı cazibesini kaybetmişti ancak ben tabii ki ona katılmıştım bu konuda; o da buna mutlu olarak artan bir cesaretle devam etti. “Benim kıskançlığa dair en ufak bir meylim yoktur. Bunun daha önce farkında değildim, bunu ilk defa birkaç yıl önce Paris’te fark ettim. Orada olduğumuzu hatırlıyorsunuz değil mi?”

Hatırlamıştım.

“Gregor orada Prens La Hire ve bakan Chocquet’in büstlerini yaptı. Biz orada gençler gibi, oldukça eğlenceli yaşadık yani biz ikimiz zaten hâlâ genciz, demek istediğim aynı iki sevgili gibi, her ne kadar dünyaya seyrek açılacak da... Birkaç defa Avusturya Büyükelçisine gittik, La Hires’i ve başkalarını ziyaret ettik. Onun dışın-

da bu lüks hayattan fazlası da yoktu. Hatta biz dışarıda Montmartre'de oldukça eski bir evde yaşadık, orada Gregor'un bir stüdyosu vardı. Orada çalıştığımız bazı genç sanatçılar bizim evli olduğumuzu dahi bilmiyorlardı. Biz onunla her yere beraber gidip geldik. Onunla sık sık Athenes kafesinde oturdum geceleri. Lenadre ile, Carabin ile ve birçok başka kişiyle. Ayrıca aramızda her türden kadın da vardı, bunlarla Viyana'da görüşmek istemezdim. Her ne kadar şimdi..." Ani bir bakış attıktan sonra Bayan Wartenheimer'e, hemen konuşmaya devam etti. "Bazıları da oldukça güzeldi. Henri Chabran'ın son sevgilisi de onun ölümünden sonra hep siyahlar giymiş olduğu halde her hafta başka bir aşığı vardı ama yine de bu vakitler yas tutmak zorunda da kalmıştı. Çok garip kişiler tanıyor insan. Herhalde kadınların, orada da başka yerlerde olduğu gibi kocamın peşinden koştuğunu hayal edebilirsiniz; komik bir durum ama ben oralar da da onun yanındaydım ya da genellikle yanındaydım diyelim, ona fazla yaklaştırmaya da cesaret edemezlerdi, onun sevgilisi olduğumu sanırlardı. Evet ve bir de eğer onun karısı olduğumu bilselerdi... Ben o zaman sizin bile buna şaşıracağınız kadar tuhaf bir fikre kapıldım. Bugün bile o zamanki cesaretime hayret ediyorum." Şimdi önüne bakarak daha alçak sesle konuşmaya başlamıştı. "Düşünebileceğiniz gibi, bir şeylerle bağlantılı olması da mümkündür. Birkaç haftadır hamile olduğumu biliyordum. Bu beni son derece mutlu etmişti. Başta sadece mutlu değil, aynı zamanda çok bir şekilde eskiye göre daha hareketliydim. Düşünün bir kere, güzel bir akşam-

da erkek kıyafetleri giyerek Gregor ile maceraya çıktık. Tabi ki onun, hiçbir şekilde beni zorlamayacağına dair ondan söz aldım zaten diğer türlü bütün bunların bir anlamı olmazdı. Ayrıca harika görünüyordum, siz bile beni tanıyamazdınız, hiç kimse beni tanıyamazdı. Gregor'un kambur ve genç bir ressam olan arkadaşı Leonce Albert o akşam bizi almaya geldi. Çok güzeldi, Mayıs ayıydı, havalar sıcaktı, ve ben çok cesurdum. Çok şık sarı palтому rahatça kolumda taşıdım. Erkeklerin yaptığı gibi yaptım yani... Ortalık oldukça karanlıktı. Bulvarın dışında küçük bir restoranda akşam yemeğimizi yedik, daha sonra da o zamanlar Legay ve Montoya'nın şarkı söylediği Roulotte'ya gittik, *Tu t'en iras les, pieds devant*, bunu siz zaten burada, Wiedener Tiyatrosu'nda dinlemiştiniz, değil mi?" Şimdi Mathilde ani bir bakış atmıştı kocasına, o buna hiç aldırmış etmedi. Sanki onunla uzun bir süre görüşmeyecek gibi vedalaşıyordu. Sonra daha coşkulu anlatmaya devam etti. "Roulotte'da çok şık bir hanım vardı, bize çok yakın oturmuştu; Gregor ile şakalaşıyordu bir şekilde ama emin olun ki daha uygunsuz bir şey düşünemez insan. Kocasının onu orada neden boğup atmadığını hiçbir zaman anlayamayacağım. Ben yapardım oysaki. Galiba hanım bir düşesti; şimdi gülmeyin lütfen ama hareketlerine rağmen önemli bir insandı, bu tahmin edilebiliyordu. Ben aslında Gregor'un konuya girmesini, haliyle, böyle bir şeyin nasıl başladığını, bilmeyi çok isterdim. Onun, kadına bir mektup vermesini veya herhangi bir şey yapmasını isterdim yani ben, onun karısı olmadan önce yaptığı şeyleri yapmasını isterdim.

Evet, bunu istiyordum, bu onun için bir tehlike teşkil etmiş olsa da. Biz kadınların içinde korkunç bir merak olsa gerek ama Gregor, Tanrı'ya şükür ki hevesli değildi. Hatta oldukça erken çıkıp gittik o güzel Mayıs gecesinde. Leonce ise hep bizim yanıımızdaydı, o üstelik o gece bana âşık oldu ve alışkanlıkları olmasına rağmen oldukça cesurdu; aslında son derecede utangaç bir insandı, görünüşünden dolayı. Ben de ona, "İnsan eğer birini ayarlamak istiyorsa sarı bir paltoya sahip olmalı," dedim. Üç öğrenci gibi çok mutlu yürüyorduk. Şimdi en ilginç olanı geliyor: Moulin Rouge'a gitmiştik. Bu da programa dahildi. Artık bir şeylerin olması önemliydi, o ana kadar henüz bir şey yaşamış sayılmazdık. Sadece ben, bana caddede bir kadın laf attı, düşünabiliyor musunuz? Tabii bir şeyler yaşamaktan kastımız bu değildi. Saat bir gibi Moulin Rouge'a vardık. Orada neler olduğunu biliyorsunuzdur herhalde, sıkıntılı olacağını düşünmüştüm ama başta orada da hiçbir şey olmadı ve sanki bu şakadan hiçbir şey çıkmayacak gibi görünüyordu. Biraz kızmıştım doğrusu. "Çocuksun sen," demişti Gregor. "Ne düşünüyordun sen, herkesin gelip bizim ayağımıza kapanacağını mı?" Gregor, Leonce'e nezaket olsun diye, aslında burada 'bizim' diye konuşmuştu. Burada Leonce'un ayaklarına kapanılması söz konusu değildi ama tam eve dönmeye karar vermiştik ki işler değişmeye başladı. Bir kişi gözüme çarptı, bu kişi tesadüfen birkaç defa yanıımızdan geçmişti; çok ciddi biriydi ve oradaki kadınlardan oldukça farklı görünüyordu. Dikkat çekici bir kıyafet yoktu üzerinde, beyaz giyinmişti, ta-

mamen beyazlar içindeydi; ona laf atan iki veya üç erkeğe hiç cevap vermeden, tepkisizce yürümeye devam ettiğini fark etmiştim. Çok sakın ve ilgili bir şekilde dansı izliyordu diyebilirim. Leonce'a, bu güzel kadını tanıyan var mı, diye etraftaki tanıdıklara sormasını rica ettim. İçlerinden biri de onu geçen kış Latin'de bir perşembe gününün balosunda gördüğünü hatırlamıştı. Leonce ona belirli mesafeden bir şeyler sordu ve kadın da ona cevap verdi. Daha sonra onunla birlikte yanımıza geldi ve aynı masada oturarak şampanya içtik. Gregor onunla hiç ilgilenmiyor, yanımızda değilmiş gibi davranıyordu. Benimle konuşuyordu, sadece benimle konuşuyordu; bu da kadını çok hırslandırmış görünüyordu. Daha bir şen ve konuşkan olmuştu, sanki tüm hayat hikâyesini anlatmış gibiydi. Zavallı insan neler yaşamışsa ya da neler yaşamak zorunda kalmışsa? İnsan çok okuyor ama bunları yanında oturan birinden kendi kulaklarıyla duyarsa, daha bir garip oluyor. Anlattığı bazı şeyleri hatırlıyorum. Yaklaşık on beş yaşındayken biri onu kandırmış. Daha sonra model olmuş, küçük bir tiyatrodan figüranlık da yapmış, direktörle ilgili neler anlatmadı ki bize!... Eğer şampanya beni biraz keyiflendirmemiş olsaydı kesinlikle hop oturup hop kalkardım yani... Daha sonra da anatomide çalışan bir tıp öğrencisine âşık olmuştu. Onu bazen morgdan almaya gidiyormuş ya da daha ziyade onunla orada kalıyormuş... Hayır, anlattıklarını tekrarlamak mümkün değil! Tıp öğrencisi de tabii ki onu terk etmiş buna katlanamamış ve intihar etmiş, yani intihara kalkışmış. Kendisi bile buna gülmüştü. İfade ederken yani! "Hâlâ sesi kulaklarımda... Görüldüğü kadar kötü

değildi," demişti. Elbisesini biraz açarak sol göğsünün üzerinde küçük kırmızı bir yara izi gösterdi. Hepimiz o yara izine çok ciddi şekilde bakarken, "Hayır," diye bağırdı birden kocama. "Öp!" dedi. Dedim ya, Gregor hiç ilgilenmemişti onunla. Hatta hikâyesini anlattığı zamanda bile hiç oralı olmadı, salonu izleyerek sigara içmişti. Kadın ona seslendiği anda ise gülümsememişti bile fakat ben onu ittim, çimdik attım, keyfim de yerindeydi, hatta hayatımın en özel anlarını yaşıyordum diyebilirim. İstiyor muydu yoksa istemiyor muydu bilemem ama o yara izini o an... Yani sanki dudaklarıyla o yara izine dokunmuş gibi yapmalıydı. Sonra daha eğlenceli ve çok güzel olmaya başlamıştı. O akşam güldüğüm kadar hiç gülmedim ömrümde ve neden öyle olduğunu da bilemedim ve bir kadının -üstelik öyle bir kadının- bir saatin ardından bir adama nasıl bu kadar âşık olabileceğini kesinlikle tahmin edemezdim. Tıpkı o kadının Gregor'a âşık olduğu gibi. O kadının adı da Madeleine'di.

Mathilde'nin o ismi bilinçli bir şekilde mi yüksek sesle söylediğini bilmiyorum ama bana öyle geliyor ki eşi onu dinliyordu çünkü bize bakıp duruyordu; her ne kadar karısına bakıyor olmasa da benim Gregor ile bakışlarım buluşuyor ve sempati içerisinde bir süre birbirimize bakıp kalıyorduk. Sonra birden karısına gülümsüyor, o da ona karşılık vererek yine yanında oturanlarla biraz konuşup sonra yine bana dönüyordu.

"Mathilde'nin daha sonra konuştuklarını tam olarak hatırlamıyorum, her şey çok karmaşıktı çünkü. Dürüst olmak gerekirse bir an canım çok sıkıldı. O an da

Madeleine'in kocamın elini tutup öptüğü andı. Hemen geçti zaten ben o anda çocuğumuzu düşünmek zorundaydım ki Gregor ile ne derece birbirimize bağlı olduğumuzu anladım. Tıpkı bu akşamki gibi başkaları birer gölge, birer hiç ve komediydi sadece ve her şey yine yolundaydı. Daha sonra hepimiz gün ağarıncaaya kadar Boulevard'da bir kafede oturduk. Orada Madeleine'in kocamın onu evine götürmesini istediğini duydum, Gregor ise güldü. Sonra da bu şakaya bir anlam katmak ve aynı zamanda bitirmek için -kendi sanatlarıyla ilgili olduğunda sanatçıların ne kadar egoist insanlar olduklarını bilirsiniz- kadına kendisinin bir heykeltıraş olduğunu ve bir gün yanına gelmesini teklif etti, onun heykelini yapmak için. Kadın da ona: "Eğer sen bir heykeltıraşsan asarım kendimi ama tabi ki geleceğim."

Mathilde sustu. Hiçbir zaman bir kadının gözlerinde bu kadar acı görmemiştim ya da gizlenmeye çalışılan bir acı son sözleri için kendini toparladıktan sonra konuşmasına devam etti. Ertesi gün atölyede olmamı istedi Gregor benden. Hatta kadın geldiğinde perdenin arkasında gizlenmemi de önerdi. Bunu kabul eden kadınlar var, biliyorum, hatta çok kadın var ama insan ya inanır ya inanmaz diye düşünüyordum, inanmaya karar verdim. "Haklı değil miyim?" Bana kocaman ve sorgulayan gözlerle bakıyordu. Ben sadece başımı sallıyordum, o ise konuşmaya devam ediyordu. "Madeleine tabii ki ertesi gün geldi, daha sonra da sıklıkla... Tıpkı daha önceleri ve daha sonraları olduğu gibi... İçlerinden en güzelinin o olduğuna inanmalısınız. Siz kendiniz bile bugün göletin orada hayranlıkla önünde durdunuz."

“Dansçı kız mı?”

“Evet, Madeleine ona modellik yaptı, siz de şimdi benim böyle durumlarda veya başka durumlarda şüpheli olmam gerektiğini düşünüyorsunuzdur! O zaman ona ve kendime bunu bir azap yapmaz mıydım? Kıskançlığa eğimli olmadığım için çok mutluyum.”

Biri orta kapıda durarak muhtemelen çok komik şeyler anlatıyordu ev sahibesi beyefendiye çünkü herkes katılarak gülüyordu ona. Bense en az benim kadar oralı olmayan Mathilde’ye bakıyordum. Kocasına doğru bir bakış attığını gördüm. Bu bakış sadece sonsuz bir aşkı değil, aynı zamanda sarsılmaz bir güveni de ifade ediyordu. Sanki varlığını hiç bir şekilde bozmamaktı asıl sorumluluğu. Gregor ise bu bakışa gülümseyerek ve hiç şaşırmadan karşılık verdi. Oysaki o da en az benim kadar biliyordu onun acı çektiğini ve ömrü boyunca da bu acıyı bir hayvan gibi çekeceğini.

Bu sebepten ben, bu kalp krizi masalına inanmıyorum. O akşam Mathilde’yi çok iyi tanıdım ve şundan eminim ki nasıl kocası onu kandırıp deliliğe sürüklediğinde, o karşısında ilk andan son ana kadar mutlu kadını oynadıysa, artık katlanamadığı için hayatını bir kenara atarak ona yine doğal olan ölümünü de oynamıştır. Sanki ona gönderilmiş gibi şimdi bu son kurbanını da kabul etmişti.

Şimdi ise parmaklıkların önünde duruyorum.

Kepenkler sıkı bir şekilde kapatılmış. Küçük beyaz villa büyülenmiş gibi alacakaranlığın içinde duruyor ve orada dalların arasından mermerin ışıltıları sızıyor...

Belki de şimdi Samodeski’ye haksızlık ediyordumdur.

Neticede gerçeği tahmin edemeyecek kadar aptal biri ama Mathilde'nin ölümü ile onun son nefesinde aldatmasının dışında bir mutluluğun olmaması, aslında üzücü bir şey. Yoksa yanılıyor muyum? Bu doğal bir ölüm müydü? Hayır, Mathilde'nin bu kadar sevdiği bu adamdan nefret edemem ben. Bu, sanırım benim için uzun süre devam edecek olan tek mutluluk olacaktır.

klasikler
arthur schnitzler yunan
dansçı kız

Bu ölüm! Ürperdi! Şimdi sadece tek şey hissediyordu; bir ölüyü. "Ben ve bir ölü, o ölü de benim kucagımda." Titreyen elleriyle adamın başını kucagından çekti ve yere bıraktı. Ve şimdi de korkunç bir terk edilmişlik duygusu kapladı kadını. Neden arabacıyı göndermişti ki? Bu ne saçmalık! Burada ölü bir adamla yalnız başına ne yapacaktı şimdi?

Kucağınızda yatan ölü bir adamla yakalansaydınız ne yapardınız? Ya yasak aşkınızı itiraf etmek zorunda kaldığınızda? Yıllardır birlikte yaşadığınız kardeşinizin size inanmasını sağlamak için neyi göze alırdınız? Bir sihirbazın öleceğiniz zamanı söylediği kehanetinden kaçabilir misiniz? Arthur Schnitzler'in öykü seçkisi Yunan Dansçı Kız'da bu soruların cevaplarını bulacak, kendinizi kahramanların yerine koyarak neler yapabileceğinizi düşüneceksiniz.

15 TL KDV Dahil

ISBN 978-605-9315-85-2

alakarga.com.tr

alakargayayinevi

alakargakitap

alakarga_yayinlari